

Xəbər
Lökbatanda
məhkumları
daşıyan maşın
qəzaya
düşdü;
1 ölü
 yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 28 iyul 2015-ci il Çərşənbə axşamı № 162 (6190) Qiyməti 40 qəpik

Gündəm

Qərbin "əraziləri boşalt" çağırışının pərdəarxası

Ermenistan çıxılmaz vəziyyətə düşüb; Qərbin qəzəbindən yayınmaq üçün Dağlıq Qarabağ ətrafındakı torpaqlardan çıxmalı olan İrevan bu yandan da Rusiya hədələri ilə üz-üzədir...

yazısı səh.13-də

Milli Şura seçkini boykota hazırlaşır

yazısı səh.4-də

Qadir İbrahimli:

"AZAL"ın və digər iri şirkətlərin özəlləşdirilməsi real görünür"

yazısı səh.5-də

Növbəti iqtidar-müxalifət görüşü nə vaxt olacaq?

yazısı səh.4-də

Qızıl ucuzlaşmaqda davam edir

yazısı səh.10-də

Bank sektoru yeni "zəlzələ" ərafəsində

yazısı səh.12-də

Məmur oğlu gənc oğlana qarşı əxlaqsız hərəkətlər etdi və...

yazısı səh.14-də

Neft Fondunun gəlirləri azalır, səbəblər çoxdur...

yazısı səh.12-də

Hamilə sevgilisini ütü ilə yandıran kişi həbs edildi

yazısı səh.14-də

Hafiz Hacıyev:

"Oliqarxın restoranında şortiklə dincəlirdim"

yazısı səh.15-də

Azərbaycanda psixoloqun evindən 170 min manat oğurlandı

yazısı səh.14-də

Nazirlik "Azdrama"dakı qalmaqala reaksiya verdi

yazısı səh.15-də

"Bank Technique"də "üçlər"dən kim qalib gələcək?"

BANK SEKTORUNUN "BOZ KARDİNALLARININ" MÜBARİZƏSİ QIZIŞIR

Cahangir Hacıyev bankı güzəştə getmək istəmir; iqtidar külli miqdarda borcu qalan bankirin ölkədən çıxmasını arzulamır; öz pullarını götürmək üçün müraciət edən müştərilərə vəsaitlər hissə-hissə verilir; vəziyyət kimin lehinedir?

Toğrul İsmayıl

yazısı səh.8-də

Rusiyanın bölgədəki iki əsas hədəfi - Azərbaycan və Gürcüstan...

Kreml Qafqazın işğalına yönəlik son hazırlıqlar içində - şok gelişmə; Moskva ilk dəfə olaraq Ermənistanda ən böyük hərbi və kəşfiyyat təlimlərinə başlayır; genişmiqyaslı gizli təlimlərin məqsədindən ABŞ da xəbərdardır və tərəfdaş-müttəfiqləri xəbərdar edib... yazısı səh.9-də

Tanınmış hüquq müdafiəçisindən sensasion iddia və ittihamlar

Səidə Qocamanlı

yazısı səh.6-da

Mühacir Rahim Sadıqbəyli:
"Biz" mənəm-mənəmlik xəstəliyinə tutulmuşuq

yazısı səh.11-də

Natiq Miri:
"Əli Kərimlinin mövqeyi qərəzlidir"

yazısı səh.5-də

Prezident Oğuzda yol tikintisinə 2,3 milyon manat ayırdı

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev Oğuz rayonunun Sincan-Xaçmaz-Filfil avtomobil yolunun tikintisi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında sərəncam imzalayıb.

APA-nın məlumatına görə, 11 min nəfər əhəlinin yaşadığı 6 yaşayış məntəqəsini birləşdirən Sincan-Xaçmaz-Filfil avtomobil yolunun tikintisinin davam etdirilməsi məqsədilə dövlət büdcəsinin dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu xərclərinin bölgüsündə kəndlərarası avtomobil yollarının tikintisi və yenidən qurulması üçün nəzərdə tutulmuş vəsaitin 2,3 milyon manatı Oğuz Rayon İcra Hakimiyyətinə ayrılıb.

Maliyyə Nazirliyinə müvafiq məbləğdə maliyyələşməni təmin etmək, Nazirlər Kabinetinə isə sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etmək tapşırılıb.

Azərbaycanda iş saati dəyişdirilir

Azərbaycanda iş saati dəyişdirilə bilər. Bu barədə baş nazirin müavini Abid Şərifov ANS-ə açıqlamasında deyib. O qeyd edib ki, Azərbaycanda institutlar, dövlət müəssisələri eyni zamanda işə başlayır:

"Əksəriyyəti 9-da, ya da doqquzun yarısında. Biz bu qərarı qəbul etməmişdən qabaq, mən sizə konkret sxemlərdə təqdim edə bilərəm ki, hansı ölkələrdə necədir. İstənilən adama təqdim edə bilərəm. Avropa ölkələrinin hamısında, yalnız Avropa ölkələri yox, bütün dünyada belədir. Biz özəl sektora göstəriş verə bilərik. Biz aidiyyəti qurumlarımızdan xahiş edirik, tövsiyə edirik ki, özəl sektorla danışıqlar aparsın ki, onlar işə başlamalıdır saat 8-in yarısından səkkizcə. Dövlət sektoru- 9-un yarısından 10-un yarısına qədər. Bank sektorunda isə iş saat 10-dan başlamalıdır".

Maaşını ala bilmədiyinə görə özünü yandıran kişi öldü

Azərbaycanda maaşını ala bilməyən kişi özünü yandırdı. İyul ayının 22-si özünə od vuran 1955-ci il təvəllüdü Məhəmməd Əliyev dünən səhər saatlarında Respublika Yanıq Mərkəzində keçinib.

Mərhumun bacısı Zemfira Əliyeva bildirib ki, qardaşının özünü yandırmasına səbəb 7 ildir işlədiyi inşaat şirkətindən son 6 ayda maaşını ala bilməməsi olub.

"Məvacibini ala bilməyən Məhəmməd şirkətin Sumqayıtda yerləşən ofisinə gedib. Ofisdə şirkətin rəhbər işçiləri ilə Məhəmməd Əliyev arasında mübahisə yaranıb".

Bu mübahisədən sonra M.Əliyev ofisin həyətidə üzərinə benzin tökərək özünü yandırdı.

Ofis işçilərinin köməyi ilə alov söndürülüb və o, dərhal Sumqayıt xəstəxanasına gətirilib. Bədəninin 85%-i yanıq Məhəmməd bir neçə gün xəstəxanada qalıb.

Həkimlər onun vəziyyətinin ağırlaşdığını görərək iyulun 25-də Bakıda yerləşən Respublika Yanıq Mərkəzinə göndəriblər.

Yanıq mərkəzində 2 gün qalan Məhəmməd Əliyev dünən səhər saatlarında xəstəxanada dünyasını dəyişib.

Artıq iş Sumqayıt Şəhər Prokurorluğunda araşdırılmağa başlayıb. Prokurorluğun əməkdaşları xəstəxanaya da gəliblər.

Faktla bağlı Sumqayıt Şəhər Prokurorluğunda cinayət işi açılıb, araşdırma aparılır. (anspress.com)

"Elm" tədris mərkəzi

MAGIC LANGUAGES

- ➔ Ali məktəblər xarici dillər
- ➔ kompyuter kursları
- ➔ Magistratura - dövlət qulluğu - məntiq
- ➔ 1.C. mühasibat - anbar - bank işi
- ➔ Məktəbə qədər həftədə 5 dəfə
- ➔ Sürücülük kursları (1 aya 100 AZN)

Ünvan: 1. «Neftçilər» metrosu 40 mert. R.Rüstəmov-44

Tel./Faks: (012) 421-10-46; 408-44-43;

Mob: (055) 660-60-95; (050)203-55-95

Ünvan: 2. «İnşaatçılar» metrosu 60 metr. «İran» klinikasının yanı

Tel./Faks: (012) 434-88-28; 408-44-74;

Mob: (055) 660-07-05

Leyla və Arif Yunusların məhkəməsi davam etdirilib

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində iyulun 27-də Leyla və Arif Yunus cütlüyünün işi üzrə proses davam etdirilib.

Hakim Əfqan Hacıyevə üz tutan müttəhim Leyla Yunus ona söz vermədiyi üçün hakimi CPM-in 91-ci maddəsini pozmaqda ittiham edib.

Vəkil Elçin Qəmbərov hakimın diqqətini jurnalistlərin, fəalların və diplomatların zala buraxılmamasına çəkib.

Müdafiə tərəfi vəkil Şöhrət Allahmanovun zərərçəkmiş Rəna Səfəraliyevanı təmsil edə bilməməsinə diqqət çəkib, belə ki, onun rəhbərlik etdiyi QHT - Sühl və Demokratiya uğrunda Qafqaz Qadınları Cəmiyyəti hələ ötn il ləğv olunub.

Vəkil Ramiz Məmmədov L.Yunusun Səfəraliyevaya hansı mənəvi ziyanı vurduğu ilə maraqlanıb.

Müdafiə tərəfi Allahmanovun kənarlaşdırılması haqqında vəsatət qaldırıb. Lakin məhkəmə vəsatəti təmin etməyib.

Vəkil Əfqan Məmmədov Arif Yunus barəsində qətimkan tədbirinin dəyişdirilməsi haqqında vəsatət qaldırıb, lakin prokuror Fərid Nağıyev buna qarşı çıxıb.

L.Yunus bildirib ki, həyat yoldaşı dövlətə xəyanətdə ittiham olunur, baxmayaraq ki, o, hələ 1980-ci illərin sonlarında azərbaycanlıların Ermənistandan sürgün edilməsi haqqında kitab yazıb, Xocalı soyqırım haqqında kitabın müəllifidir, Qarabağ münaqişəsi haqqında kitabı

ABŞ Dövlət Departamenti-nin kitabxanasında saxlanılır. A.Yunus özü bildirib ki, onu dörd dəfə həbs edən prokurorluq haqqında kitab yazacaq. Birinci həbs Ermənistanın Qafan rayonundan azərbaycanlıların sürgün edilməsi faktlarının KİV-ə verilməsi ilə bağlıdır. Lakin hakim onun sözünü kəsib.

L.Yunus prokurora üz tutaraq, onu və digər müstəntiqləri "cellad" adlandırıb.

Daha sonra ittiham aktı elan olunub. Yunus cütlüyü bildirib ki, özlərini təqsiri bilmirlər. L.Yunus ittiham aktının tamamilə saxtalaşdırıldığını bildirib.

O qeyd edib ki, həyat yoldaşı öz pulunu bir hesabdan başqa bir hesaba köçürüb, bunda kriminal yoxdur.

L.Yunus Azərbaycanın deyil, donorların pullarından istifadə etdiyini, istintaqın isə sənədləri saxtalaşdırdığını bildirib: "Bu, 30-cu illərin prosesidir. Siz sifarişlə hərəkət edirsiniz. Siz Soljenitsina qarşı edilənləri edirsiniz".

Vergilər Nazirliyindən iş adamlarına müraciət

Vergilər Nazirliyi ilk dəfə vergi ödəyicilərinə vergi xidməti əməkdaşları tərəfindən qanunvericiliyin pozulması faktları haqqında "195" nömrəsinə məlumat vermək çağırışı ilə SMS göndərməyə başlayıb.

Müraciət prezident İlham Əliyevin iyulun 13-də hökumətin iclasında vergi orqanlarının əməkdaşlarına biznesin işinə əsassız müdaxilə və zorla pul tələb etməyin yolverilməz olduğu barədə xəbərdarlıq etməsindən iki həftə sonra yayılmağa başlayıb.

Qeyd edək ki, müşavirədə İ.Əliyev vergilər naziri xəzinəyə biziyləri tam şəkildə ödəməyə çağırırdı ("Turran").

Daha sonra şahidlər çıxış edib. BŞİH-in şöbə müdiri Zülfi İsmayilov iddia edib ki, Yunusların Ş.Bədəlbəyli küçəsində yerləşən evi qanuni əsaslarla sökülüb və onlar sənədləri və kompüterləri aparıblar.

Buna cavabda L.Yunus deyib ki, o, yalan danışır, belə ki, Ali Məhkəmənin ofisin söküldüyü və bu zaman əmlakın məhv edildiyi haqqında qərar var.

Şahid Azad İsaçadə təsdiq edib ki, binanın sökülməsi zamanı əmlak məhv edilib.

Şahid Təhməsin Novruzov bildirib ki, hələ 1988-ci ildə L.Yunusun ermənilərlə əlaqələri olduğundan şübhələnirdi, sonradan isə öyrənib ki, o, Ermənistan kəşfiyyatına işləyir.

Müdafiə tərəfin bunu haradan öyrəndiyi barədə sualına cavabda şahid deyib ki, mətbuatdan.

L.Yunus onu növbətçi şahid və təxribatçı adlandırıb. Novruzov özü onu məhkəməyə şahid qismində kimin çağırdığı barədə suala cavab verə bilməyib.

Ruslan Bəşirli

"Cənab Kərimli, itlərini ayağına bağla"

Sabiq cəbhəçi, uzun müddət həbsdə yatan və azadlığa çıxdıqdan sonra QHT sektoruna və ordan da mediaya gələrək avropa.info saytı yaradan Ruslan Bəşirli facebook.com səhifəsində Əli Kərimlini sət ittiham edib. Ruslan Bəşirli yazıb:

"Əli Kərimli növbəti dəfə manqurtlarına məni söymək təlimatı verib. Dünəndən facebookda məni təhqir edirlər. Mən fikirləşirəm ki, doğrudanmı bu adamların içində bir ağıllısı yoxdur ki, bunlara desin, etməyin, eləməyin. Son xəbərdarlığımıdır. Cənab Kərimli, itlərini ayağına bağla, bilərəm ki, indi məni təhqir edənlər bunu sənin icazən olmadan etmirlər. Nə mənim başımı ağrı, nə də öz başını. Tərəfdarlarının bir çoxuna məni partiyana "xəyanət" edən adam kimi tanıtmısan. Mən də sadəcə sizlərdən tamamilə uzaqlaşmaq və köhnəni silmək üçün bu ittihamlara reaksiya verməmişəm. Səninin oyunlarından xilas olduğum üçün özümü çox yaxşı hiss edirəm. Amma məsələ söyüş həddinə çatdığı üçün dəhşətli suallarla üzbeüz qala bilərəm. Lütfən, Məmməd İbrahim, nə bilim Nihad Hüseyn kimi gədelərə təlimat verməyi dayandır. Bu son xəbərdarlıqdır!"

Üçqat dünya çempionu Rauf Arifoğlunu təbrik etdi

Yunan-Roma güləşi üzrə üçqat dünya çempionu, SSRİ-nin əməkdar idman ustası Mehəddin Allahverdiyev "Yeni Müsavat"ın baş redaktoru Rauf Arifoğlunu Əməkdar jurnalist adı alması münasibətilə təbrik edib. Qəzetimizin əməkdaşı ilə telefon əlaqəsi saxlayan Mehəddin bəy deyib ki, R.Arifoğlu ölkədə olmadıq üçün təbrikini media vasitəsilə çatdırmaq istəyir.

M.Allahverdiyev bildirib ki, baş redaktora qarşı tənqidi fikirlərə qəti etiraz edir: "Mən Rauf bəyin fəxri adı alması xəbərini eşidəndə çox şad oldum. Qəzetlərdə fərqli fikirlər də oxudum, deyilən iradların heç birini bölüşmürəm. Kim nə deyir desin, Rauf bəy çox düzgün mövqedədir. Başqa nə etməlidir? Ona mükafat verən bu ölkənin prezidentidir, Rauf bəy də hər birimiz kimi bu dövlətdə yaşayır və onun təltif olunmasında qeyri-adi bir şey yoxdur. Mən bu sözləri tam səmimi qəlbənd deyirəm, o, düzgün addım atdı. Rauf Arifoğlunu ürəkdən təbrik edirəm, ona uzun ömür, jurnalistika fəaliyyətində uğurlar arzulayıram".

□ E.PASASOY

Mirmahmud Mirəlioğlu sonuncu dəfə sədrliyə namizədliyini irəli sürəcək

Avgustun 1-də KXCP-nin qurultayı keçiriləcək. Partiyanın sədri Mirmahmud Mirəlioğlunun "Yeni Müsavat"a verdiyi məlumata görə, qurultay saat 11-də Əmircan qəsəbəsində Səttar Bəhlulzadə adına Mədəniyyət Sarayında başlayacaq və bir gün davam edəcək. Qurultayın Nizamnamə tələblərinə uyğun olaraq gündəliyi var:

"Partiya sədrinin hesabatı, Mərkəzi Nəzarət Təftiş Komissiyasının hesabatı, Ali Məclis sədrinin hesabatı, seçkilər orqanlara seçkilər keçirilməsi, partiya sədrinin seçilməsi, rayon, şəhər, şəhər bələdiyyələrindən seçilən Ali Məclis üzvlərinin tərkibinin təsdiq olunması nəzərdə tutulub. Cari məsələlər də var ki, insan hüquqları, Azərbaycanla siyasət məsələləri, ictimai-siyasi vəziyyətlə, Güney Azərbaycanla, Qarabağ problemi ilə bağlı qətnamələrimiz, bəyanatlarımız nəzərdə tutulur".

M.Mirəlioğlu onu da bəyan etdi ki, sonuncu dəfə KXCP sədrliyinə namizədliyini irəli sürmək niyyətindədir: "Sonuncu dəfə namizədliyimi irəli sürəcəyəm. Sonrakı seçkilərdə iştirak edib-etməyəcəyimi bilmirəm. Ola bilsin ki, iştirak etməyəcəyəm. Bu dəfə isə namizədliyimi verəcəyəm, qurultay nümayəndələri dəstəkləmə də, dəstəkləməmə də bu onların hüququdur. Digər namizədlərin də irəli sürülməsinə gəlincə, bu, problem deyil, namizədlər qurultayın gedişində irəli sürülür".

□ E.SEYİDAĞA

**Yazarımız
Tofiq
Yaqubluya
Azadlıq!**

Fakt, rəy

əməliyyatları həyata keçirərək yerli separatçı dəstələrə Donetsk və Luqansk vilayətlərinə nəzarəti ələ almağa yardımçı olub. QRU-nun rəhbərinin cəbhədə gərginliyin baş verdiyi dövəmdə

təyi ilə buna hər cürə mane olurlar".

QRU rəhbərinin İrəvanda görünməsinə gəlincə, A.Nağıyev deyir ki, əsas məqsəd Azərbaycan üzərində təsir yaratmaq cəh-

Şahbaz Xuduovlu prezidentə müraciət etdi

"Vergilər Nazirliyinin bir nəşriyyatı məhv etməsi ümid işığını tam söndürmək deməkdir, Azərbaycan mədəniyyətinə sağalmaz zərbədir"
"Qanun" Nəşriyyatının rəhbəri Şahbaz Xuduovlu prezident İlham Əliyevə müraciət edib. O, ölkə başçısına yazdığı məktubun bir nüsxəsini də "Yeni Müsavat"a yollayaraq, dərc edilməsini xahiş edib.

Məktubda yazılır:

- Hörmətli cənab Prezident!

Son müşavirəmdə Vergilər Nazirliyinin fəaliyyətini tənqid edən çıxışınızdan ruhlanaaraq Sizə müraciət edirəm.

1 noyabr 2013-cü ildə 20 nəfərdən ibarət vergi əməkdaşları icazəsiz nəşriyyata daxil olub, müəssisəmizin bütün sənədlərini özləri ilə aparıblar. Bir müddət sonra yoxlama aktı tərtib olundu və "Qanun" nəşriyyatı 150 min cərimələndi.

Nazirliyin Vergi Cinayətlərinin İstintaqı Baş İdarəsində cinayət işi başlandı, nəşriyyatımızın bütün işçiləri dindirilməyə çağırıldı, saatlarla istintaq edildi. Ürəyi nasaz bir yaşlı çapçımız dindirilmədən bir müddət sonra öldü. Tərcüməçilərimiz, kitabları nəşr olunan əksər yazarlar istintaqa cəlb olundu, istintaqın əsas sorğusu bu idi: siz niyə bu kitabı tərcümə etdiniz?

Həmin vaxtdan hesablarımız bağlıdır. Çoxlu sayda şikayətlərimiz olub, məhkəmələrə müraciətlər etmişik, amma heç bir instansiyada müsbət cavab almamışıq, aldığımız şifahi cavab da belə olub: "Bizlik deyil!"

Cənab Prezident!

Vergi cəriməsinə qədər biz hər gün iki adda kitab nəşr edirdik. 70 tərcüməçi və redaktorla əməkdaşlıq edirdik. 50-dən çox işçimiz var idi. İndi isə heftəyə 1 kitab nəşr edə bilmirik. Tərcüməçilərin bir hissəsi - qorxudan, digər hissəsi isə maliyyə probleminə görə bizimlə əməkdaşlığı dayandırdı; işçilərimizin yarıdan çoxu işdən çıxdı; əmək haqlarını verə bilmirik...

Əməkdaşlıq etdiyimiz 150 xarici yazarın qonoralarını ödəyə bilmirik. Onların arasında Nobel mükafatçıları da var. Patrik Modiano, Le Klezio, Orhan Pamuk, Herta Miller, Nəcib Mahfuz, Jon Maksvel Kutze, Haruki Murakami, Den Braun, Paulo Koelyo, Aqata Kristi, Stiven King, C.K. Rolinq və s. Hər 3 aydan bir adlarını çəkdiyim yazarların agentlərindən ödəmə kağızı alıram, qonorar ödəməyimi tələb edirlər, hesablarını bağlı olduğundan bunu edə bilmirəm, eyni zamanda düşdüyüm vəziyyəti onlara da izah edə bilmirəm.

Cənab Prezident!

Azərbaycan cəmiyyətində kitabın münasibəti Siz hər kəsdən yaxşı bilirsiniz. Bakının özündə bir vaxtlar 200 kitab dükanı var idi, "AZƏRKİTAB", "KƏNDKİTAB" kimi Azərbaycanın hər yerinə kitab yayan böyük qurumlar fəaliyyət göstərirdi. Onlar məhv oldu, kitab dükanlarının yerini gündəlik tələbat malları tutdu. Ölkəmizdə 500 min nəfərə bir kitab dükanı düşür, Fransada isə hər 2 min nəfərə - bunu müqayisə üçün deyirəm. Oxu səviyyəsinə görə isə İngiltərədə ildə hər adam 4 kitab oxuyur, bizdə isə 3000 nəfər bir kitab. Əksər ölkələrdə kitaba qoyulan vergi 7%, bizdə isə 18% təşkil edir. Regionlarımızda isə ümumiyyətlə, kitab dükanı yoxdur. Kitab olmayan yerdə isə tərəqqi və inkişaf olmaz. Kitabın cəmiyyətimizdə olan böhranlı durumunda Vergilər Nazirliyinin bir nəşriyyatı məhv etməsi ümid işığını tam söndürmək deməkdir, Azərbaycan mədəniyyətinə sağalmaz zərbədir.

Biz 1992-ci ildən nəşriyyat kimi fəaliyyət göstəririk. Bütün beynəlxalq kitab yarmarkalarında nəşriyyat kimi iştirak edirik, Azərbaycanı təmsil edirik. Bakıda, parklarda endirimli yarmarkalar təşkil edirik ki, insanlar kitabı unutmasınlar.

Başqa ölkələrdə bu işləri görən nəşriyyatlara dövlət yardım edir, güzəştli kreditlər verir, subsidiyalar ayırır. Bizdə isə 23 il tarixi olan, 7000-dən çox adda kitab nəşr edən bir nəşriyyat Vergilər Nazirliyi ölüm həddinə gətirib.

Cənab Prezident, son müşavirədəki çıxışınızda dediniz ki, sizə gələn məktubları şəxsən oxuyursunuz. Çox böyük ümid edirəm, bu məktubu oxuyacaq, verginin ölmə məhkum etdiyi bir nəşriyyatı xilas edəcəksiniz.

Azərbaycan-Ermənistan cəbhəsində gərginliyin yenidən artması Rusiyanın bölgə ilə bağlı yeni işğal planlarının gündəmə gəlməsi ilə eyni vaxta təsadüf etdi. Xatırladaq ki, bir qədər əvvəl Qərb mediasında Rusiyanın postsovet məkanında işğal siyasətini davam etdirməsi, Ukraynadan sonra Gürcüstan və Azərbaycan da daxil olmaqla, bəzi ölkələrə hərbi müdaxilə həyata keçirməsi haqda məlumatlar yer alıb.

"Rusiya Azərbaycana təzyiqlənməyə çalışır"

Arzu Nağıyev: "Hər dəfə Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə həlli istiqamətində danışıqlar müsbət məcraya yönəldəndə qarışıqlıq, ermənilərin tərribatı başlayır"

Arzu Nağıyev

Xatırladaq ki, SSRİ-nin dağılması ilə uzun müddət "kölgədə qalan" QRU son illərdə yenidən bir nüfuzlu kəşfiyyat qurumu olaraq fəallaşmış. Xüsusən də Ukrayna böhranı zamanı QRU agentləri proseslərin əsas aparıcı qüvvəsi kimi çıxış etdi. Bu məxfi kəşfiyyat idarəsinin xüsusi təyinatlı diversiya bölmələri Kırım ildırım sürəti ilə zəbt edib, daha sonra Ukraynanın Şərqiində diversiya

Ermənistanla gəlməsi Azərbaycanı narahat etməyə bilmez.

Politoloq, "Trend" agentliyinin direktor müavini Arzu Nağıyev deyir ki, münaqişənin həlli ilə bağlı diplomatik cəhdlərin artdığı bir zamanda cəbhədə tərribatların artması ənənəvi Moskva siyasətinin əlamətidir: "Rusiyanın bu dəsti-xətti artıq dəfələrlə özünü bürüzə verib. Hər dəfə Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə həlli istiqamətində danışıqlar müsbət məcraya yönəldəndə qarışıqlıq, ermənilərin tərribatı başlayır. Bir sözlə, kimin kim tərəfindən idarə edilməsi məsələsi aydın görünür. Rusiya açıq şəkildə Ermənistanı dəstəklədiyini göstərir. Baxmayaraq ki, Rusiya ATƏT-in Minsk Qrupunda təmsil edilir, həmsədrlərdən biri rusiyalıdır, ümumi prinsiplərdə bunu bürüzə vermir. ATƏT tərəfindən də dəstəklənən Madrid prinsiplərinin əsas müddəası ərazi bütövlüyü ilə bağlıdır. İlk öncə bu məsələ çözülməlidir. Lakin ermənilər öz havadarlarının dəst-

didir: "Xəbərdarlıqlara gələndə, məlumdur ki, ABŞ münaqişənin həllində təşəbbüsü ələ almağa çalışır, əlbəttə, onun da öz öz maraqları var, bu isə Rusiyanı qıcıqlandırır. Rusiya Baş Kəşfiyyat İdarəsi rəhbərinin Ermənistan səfərinin də bu qədər qabardılması bir qorxu hissini aşılamaşından başqa bir iş deyil. Gah Ukraynanı misal götürürlər, gah Kırımdan danışıqlar. Belə vəzifə sahibi əsasən məxfi görüşür və görüşləri az işıqlandırılır, həтта ən çətin missiyanı belə həyata keçirirsə də. Ermənilər isə bunu qəsdən belə böyüdürlər ki, bir qorxu yaratsınlar.

Gədəbəy ərazisindəki son tərribatlar da bununla bağlı idi. Yeni bir zamanlar həddən artıq məxfi surətdə həyata keçirilən proseslər artıq açıq müstəvidə görünməyə başlayıb. Buna görə də heç bir şeyiylərə uymadan Azərbaycan tərəfi qəsbkarı susdurmaq üçün öz hazırlıqlarını davam etdirməli və qələbə əzmini dəyişməməlidir".

□ KƏNAN

Binəqədinin icra başçısı istintaqa ifadə veribmi..

15 nəfərin ölümünə səbəb olan yanğınla bağlı Xaləddin İsgəndərovun əleyhinə ifadələr olduğu bildirilir

Binəqədi rayonunda 15 nəfərin ölümünə, 56 nəfərin xəsarət almasına səbəb olan dəhşətli yanğından 2 aydan çox vaxt ötür. Bu müddət ərzində vəzifəli şəxs adına poliuretan məmulatını istehsal edən "Qlobal Stone" MMC-nin baş direktoru Uğur Bəşirov, "Global Construction" MMC-nin sədr müavini Ələkbər Əsgərov, 2012-2013-cü illərdə Binəqədi rayon mənzil-kommunal təsərrüfat birliyinin rəisi işləmiş rayon icra hakimiyyətinin təsərrüfat şöbəsinin müdiri Ədalət Rəcəbov, Binəqədi rayonu, 72 saylı mənzil-kommunal istismar sahəsinin rəisi Nizami Orucov və 2012-2013-cü illərdə Binəqədi Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının birinci müavini işləmiş Qəzənfər Novruzov həbs olunublar.

Tutulanların bilavasitə binanın ölüm üznlükləri ilə üznlənməsinə qərar vermə səlahiyyətinin olması haqda məlumat yoxdur. Bilinmir ki, bina hansı hesabdən maliyyə ayrılmaqla üznlənib, "ölüm paltar"ını binaya kimin gətirdiyi ilə vurublar. Olaydan dərhal sonra yayılan məlumatlarda binanın üznlənməsinə Binəqədinin icra başçısı Xaləddin İsgəndərovun göstəriş verdiyi haqda məlumatlar yayılmışdı. Normalda istintaqçıların yanğınla bağlı icra başçısına suallar vermək səlahiyyətləri var. Məsələn, Xaləddin İsgəndərovdan soruşa bilərdilər ki, binanın hansı hesabdən üzletdirmisiz? İlk baxışdan sadə görünən bu sualı istintaqçıların başçıya vermələri zəruri edən digər bir yayılmış

məlumat idi. Xatırlayırınsızsa, binadakı dəhşətli yanğından sonra qəsdən yandırılması fərziyyəsinin tərəfdarları həddən artıq çox idi. Üstəlik, yanğın Azərbaycan 1-ci Avropa Oyunlarına ev sahibliyi edəcəyi günlərin ərəfəsinə təsadüf edirdi...

Ekspertlər bildirir ki, istənilən halda Xaləddin İsgəndərov istintaqçıların suallarını cavablandırmalı idi.

İcra başçısının ifadəsi istintaq sənədləri arasında olmayacağına, deməli, istintaq ələ də dərin araşdırmalara baş vurmamalıdır. Yəqin ki, yaxın zamanlarda iş üzrə istintaqın yekunlaşmasından sonra araşdırmaların hansı səviyyədə aparıldığı bilinəcək.

Xaləddin İsgəndərov

Qeyd edək ki, yanğınla bağlı yaradılan dövlət komissiyasının sədri Abid Şərifov ANS-ə müşahidəsinin istintaqın yaxın 10 gündə bitəcəyini açıqlayıb. Dövlət komissiyası təkçə Binəqədidə deyil, həmçinin Xətəidəki yanğınla bağlı da tam hesabat hazırlayıb prezidentə təqdim etməlidir. Dövlət Komissiyası hər iki binanın niyə və nədən yanması ilə bağlı dəqiq məlumat verməli, bu işdə məsuliyyətsizlik edən bütün dövlət qurumlarının adını çəkməlidir. Çünki dövlət başçısı komissiyanın iclasında "hamı məsuliyyəti bir-birinin üzərinə atmaq istəyir" deyərək hüquq-mühafizə orqanlarından ciddi araşdırma tələb edib. Bu səbəbdən də komissiyanın sədri Abid Şərifov hələ bir müddət əvvəl "heç kimin məsuliyyətini üzərimə götürən deyiləm" kimi mesaj göndərərək bir neçə memuru çətin sınaq gözlədiyinə işarə edib. A.Şərifovun istintaqın 10 günə yekunlaşacağını deməsi onu göstərir ki, prezident bu məsələni diqqətdə saxlayır və güman ki, yaxın günlərdə dövlət komissiyasının iclası keçiriləcək. Redaksiyamıza daxil olan məlumata görə, əslində istintaqın tam yekunlaşmasından söhbət getmir, çünki əsasən də Binəqədidəki yanğınla bağlı həbs edilənlər məsuliyyətin yalnız onlara "yük-lənməsi" ilə razılaşmırlar. Qəzənfər Novruzovun istintaqda verdiyi ifadəsində isə Binəqədinin icra başçısı Xaləddin İsgəndərov bərdə şok məlumatlar açıqladığı deyilir. Məlumatla görə, Xətəidəki yanmış bina ilə bağlı gözlənilməz həbslər də icra başçısı Rəziz Məmmədovun çıxılmaz vəziyyətə salıb. Bu işdə həbs edilənlər də məsuliyyəti Xətəi İcra Hakimiyyətinin yetkililərində görürlər. Xatırladaq ki, Xətəidəki binada baş verən yanğın da eyni icraatda birləşdirilərək Baş Prokurorluğun Ağır Cinayətlərə Dair İşlər üzrə İstintaq İdarəsində araşdırılır. Baş Prokurorluq bu müddət ərzində yalnız onu bildirib ki, istintaq davam edir və hadisənin baş verməsində təqsiri olan digər vəzifəli şəxslərin tam dairəsinin müəyyənləşdirilərək onların məsuliyyəti cəlb olunması istiqamətində istintaq əməliyyat tədbirləri aparılır.

□ E.HÜSEYNOV

Aşağı və yuxarı Azərbaycan...

Hüseynbala SƏLİMOV

Coxdanmı, bir neçə il bundan əvvəl söhbətdir. O zaman "Azadlıq" qəzetində işləyirdim. Bir dəfə millətçilik haqqında bir yazı yazmışdım. O yazı böyük maraq doğurdu. İdeoloji məsələlərlə maraqlananların demək olar ki, hamısının xoşuna gəlmişdi...

Amma bir-iki gündən sonra səfirliklərdən biri redaksiyaya maraqlı yazı göndərdi. Yazı müasir cəmiyyətlər, etnik, dini və mədəni rəngarənglik haqqında idi. Bu yazı da mənə çox maraqlı göründü. Həm də mənim ideoloji təsəvvürlərimə bir qədər rəngarənglik və yenilik gətirdi...

O vaxtdan mənə multikultural cəmiyyətə maraq yarandı. Bunları nəyə görə yazıram?...

Bilirsiniz, mədəni, dini və etnik rəngarənglik yaxşı şeydir. Amma Azərbaycanda bir sosial kontrastlıq da var. Elə bil ki, ölkədə bir neçə Azərbaycan var. Onların hamısının öz qayda-qanunu, öz qayğıları və hətta öz ümid və yaşantıları var...

Mən bunlara yuxarı və aşağı Azərbaycanlar deyirəm. Demirəm ki, onlar tamam rabitəsizdir. Yox, rabitə var. Amma bu, daha çox buyruq və itaət, idarə edənle və idarə olunanın rabitəsidir...

Aşağı Azərbaycan mənə daha doğmadır. Mən onu daha yaxşı başa düşürəm. Bu Azərbaycan daha çox ümidlərin Azərbaycanıdır. İnsanlar daha çox ümidlərlə yaşayırlar. Kimi nə vaxtsa iş tapacağına, kimi nə vaxtsa ev quracağına ümid edir...

Bu Azərbaycanların ölkəyə, onun taleyinə baxış da fərqlidir. Bir şeyi deyim.

İndi cəbhə bölgəsində ciddi gərginlik yaşanır. Yuxarı Azərbaycan buna daha çox bir idman yarışı kimi baxır. Demirəm ki, onlar bu olaylara tamam biganədir. Yox, biganə deyillər. Amma onların hiss və duyğuları daha çox idman azarkeşliyi kimidir...

Aşağı Azərbaycanda isə münasibət tamam fərqlidir. İnsanlar bu prosesləri ürkədən yaşayırlar, qələbə olanda ürkədən sevinir, məğlubiyyət seziləndə isə tamam bikişirlər...

Yuxarı Azərbaycandan fərqli olaraq onlar müharibəni daha çox hiss edirlər, onlar ölkədə müharibə gətirdiyini daha çox anlayırlar...

Mən bu Azərbaycanları qarşı-qarşıya qoymazdım. Amma onlar birgə və bütöv də deyillər... Fərqlər, müxtəliflik onları qovuşdurmur, tamlaşdırır...

Məsələn, mən ölkədə baş verən olaylara baxıram. Yuxarı Azərbaycan öz işindədir-əsir, kəsir, həbs edir və "məhkəmə" qurur...

Bu saat, indi heç vaxt olmadığı kimi bizə birlik və həmrəylik lazımdır. Amma yuxarı Azərbaycan öz dırnaqarası "prinsip"lərindən əl çəkmir. K.Marksin çox yaxşı fikri vardı. O yazırdı ki, dövlət iki halda tənəzzül edir-bir cinayətə adekvat cəza olmayanda, bir də olmayan cinayətə görə cəza verilməyə...

Aşağı Azərbaycan çox şeyə görə cəzalandırılır. O, bəzən unudur ki, ölkədə musiqini o, sifariş etmir və buna görə cəzalandırılır. O, bəzən unudur ki, yuxarı Azərbaycanın maraqlarına toxunmaq olmaz. O, toxunur və buna görə də cəza alır...

İndi Azərbaycanda bir neçə siyasi xarakterli "cinayət" prosesi gedir. Hamı başa düşməyə çalışır ki, axı nə baş verir? Bu insanların suçu nədir? Bəzən və hətta əksər hallarda bizə elə gəlir ki, qəhrəmanlıq dövrü bitib və indi, bu saat millət öz qəhrəmanlarını nəinki görmək istəmir, hətta tanımağa da cəhd etmir...

Amma belə deyil. İnsanlar görür və tanıyır. İnsanlar çox şeyin fərqi vardır.

Məsələn, mən rayonlarda olanda insanlar elə hey bir şey soruşurdular. Bəli, soruşurdular ki, filankəsə niyə "məhkəmə" qurulub? Mən bəzən belə suallara cavab verə bilir, bəzən də sadəcə, susurdum...

Deyə bilmirdim ki, onların bir suçu var-onlar yuxarı Azərbaycanın qoyduğu tabunu pozublar, onun müəyyənləşdirdiyi sərhədlərdən azacıq o tərəfə ayaaq basıblar. Ona görə də yuxarı Azərbaycan onları cəzalandırır. Ona görə də yuxarı Azərbaycan onları bağışlaya bilmir...

Kontrastlı ölkələr çoxdur. Azərbaycan onlardan nə birincisidir, nə də ki, axırıncısı... Üstəlik, Azərbaycan haradasa 22 ildir ki, bu yoldadır. Amma çox istərdik ki, Azərbaycan bu yoldan çəkilsin, çünki bu yolun axırı yoxdur və bu yol heç də yaxşı istiqamətə aparmır...

Amma nə etmək olar? Yuxarı Azərbaycan hələ bunun fərqi deyil və bu adamlar bəlkə də ürkədən inanırlar ki, elə əbədi olaraq belə davam edəcək...

Fəqət, belə olmur. Mən əski marksistlərdən sitat götürməyi sevmirəm, ona görə ki, onlar daim belə bir tezi beynlərə yeritmək istəyirdilər ki, guya insan həmişə mədəsinin diqtəsi ilə hərəkət edir...

Amma belə deyil. Fəqət, aşağı və yuxarı kəsimlərə bölünmüş ölkədə bəzən elə bir vəziyyət yaranır ki, aşağı kəsim əvvəlki kimi yaşamaq, yuxarı kəsim isə əvvəlki kimi idarə edə bilmir...

Prezidentin köməkçisi, Prezident Administrasiyası İctimai-siyasi məsələlər şöbəsinin müdiri Əli Həsənovla siyasi partiyaların üçüncü görüşündən iki aydan artıq vaxt keçir. Növbəti görüşün nə zaman reallaşacağına gözləndiyini öyrənmək üçün bu görüşlərin aktiv iştirakçısı olan KXCP sədri Mirmahmud Mirəlioğlu ilə danışdıq.

O bildirdi ki, təmsil olunduğu "Azadlıq 2015" bloku hakimiyyət təmsilçisi ilə növbəti görüşün keçirilməsinin zamanının çatdığı barədə rəsmi mövqeyini ortaya qoyub. Görüşün reallaşması təşkilatçı olaraq Prezident Administrasiyasından asılıdır: "Yeni Müsavat"a da təşəkkür edirik ki, blokun qəbul elədiyi son qərarları cəmiyyətə çatdırdı. Sizin dəstəyiniz sayəsində biz bu və digər işlərimizi cəmiyyətə çatdırabiliirik. Azərbaycan milli mətbuatının 140 illiyi tamam oldu və hakimiyyət də bununla bağlı çox möhtəşəm bir qərar qəbul elədi, bir sıra media mənsubları mükafatlandırıldı.

Təmsil olduğumuz blok sonuncu toplantısında bayan edib ki, Əli Həsənovla siyasi partiyaların sədrlərinin sonuncu toplantısından 2 aydan artıq keçdiyi üçün növbəti görüşün aktuallığı yaranıb. Növbəti görüşdə müzakirəyə çıxarılmalı olan mövzuları da ifadə etdik. Təklif etdik ki, Qarabağ məsələsi, parlament seçkiləri məsələsi növbəti görüşdə müzakirəyə çıxarılsın. İndi hakimiyyətdən məsələyə münasibət necə olacağını gözləyirik. Görüşün təşkilatçısı

Mirmahmud Mirəlioğlu

Növbəti iqtidar-müxalifət görüşü nə vaxt olacaq?

Mirmahmud Mirəlioğlu: "Təklif etdik ki, Qarabağ məsələsi, parlament seçkiləri məsələsi budəfəki görüşdə müzakirəyə çıxarılsın"

Prezident Administrasiyasıdır, necə münasibət bəsləyəcəklərsə, o cür də olacaq".

ADP sədri Sərdar Cəlalovlu bildirdi ki, hələlik növbəti görüşün vaxtı bəlli deyil. Ancaq hər halda, bir qədər sonra bəlli olacaq: "Hakimiyyət təmsilçisi ilə siyasi partiyaların rəhbərlərinin görüşü iqtidarla müxalifət arasında bazarlıq deyil. Bu bir pro-

ses olmalıdır. Elə vaxt ola bilər ki, biz bu prosesdən konkret nəticə əldə edə bilərik. Ola bilər ki, müəyyən mərhələdə heç bir nəticə əldə edə bilmərik. Məsələn, Azərbaycanda 20 ildir seçkilər demokratik keçirilmir. Amma hər dəfə seçkilər yaxınlaşanda bütün siyasi qüvvələr, cəmiyyət seçkilərə hazırlaşır. Bu baxımdan, siyasi dialoqa niyə gedil-

başqa xalqların bu məsələdə təcrübəsini öyrənəndən sonra bu prosedurun vacibliyini dərk etməmiş və bununla da bağlı bilirsiz ki, ardıcıl olaraq təbliğat aparmışıq. İqtidarla müxalifət arasında siyasi dialoqu Azərbaycanın bugünkü vəziyyətdən çıxış yollarından biri kimi qəbul edirik".

□ Etibar SEYİDAĞA

Milli Şura seçkini boykota hazırlaşır

MŞ rəhbərliyinin mövqeyindən aydın olur ki, onlar seçkidə iştirak edənlərə qarşı şantaj kampaniyasına başlayacaqlar

Ötən həftə Milli Şuranın sessiyasında payızda keçiriləcək parlament seçkiləri məsələsi müzakirə edilib. Qurumun sədri Cəmil Həsənov çıxışında deyib ki, hazırda seçkilərin keçirilməsi üçün minimum şərait yoxdur.

Milli Şuranın Koordinasiya Mərkəzinin üzvü, AXCP sədri Əli Kərimli isə çıxışında bildirib ki, hər şey əvvəldən bəlli olan seçkidə iştirak etməyəcəklər. AXCP sədri Milli Şura olaraq sessiyadan sonra cəmiyyətə və hökumətə çox aydın şəkildə mesajlar verilməsini, sessiyanın nəticəsi olaraq, Milli Şura Koordinasiya Şurasına qurumun seçkiyə münasibətini ifadə edən sənəd qəbul etməsini təklif edib.

Bir sıra siyasi təhlilçilər hesab edib ki, Milli Şuranın rəhbərliyi bununla əslində seçkiləri boykot edəcəklərinin, seçkidə iştirak edəcək digər müxalif qüvvələri isə "nəticəsi əvvəldən bəlli olan seçkiyə demokratik don geyindirən satqınlar" adlandıracaqqlarının anonsunu vermiş olublar.

Seçkiləri boykot etmək məsələsinə digər müxalif partiyaların münasibətinə gəlincə, Milli Şuradan kənarda olan partiyalar boykot mövqeyini dəstəkləmişlər.

Məsələn, AXP sədri Pənah Hüseyn "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, rəhbərlik etdiyi partiya iyulun 25-də keçirilən qurultayında seçkilərdə qeydsiz-şərtsiz iştirak barədə qərar verib. "Nəticəsi əvvəlcədən bəlli olacaq seçki adlı ta-

maşada rol almağa hazırlaşmış, hər şeyi əvvəldən bəlli olan seçkidə iştirak etməyəcəyik" kimi bəyanatlar da məlum mövqədir: "Bu bəyanat ilk baxışda sadə və məntiqli görünür. Lakin mən fərqli düşünürəm və bu məsələ barədə fikirlərimi hələ keçən ilin payızından İsa Qəmbərin rəhbərlik etdiyi Milli Strateji Düşüncə Mərkəzində "Qeyri-demokratik, azad olmayan və ədalətsiz şəraitdə müxalifətin seçkilərdə iştirakının siyasi mahiyyəti, məqsədi və perspektivləri haqqında" adlı məruzədə şərh etmişəm.

Sözün doğrusu, mən qurultayda çıxış edərkən Milli Şuranın seçkilər mövzusunun müzakirə edəcəyindən məlumatsız idim. Lakin qurultaydakı çıxışmda ifadə etdim ki, müxalifətin əhəmiyyətli kəsimi bu seçkiləri boykota meyillənə bilər. AXP-nin öz qurultayında seçkilərdə iştirak ba-

rədə siyasi qərar verməsinin bir məqsədi də ondan ibarətdir ki, demokratik düşərgənin bu seçkiləri boykot mövqeyinə keçməsinə təsir göstərsin.

Seçkilərdə iştirak, iqtidarla seçki məsələlərində siyasi saziş və razılaşmalar təklifi insan hüquqları və azadlıqları uğrunda, hazırda bunun Azərbaycanda simvolu, işarəsi də qeyd-şərtsiz siyasi məhbus, siyasi təqib qurbanlarına münasibətdən ibarətdir, vəz keçmək ola bilməz".

Müsavat Partiyası başqanının müavini Elman Fəttah bildirdi ki, hələlik Milli Şuranın seçkilərlə bağlı yekun qərarı yoxdur. Sonuncu sessiyada sadəcə çıxışlar olub: "Bütövlükdə rəsmi qərar olanda biz ona rəsmi münasibət bildirərik. Müsavat Partiyasının isə parlament seçkilərində iştirakla bağlı Məclis tərəfindən qəbul edilmiş qərarı var. Qərar Müsava-

tin seçkidə partiya olaraq iştirakını nəzərdə tutur. Bu qərardan irəli gələn istiqamətlər yönündə də fəaliyyətimizi davam etdiririk. İndiyə qədər 70-dən artıq seçki dairəsi üzrə namizədlərimizin ilkin siyahısı bəllidir. Avqust ayı ərzində prosedurlar üzrə işlər yekunlaşacaq. Avqust ayı və yaxud sentyabrın əvvəli partiyanın Məclisində seçki dairələri üzrə kimlərin namizədliyinin irəli sürülməsi Məclisin qərarı ilə təsdiq olunaacaq. Yeni Müsavat Partiyasında seçkiyə getməmək məsələsi müzakirə mövzusu deyil. Seçkidə iştirak etməklə bağlı yekün qərar var. Müsavat Partiyasının siyasi iradəsi mütləq seçkidə iştirakdır".

AMİP sədri Yusif Bağırzadə də rəhbərlik etdiyi partiyanın seçkidə iştirak etməmək mövqeyini dəstəkləmədiyini, seçkidə iştirak etmək qərarının olduğunu bildirdi: "AMİP-in 1 noyabr parlament seçkilərində iştirak etməklə bağlı bir neçə ay öncə verilmiş qərarı var. Biz seçkilərdə iştirak edəcəyik. Şübhəsiz ki, Azərbaycanda demokratik seçki mühiti yaradılmalıdır, seçkilərdə bütün partiyalara bərabər seçki rəqabəti imkanı yaradılmalıdır. Seçki Məcəlləsinə də dəyişikliklər edilməlidir. Bütün bunlar barədə hakimiyyət təmsilçisi Əli Həsənovla siyasi partiyaların rəhbərlərinin görüşündə də fikirlərimizi bildirmişdik. Milli Şura boykot mövqeyinə köklənirsə, bu da onların mövqeyidir".

□ Etibar SEYİDAĞA

Neftin qiymətinin düşməsi Azərbaycanda büdcə kəsirlərinin artması ilə müşahidə olunur. Belə bir şəraitdə hökumətin çevik və effektiv addımları nəzərə çarpmır. "Bizim Yol" qəzeti iqtisadçı alim Qubad İbadovun hazırkı durumla bağlı fikirlərini yayıb.

Q.İbadovlu 2013-cü ildən başlayaraq dövlətin büdcə xərcləmələrinin azalmasına diqqət çəkərək qeyd edib ki, əgər əvvəlki il üzrə qeyd alınan azalma büdcə prioritetlərindəki dəyişikliklə bağlı idisə, cari ildə gözlənilən dəyişikliyi maliyyə sistemində yaranmış və gəldikcə ciddiləşən problemlər şərtləndirəcək: "Maliyyə Nazirliyi və Neft Fondunun 6 ayın yekunları ilə bağlı açıqlamaları ölkənin fiskal durumunun çətinliklərini aşkara çıxarmağa və qiymətləndirməyə imkan verir. Bu il üçün büdcəyə 19 milyard 438 milyon manat vəsait yığılması planlaşdırılan hökumət ilin 1-ci yarısında onun 7 milyard 807 milyon minini və ya 40 faizini təmin edib. Proqnozun icrasında başlıca çətinlik Neft Fondundan gözlənilən transfertlərin azalmasıdır. Belə ki, bu il ərzində büdcəyə 10 milyard 388 milyon manat köçürmək öhdəliyinə malik olan Neft Fondu ilin 6 ayında onun 3 milyard 562 milyon manatını və ya üçdə birindən bir az artığını transfert edib. Çünki Neft Fondunun özünün də gəlirləri ilin 1-ci yarımilliyində 4 milyard 54 milyon manat olub ki, bu da proqnozlaşdırılan vəsaitin 40 faizindən də azdır. Göründüyü kimi, həm dövlət büdcəsində və həm də Neft Fondunun büdcəsində icra faizi 40-ə öte bilməyib. Deməli, mədaxilin təminatında eyni səviyyədə icra vəziyyətini xarakterizə edən bu asılılıq birbaşadır və Neft Fondunun gəlirləri azaldıqca dövlət büdcəsi

"AZAL"ın və digər iri şirkətlərin özəlləşdirilməsi real görünür"

Qadir İbrahimli: "Bu şirkətlərin Beynəlxalq Bankın durumuna düşmədən özəlləşdirilməyə çıxarılması inandırıcı deyil"

Qadir İbrahimli

nin xərcləmələrində də problemlər çoxalacaq. Çıxış yolunu kiçik və orta vergi ödənişlərini inzibati qaydada sıxmaqla büdcəyə əlavə vəsait cəlb etməkdə görünən hökumət buna ilin ilk 6 ayında nail olsa da, sonrakı aylarda eyni metodla istədiyi effekti ala biləcəyi real görünür. Bu halda hökumətin başqa bir alternativə müraciət edəcəyi də istisna olunmur. Belə ki, hazırkı situasiyada və gələcəkdə daha da pisləşən durumda büdcəyə vəsait cəlb etməyin yollarından biri də özəlləşdirmədən əldə edilən gəlirlər ola bilər. Bu halda hətta ARDNŞ-in də səhmləşdirilməsi və sonradan səhmlərinin satışa çıxarılması gündəmə gələ bilər. Mümkündür ki, ondan qabaq digər iri vergi ödəyicilərindən - "Azereerji", "Azərsu", Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi, "Aztelekom", "AZAL" kimi şirkətlər də özəlləşdirməyə çıxarılınsın. Çünki onların çoxu hazırda büdcə qarşısında olan cüzi

vergi öhdəliklərini belə yerinə yetirə bilmirlər və ildən-ile vergi borcları ilə yanaşı, kreditor borclarını da artırırlar. Çox güman ki, Azərbaycan Beynəlxalq Bankı böyük özəlləşdirmə siyasətində sınaq-təcrübə funksiyasını yerinə yetirəcək".

İqtisadçı ekspert Qadir İbrahimli "Yeni Müsavat"a deyib ki, iri vergi ödəyicilərinin - "Azereerji", "Azərsu", Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi, "Aztelekom", "AZAL" kimi şirkətlərin indiki mərhələdə özəlləşdirməyə açılması real görünür: "Prezident İlham Əliyev bu yaxınlarda birmənalı şəkildə bəyan etdi ki, iri dövlət müəssisələri heç vaxt özəlləşdirməyə çıxarılmayacaq. Həmin müəssisələr dövlətin nəzarətində qalacaqlar. Bu baxımdan inanmıram ki, yaxın zamanlarda bu müəssisələrin özəlləşdirməyə çıxarılması hökumətin hədəfində olsun".

İqtisadçı ekspert hesab edir ki, hökumətin bu sahə ilə bağlı siyasəti tam fərqlidir: "Hökumət istəyir ki, iri dövlət müəssisələrinin üzərində birbaşa nəzarəti olsun".

Kəskin maliyyə böhranı yaşanan bir dövrdə iqtidar hansı addımlar atmalıdır? Gürcüstan nümunəsinə müraciət edib dövlətin nəzarətində olan bütün tibb müəssisələrini özəlləşdirməyə çıxara və tibbi sığorta tətbiq etməklə böyük vəsaitlərə qənaət edə bilermi?

İqtisadçı ekspert hesab edir ki, hazırkı durumda belə

bir addımın atılması vəziyyəti nisbətən normalaşdırma bilər. Amma hökumətin çevik şəkildə belə addımlar atmasının real olmadığını da diqqətə çatdırır: "Azərbaycan hökuməti çevik qərarlar verməkdə daim tərəddüdədir. Beynəlxalq Bankın özəlləşdirilməyə çıxarılması 17 il idi ki, gündəmdə idi. Hətta 1998-ci ildə prezident Heydər Əliyev Beynəlxalq Bankın özəlləşdirilməyə çıxarılması ilə bağlı fərman da vermişdi. Sonradan Beynəlxalq Bank gəlirliliyini, bazarda çəkisini artırdığına görə fərmanın icrasına ehtiyac qalmadı. Halbuki hökumət həmin dövrdə bir qədər çevik olsaydı, fərmanı icra edər, Beynəlxalq Bank 6 milyard büdcə vəsaitini problemlə kredit şəklinə salmazdı. Həqiqətən də tibb müəssisələri Azərbaycan büdcəsinə ağır yüküdür. Həmin yüklülük isə heç də səhiyyə sisteminin effektivliyinə dəlalat etmir. Bu addımların çevik atılması büdcəni əlavə yükəndən xilas etməklə yanaşı, əhalinin sağlqı durumunun da xeyli yaxşılaşmasına gətirib çıxarır. Büdcə də, əhali də sağlamlaşar. Təəssüf ki, belə qərarları Azərbaycan hökuməti çox ləng, həvəssiz qəbul etməyə meyllidir. Bu baxımdan "Azereerji", "Azərsu", Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi, "Aztelekom", "AZAL" kimi şirkətlərin Beynəlxalq Bankın durumuna düşmədən özəlləşdirilməyə çıxarılması inandırıcı deyil".

□ **E.MƏMMƏDƏLİYEV**

Siyasi mübarizə dedikləri...

Xalid KAZIMLI

Siyasi mübarizə öz yerində, insanları ailələrinin dolanışığıyla, güzəranı ilə imtahana çəkmək demokratiya və insan haqları ilə bir araya sığmır. Burası yüzdəyüzdür: dünyanın heç bir yerində iqtidar düşərgəsi öz müxaliflərini, addım və qərarlarını tənqid edənləri sevmir, imkanları çatdıqca onlara hücumda da keçirlər, qara PR kampaniyası da aparırlar.

Məsələn, qardaş Türkiyədə iqtidar-müxalifət çəkilməsi bunun bariz nümunəsidir. Günləri söz atışmasıyla, didişmələrlə keçir. Müxalifətçilər hakim partiyanın liderlərinə, hakimiyyətdə təmsil olunan üzvlərinə qarşı hər sözü deyirlər. Prezident Erdoğanın da öz müxaliflərinə qarşı nə qədər sərt olması, onları ən xırda şeyə görə necə hayqıra-hayqıra qınaması hər kəsə bəlli faktır.

Ancaq bu dövrdə siyasi mübarizənin bəlli bir çərçivəsi, əndazəsi var. Türkiyədə müxalifətçilərin də biznesləri, iş-gücləri var və onlar dolanışqı dərdi çəkmirlər. Partiyalara dövlət tərəfindən də maddi yardım olunur, özəl sektordan da kifayət qədər ianələr daxil olur və onlar öz siyasi fəaliyyətlərini sürdürə bilirlər. Heç kəs müxalifətçilərə maddi yardım göstərən şirkətləri tənqid etmir, qapılarını möhürləyib iflas həddinə çatdırmır, ofislərini buldozerin qabağına verib uçurtmur, haqq-nahaq divara qısnamır.

Başqa demokratik və mədəni ölkələrdə də belədir. Ölkələrdə bir siyasi partiyanın iqtidarda və ya müxalifətdə olmasının arasında dağlar qədər fərq yoxdur. Bu gün iqtidarda olan sabah müxalifətdə olacaq, yaxud da əksinə. Hər bir köhnə partiya nə vaxtsa iqtidar partiyası olub və bir müddətdən sonra yenə olacaq. Avropada iqtidar və müxalifət partiyaları öz yerlərini tez-tez dəyişirlər və fəaliyyətlərini qanunlar əsasında qurur, əllərinə fürsət düşəndə rəqiblərini tənqid etmir, müxtəlif təzyiqlərə məruz qoymurlar.

Azərbaycan və onun kimi ölkələrdə isə, təəssüf ki, elə deyil. Burada müxalifətçi olan şəxslər avtomatik olaraq maddi sıxıntıyla üzləşmək təhlükəsi qarşısında qalırlar. Onları çalışıqları iş yerlərdən sadəcə olaraq qova, ixtisara sala, kiçik bizneslərinə maneə yarada bilərlər. Müxalifətçi kimdir, böyük bizneslə məşğul olmaq nədir, ömür-billah olası iş deyil.

Müxalifətə açıq şəkildə ianə göndərməkdən söhbət belə gedə bilməz, bunu gizli edənləri isə dövlətin bütün resurslarından istifadə edərək axtarır, nəhayətdə ifşa olunur. Bundan sonra onun biznesi çökdürülür, özü müflis edilir, həbs edilmək, yaxud da ölkədən getmək seçimi qarşısında qoyulur.

Bütün bunlar ona görə edilir ki, müxalifət güclü olmasın, hakim partiya alternativ ola bilməsin, hakimiyyətə iddia etsə də, bu iddia real məzmun kəsb etməsin.

Bir çoxları bunu siyasi mübarizə sayır və söhbət düşəndə deyirlər: "Bəs iqtidar necə eləsin, oturub gözləsin ki, müxalifət onu nə vaxt devirəcək?"

Oturub gözləməsin, mübarizə aparsın və həmin mübarizəni qanunlar çərçivəsində aparmağa çalışsın, siyasi mübarizəni mövcudluq uğrunda mübarizəyə çevirməsin, bir də iqtidardan getməyi faciə kimi qəbul etməsin.

Budur, sabiq deputat Gültəkin Hacıbəylinin müsahibəsində belə bir abzas oxuyuruq:

"Bu hakimiyyət iki ali təhsilim, elmi dərəcəm olmasına, beş dil bilməyimə, 21 yaşından Universitet auditoriyasında dərs deməyimə baxmayaraq Ziyalılar Forumuna qoşulduqdan sonra mənə Qafqaz Universitetində adicə dərs deməyi çox gördü, ailəmin yeganə biznesini zorakılıqla, qanunlara təcürməklə əlindən aldı".

Bir o, deyil. G.Hacıbəyliyən başqa da yüzlərlə tanınmış müxalifətçi var ki, siyasi fəaliyyət və güzəran seçimi qarşısında qaldıqda məcburiyyət üzündən ikincini seçməli olurlar.

Belə bir mühitin olduğu ölkədə normal iqtidar-müxalifət münasibətlərinin mövcudluğu mümkün deyil. Nə qədər ki, hakimiyyət "hamısı mənimdir" deyər hər şeyə sahiblənmək xətti yeridir, hakimiyyətə canatma səyləri də o qədər şiddətli, aqressiv olacaq.

Yaxşı yaşamağın, ümumiyyətlə yaşamağın, biznes qurmağın, iş-güc adamı olmağın yeganə yolu hakimiyyətdən keçməməlidir.

Bu üzdəndir ki, Türkiyədə hakim partiyanın koalisiyon hökumət qurma təklifi müxalif partiyalar tərəfindən avtomatik ləbbeyklə qarşılınmır. Hakimiyyət onlar üçün ilk və son məqsəd deyil.

"Əli Kərimlinin mövqeyi qərəzlidir"

Natiq Miri: "Azərbaycana düşmənlə atəşkəs pozuntusu oyunu oynamağa ehtiyac yoxdur"

Milli Şuranın son sessiyasında AXCP sədri Əli Kərimli Qarabağ cəbhəsində itkilərlə müşayiət olunan atəşkəs pozuntuları ilə bağlı xalqa ünvanlanan və suallar doğuran açıqlama ilə çıxış edib. "Azadlıq" qəzetinin yazdığına görə, Əli Kərimli bəyan edib ki, cəbhədə atəşkəsin pozulmasını daxili siyasətin elementinə çeviriblər və bu barədə açıq şəkildə danışmaq lazımdır:

"Azərbaycanda və Ermənistanstanda xalqdan ayrı düşmüş avtoritar rejimlər öz hökumətlərini qorumaq üçün mütəmadi olaraq cəbhə bölgəsində Azərbaycandan və Ermənistanstandan olan əsgərlərin həyatı barəsində mütəmadi olaraq danışılmış şəkildə 5-10 insan

həyatına səbəb olan atışmalar edirlər. Bununla da Ermənistanstanda xunta hakimiyyətini, laxlamış rejimi möhkəmləndirirlər ki, demokratik proseslərin qarşısında Sarkisyan hökuməti möhkəm dayana bilsin. Eyni zamanda Azərbaycanda xalqın diqqətini mövcud sosial-iqtisadi problemlərdən ayırırlar. Qorxu içində saxlayırlar".

Azərbaycan Milli Strateji Təhqiqatlar Mərkəzinin rəhbəri Natiq Miri isə "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, Əli Kərimlinin bu bəyanatı

Natiq Miri

dəlili əsaslanmayan versiyadır: "Özünü də bu, qərəzli bir versiyadır. Bu, təkəcə Azərbaycan hakimiyyəti adına deyil, Azərbaycan xalqı adına bir həqarət

özündə daşıyan fikirdir ki, irəli sürülüb. Bu fikirlərdə məntiq yoxdur. Azərbaycana düşmənlə atəşkəs pozuntusu oyunu oynamağa ehtiyac yoxdur. Ermənistanstanda rejimə öz xalqını qorxutmaq, xalqı sakitləşdirmək üçün müharibə görüntüsü yaratmaq lazım ola bilər. Çünki Ermənistan hakimiyyətinin və ordusunun mövqeləri çox zəifləyib və xalq etirazları ölkəni bürüyür. Ermənistan rejiminə xalqı müharibə xofu ilə qorxutmaq lazımdırsa, bunu heç bir sübut olmadan Azərbaycana da aid etmək kimi iddia zərərli və məntiqsizdir. Öz ölkəsini düşmən ölkə ilə tənqid sövdələşməsində dolayısı ilə də olsa ittiham etmək qətiyyən düzgün deyil. Azərbaycanla Ermənistan arasında bütövlükdə siyasi-mənəvi-psixoloji durum tamamilə fərqlidir. Azərbaycanda qeyd olunan sahələrdə Ermənistanstanda kimi ağır deyil ki, Azərbaycan dövlətinə cəmiyyəti müharibə ilə qorxutmaq lazım olsun. Azərbaycan xalqı torpaqlarımızın azad olunması üçün müharibənin başlanmasını hakimiyyətdən çox istəyir".

□ **E.SEVİDAĞA**

Ötən həftə Avropa İttifaqının prezidenti Donald Tusk Azərbaycanla səfərdə olub. Səfər çərçivəsində Azərbaycanın vətəndaş cəmiyyəti institutlarının təmsilçiləri ilə də görüş olub. Görüşdə iştirak edən İnsan Haqları üzrə Birgə İşçi Qrupun üzvü Səidə Qocamanlı "Yeni Müsavat"a müsahibəsində Qərb-Azərbaycan münasibətlərinin son durumundan danışdı.

- Səidə xanım, Avropa İttifaqının prezidenti Donald Tuskun vətəndaş cəmiyyəti institutlarının təmsilçiləri ilə görüşündə hansı mesajlar verildi?

- Bu, cənab Tuskun Azərbaycanla ilk səfəri idi. Aydırdır ki, Azərbaycandakı vəziyyətlə bağlı onun məlumatları var idi. Amma ölkəmizə səfər zamanı həm rəsmilərlə, həm də vətəndaş cəmiyyəti fəalları ilə keçirdiyi görüşlər əsnasında daha da dolğun məlumat almaq, onların mövqeyini öyrənmək imkanı qazandı. Ona görə də düşünürəm ki, bu səfər çərçivəsində Qərbi maraqlandıran bir çox məsələlərə aydınlıq gətirildi. Biz görüşdə Azərbaycan gündəmində əsas yer tutan Qarabağ problemindən tutmuş insan haqları ilə, vətəndaş cəmiyyətinin indiki durğun vəziyyəti ilə bağlı olan bütün məsələlərdən ətrafı danışdıq, həm mənfi, həm də müsbət tərəfləri vurğuladıq. İnsan Haqları üzrə Birgə İşçi Qrupunun işinin bərpası edilməsindən, bu xətt üzrə nələr əldə etdiyimizdən söz açdıq. Bildirdik ki, problem sadəcə siyasi məhbuslarla bağlı deyil, ölkədə yüzlərlə insanın hüququ pozulur və biz çalışırıq Birgə İşçi Qrupun imkanlarından istifadə etməklə pozulan haqları təmin edək. Çünki yalnız dialoq, bir masa arxasında danışıqlar yolu ilə problemləri addım-addım həll etmək mümkündür. Qərbin Azərbaycanla güc dilində danışması heç bir problemi həll etmir, əksinə, onları daha da dərinləşdirir və hüquq müdafiəçilərinin səylərinə baxmayaraq həll edilməmiş qalır.

- Ancaq Qərb üçün prioritet siyasi məhbus məsələsidir...

- Təbii. Bu məsələ Qərb üçün prioritetdir, həmin problemdən də istifadə edərək ölkəmizə etdikləri basqılar sənə gəlmir. Amma bu məsələdən başqa ölkəmizdə həll olunması gözləyən hələ ne qədər problem var. Bizim Monitoring Qrupunun ünvanına hər gün hüquqları müxtəlif strukturlar, idarələr, məmurlar tərəfindən pozulan vətəndaşlardan ən azı 10-12 məktub daxil olur. Mən hələ telefonla müraciətləri demirəm. Ona görə də bizim üçün prioritet Azərbaycanın hər bir vətəndaşı və onun pozulan hüququdur. Məmur özbaşınalığı, süründürməçilik, laqeydsizliklə üzleşən hər bir vətəndaşa yardım etmək bizim borcumuzdur. Ona görə də İnsan Haqları üzrə Birgə İşçi Qrupunun bərpası çox yerinə düşüb, işimizi keyli asanlaşdırıb və biz müraciətlərin bir çoxunu yerində, operativ həll etmək imkanı əldə etmişik.

- Bayağ dediniz ki, Avropa strukturlarının rəhbərləri Azərbaycan haqqında informasiyalar alır. Cənab Tusk xaricdə və Azərbaycanda aldığı informasiyalar arasında paralellər apardımı?

- Mən sizin sualınızı anlamıram. Xeyr, belə bir paralel apa-

rılmadı. Amma görüşümüz bir-birimizə inam və ümid şəraitində keçdi. İnformasiyanın alınmasına gəldikdə isə, birincisi, Avropa İttifaqının Azərbaycanda fəaliyyətdə olan ofisi var. Və əlbəttə ki, onlar tərəfindən informasiya mütəmadi olaraq Brüsselə çatdırılır. Digər tərəfdən, onlar ölkəmizdə fəaliyyət göstərən medianı da izləyirlər. İndi dünyada baş verən hadisələri izləmək elə də çətin iş deyil. Siz yəqin sualınızda hazırda Avropanın lap göbündə mühacir

candan Avropaya bir neçə mühacir dalğası üz tutub. Sovet işçilərinin Azərbaycanda cümhuriyyət quran insanların çoxu ölkədən getməyə məcbur oldu. Məhəmməd Əmin Rəsulzadə, Ceyhun bəy Hacıbəyli, Əlimərdan bəy Topçubaşov və onlar kimi işıqlı, son dərəcə dəyərlili ziyalılarımızın çoxu Avropa ölkələrində səfərlər içərisində yaşadılar, "Azərbaycan" deyə-deyə səfərlər içərisində dünyadan köçdülər. Ancaq onların heç biri Azərbaycan haqqında

rini tutur. Amma bir şey var ki, bütün maraqların bir-biri ilə zəncirvari bağlantısı var və insan hüquqlarına biganəlik digər maraqlara da zərər gətirə bilər.

- Siz bu hökumətlə ən çox dialoq aparan kəsimin təmsilçisisiniz. Dəfələrlə olub, iqtidar və müxalifət qarşı sənədlərdə vuruşanda durumu insan haqlarını müdafiə təşkilatları yumşaldıb, kimlərsə həbsdən azad edilib, bunun qarşılığında müxalifət təqdimləri yumşaldıb. Siz heç öz praktika-

se varsa, xahiş edirik, bizə məlumat versinlər.

Məhbusların əfv olunması na gələndə isə aprel ayında Birgə İşçi Qrupun toplantısında siyasi məhbus siyahısına bir daha baxıldı və biz may ayında əlamətdar hadisələr ərəfəsində əfv fərmanının verilməsini gözləyirdik. Əfv üçün təklif etdiyimiz siyahıda olan insanların bir hissəsi xəstələr idi, bir hissəsi əfv ərizəsi yazmışlar idi, cəzasının böyük hissəsini çəkmiş məhbuslar idi. Tofiq Yaqublu-

baycanın bölünməz torpağıdır. Və Qərb dövlətləri, beynəlxalq təşkilatlar, o cümlədən də Avropa Şurası tərəfindən Azərbaycanın ərazi bütövlüyü tanınmış, Ermənistanın işğalı dayandırılması ilə bağlı BMT-nin dörd qətnaməsi indiyə kimi yerinə yetirilməyib. Bunlara rəğmən siyasi məhbusların buraxılmasını dövlətin suverenliyi məsələsinə bağlamaq çox yanlış qərar oldu və Avropa Şurası kimi mötəbər bir təşkilat üçün yolverilməz idi. Fikir verdirsən, siyasi məhbus problemini qabardarkən bu problemi yaşayan qonşu Gürcüstanın, Ermənistanın, Rusiyanın adları çəkilir. Çox təəssüf ki, beynəlxalq təşkilatların Azərbaycana qarşı yürütdüyü ikili standart siyasəti durumu daha da kritikləşdirdi və bizim problemin həllinə yönəlmiş səylərimizi heçə endirdi.

- Səidə xanım, Azərbaycanın Avropa Şurası qarşısında öhdəlikləri var. Sizcə, bu öhdəliklərin yerinə yetirilməməsi belə bir durumun olacağına xəbər vermirdimi?

- 2001-ci ildə Avropa Şurasına daxil olarkən götürdüyü öhdəliklərin böyük bir qismi Azərbaycan tərəfindən yerinə yetirilib. Hətta 716 nəfərlik siyasi dustaqdan ibarət siyahı, ömürlük cəza alanlar istisna olmaqla, tam qapanıb və məhbuslar əfv fərmanları ilə azad ediləblər. Amma sonradan siyahı yenidən dolub-boşaldı və hazırda da Monitoring Qrupunun siyahısında olanların məsələsi Birgə İşçi Qrupunun diqqətindədir. Lakin yuxarıda qeyd etdiyim kimi, Azərbaycanla ne qədər güc, hədə dili ilə danışılsa, problemin həll olunmasını gözləmək əbəsdür. Deyəsən, artıq Qərb də bunu anlamaya başlayıb.

Mən düşünürəm ki, dövlət başçısının media rəhbərləri ilə olduğu kimi, vətəndaş cəmiyyəti institutlarının təmsilçiləri, hüquq müdafiəçiləri ilə görüşünə də çox ciddi ehtiyac var. Özümdən əsil olan və olmayan səbəblərdən ölkədə çətin bir durum yaranıb. Vətəndaş cəmiyyəti durğunluq dövrünü yaşayır. QHT-lərin çoxu fəaliyyətlərini dayandıraraq ofislərini qapamaq məcburiyyətində qalıblar. Biz bu durumdan daha az ziyanla çıxmaq üçün durumu bir yerdə dəyərləndirməliyik. Prezident media təmsilçiləri ilə görüşündə söylədi ki, bəzən məmurlar informasiyaları düzgün, operativ çatdırırlar. Dövlət başçısının bu sözlərində həqiqət var. Ölkəni böyük qınaq və basqılardan qurtarmaq, vətəndaş sülhü yaratmaq məsələlər bəzi məmurların durumu düzgün qiymətləndirməməsi nəticəsində əlavə gərginlik yaradır. Prezident vətəndaşlara müraciətlə deyəndən sonra ki, məmurlar məni düzgün məlumatlandırmırsınız, siz problemlərinizlə bağlı özünüz mənə müraciət edin, insanlar da ümid yaranıb.

Bir də ki, mən o qədər də bədbin deyiləm. Çünki cəmiyyətdə hələ də mübariz, gələcəyə inanən və simasını saxlayan insanlar var. Bu gün insanların özlərini əbəz yerə xərcləməsinə heç bir ehtiyac yoxdur. Hər kəs öz peşəsini vicdanla yerinə yetirməlidir. Tarix göstərir ki, istənilən problemin çözümü üçün ən gözəl, ən az ziyanlı yol dialoqdur. Hesab edirəm ki, Azərbaycan iqtidarı ilə vətəndaş cəmiyyəti bir-birini anlamaya hazır olduğunu göstərməlidir. İndi bunun əsi zamanıdır.

□ Aygün MURADXANLI

Tanınmış hüquq müdafiəçisindən sensasion iddia və ittihamlar

Səidə Qocamanlı: "Qərbin Azərbaycandakı maraqları sıralamasında insan haqları bəlkə də sonuncu yerlərdən birini tutur"

heyatı yaşayan azərbaycanlıların açıqları saytlar, televiziya vasitəsilə yayımlanan məlumatları nəzərdə tutursunuz. Sözsüz ki, avropalılar onları da dinləyir, oxuyur. Məhz ona görə də bizlərlə Avropa İttifaqının prezidentinin görüşü çox vacib idi. Bilirsiniz, xaricdə oturub, sığındığı ölkənin vətəndaşlarının vergisi hesabına, yaxud beynəlxalq təşkilatların qrantları, pulu-parası hesabına yaşayıb çörəyini yediyi Vətəni riyakarcasına söymək çox asan işdir. Bir var xaricdə oturub öz Vətəni oradan qamçılaysan, bir də var ölkə realitələrinin içərisində yaşayaraq onların aradan qaldırılması üçün əmək sərf edəsən, əziyyət çəkəsən. Mən bu fikrimlə bütün mühacirləri eyniləşdirmək fikrindən uzağam. Onların arasında ne qədər gözəl insanlar, bizim dostlarımız var ki, yaşadığı ölkənin həyatına, költürünə inteqrasiya etməyə, Azərbaycanın mədəniyyətini təbliğ etməyə çalışırlar, işləri aillərini dolandırır. Amma aralarında Azərbaycana qarşı münasibəti qərəzli olanları da var. Mən görüşdə cənab Tuskda dedim ki, xaricdə yaşayıb Azərbaycanın ünvanına xoşagəlməz ifadələr işlətmək çox asandır, ancaq burada mövcud çətinliklərin içərisində yaşayıb haqsızlığa qarşı mübarizə aparmaq başqa bir şeydir.

- Siz iddia edirsiniz ki, Azərbaycana qarşı sərt mövqedən çıxış edən bəzi mühacirlər bunun qarşısında pul alırlar?

- Əlbəttə. Bəs onlar xaricdə ne ilə yaşayırlar, ne ilə ofislər açırırlar, media qurumları yaradırlar? Para bitən kimi də Azərbaycana qarşı yeni iddialar uydururlar - "qoymayın, hakimiyyət məni öldürmək istəyir, mənə qarşı kampaniya başlayıb" və sairə. Bununla da özlərini yenidən gündəmə gətirmək və yeni pul qaynağı tapmağı düşünürlər.

"Son dalğadan olan bəzi mühacirlər Azərbaycan üçün dövlət quran böyük kişilərin etdiklərinin heç milyonda birini etməyiblər, ancaq özlərini millət fədaisi kimi aparırırlar"

- Sizcə, onlar niyə belə aqressivdirlər? Bu, hakimiyyətin son illər insan haqlarını daha çox məhdudlaşdırması ilə bağlı ola bilməzmi?

- Son 95 il ərzində Azərbay-

kəs kin ifadə işlətməyib. Onların rəqibi, hədəfi sovet quruluşu idi. Daha bir böyük mühacir dalğası 90-cı illərin sonu - 2000-ci illərin əvvəllərinə təsadüf edir. Bu dalğanı işsiz qalan köhnə hərəkatçılar, təzyiqlər altında olan jurnalçılar, əfv olunan OMON-çular təşkil edir ki, onların da çoxu ölkədən gedib və xaricdə öz həyatını yaşayıb, yeni cəmiyyətlərinə inteqrasiya edir, çalışırlar həmin cəmiyyətin dilini, költürünü mənimsəmişlər. Son dalğadan olan bəzi mühacirlər isə Azərbaycan üçün dövlət quran böyük kişilərin etdiklərinin heç milyonda birini etməyiblər, ancaq özlərini millət fədaisi kimi aparırırlar. Bütün bu gərginliklər isə ölkənin içərisində də çox mənfi ovqat yaradır. Onsuz da bu gün Azərbaycan cəmiyyəti bütövlükdə xəstə bir vəziyyətdədir. Keçən il bu vaxtlar Azərbaycan çox təlatümlü bir tarix yaşayırdı. Vətəndaş cəmiyyətinə qarşı kampaniya başlanmışdı, vətəndaş cəmiyyəti fəalları bir-bir həbs edirdilər, az qala hər gün beynəlxalq qurumlar, ayrı-ayrı Qərb ölkələri Azərbaycandakı durumla bağlı bəyanatlar verirdilər. Baxın, bir il sonra necə bir durğunluq yaranıb. Müxalifət yox dərəcəsinədədir - biz onları yalnız fraqmental olaraq sosial mediada görürük. Vətəndaş cəmiyyətində durğunluğun kulminasiyasıdır - hesablar bağlı, işlər dayanıb. Vətəndaş cəmiyyəti indi ən ağır durumunu yaşayır. Qərb isə artıq bəyanat da vermir. Əksinə, Qərb hökumətlə işləməyin fərqli yollarını arayıb. Avropa İttifaqının prezidenti Donald Tuskun, ABŞ Dövlət Katibinin köməkçisi Riçard Hoqlandın səfərləri bir daha göstərir ki, Azərbaycan Qərbə lazımdır. Lazımdırsa, bu beynəlxalq təhlükəsizlik, iqtisadi maraqlarla məhdudlaşmamalı, insan haqları da gündəmdə olmalıdır.

"Para bitən kimi də Azərbaycana qarşı yeni iddialar uydururlar - "qoymayın, hakimiyyət məni öldürmək istəyir, mənə qarşı kampaniya başlayıb" və sairə"

nuzda bu qədər dialoqsuz dönmə xatırlayırsınız? Niyə siyasi məhbuslarla bağlı aparılan danışıqlar heç bir nəticə vermirdi?

- Düz buyurursunuz. İnsanlara yardımçı olmaq, onları müdafiə etmək bizim əsas kredo-muzdur. Bunu etmək üçün təbii ki, dövlət strukturları ilə təmasda olmaq gərəkdir. Düzdür, cəmiyyətimizin bir qismi bunu satqınlıq kimi qiymətləndirir, bizi suqlayır, arxadan zərbələr endirir. Elələrinə sualım var: Həbs olunan dostunuza, ya da

aile üzvünüze yardım etmək, sizə məmur özbaşınalığından qorumaq üçün kiminlə danışmaq gərəkdir? Əgər müvafiq dövlət strukturlarından başqa məsələləri həll edə biləcək kim-

Vətən kəlməsi böyük və geniş bir mənə kəsb edir. Hər birimiz ana dedikdə vətəni, vətən dedikdə anamızı düşünürük. Vətənpərvərliyin mahiyyəti Vətənə məhəbbət və öz şəxsi maraqlarını Vətən yolunda qurban verməyə əsaslanan emosional bağlılıqdan ibarətdir. Bu bağlılıq həm də mənsub olduğu millətin etik, mədəni, siyasi və tarixi xüsusiyyətlərinə arxalanan milli hissiyyat və milli qürur kimi hallandır. Burada Vətənin xarakteri, mədəni incilərini qorumaq da vətənpərvərlik keyfiyyətinə aiddir.

Həcər ABBASLI
Ümid Partiyası Gender
Bərabərliyi Şöbəsinin müdiri

Azərbaycan gəncliyinin şərəf yükü

Hər bir ölkənin gələcəyi onun gənclərinin düşüncə tərzindən, intellektual səviyyəsindən birbaşa asılıdır

Mənsub olduğu xalqın varlığı ilə fəxr etməyən, onun eşqini müqəddəs bir məşəl kimi öz qəlbində yandırmayan bir insan öz vətəndaşlıq hissini dərk edə bilməz, ona vətənpərvər demək də gülünc olar. Bu hiss tarixi kökündə min illər boyu yaşamış, möhkəmlənmiş, öz ana torpağına, dininə və adət-ənənələrinə bağlanmış dövlətçilik durur. Millətin və dövlətçiliyin formalaşması şəraitində vətənpərvərlik onun inkişafının ümummilli anlarını əks etdirən ictimai düşüncənin tərkib hissəsinə çevrilir. Milli dövlətin qarşısında duran ən başlıca işlərdən biri əhaliyə düzgün, sağlam vətəndaşlıq və vətənpərvərlik hisslərini aşılamaqdır. Məlum olduğu kimi qloballaşan dünyada sağlam milli-mənəvi dəyərləri qorumaq çox çətindir. Hazırkı dövrün sürətli informasiya, yeni kommunikasiyalar əsri olduğunu nəzərə alsaq, o zaman gənclərin beyninin zərərli ideologiyalarla zəhərlənməsinin qarşısı da düşünlü müş metodlarla alınmalıdır. Sözsüz ki, hər bir ölkədə vətənpərvərlik əhval-ruhiyyəsinin səviyyəsi həmin dövlətdə aparılan təbliğatın miqyasından asılıdır. Odur ki, insanların mənəvi kamillik, özünüdərk dərəcəsinin yüksəldilməsi istiqamətində işlərin görülməsi milli ideologiyanın tərkib komponenti olmalıdır. Təbii ki, söhbət zərərli metodlardan getmir. Gənclərin maraq göstərdiyi texnologiyaların tərkibində dövlətin gənclərlə bağlı siyasətinə cavab verən alternativ təbliğat sistemi qurulmalı və bu təbliğatın aparılmasına dövlətin bütün mümkün resursları cəmlənməlidir.

Vətənpərvərlik məsələsi cəmiyyətdə daim aktual olub, bu gün də aktual olaraq qalır. "Millətin vətənpərvərliyi onun tamlığının, bütövlüyünün təməlidir", - desək, bəlkə də səhv etmərik. Bir xalqın, millətin vətənpərvərlik şüuru onun digər xalqlar

və millətlər tərəfindən qəbul edilməsi, tanınması, hörmətlə qarşılanması, ən əsası isə, xalqın yaratdığı dövlətin bütövlüyü, varlığı, suverenliyi ilə ölçülür. Vətənə məhəbbət hissi gənclərin dövlət dilinə, milli musiqiyə, folklorla, mənsub olduğu dini dəyərlərə, tarixi ənənələrə bağlılığında, ölkə erazisinin bütövlüyünün qorunmasına hazır olduğunu əməli işlə sübut etməyində öz təzahürünü tapmalıdır. Vətənin tərəqqisi naminə çalışmaq üçün gənclərin müəyyən sənətə, peşəyə sahib olması, dövlət quruculuğunda fəal iştirak etməsi, yüksək peşəkarlığa, təhsilə və elmə yiyələnməsi, geniş dünyagörüşünə malik olması, əməyi sevməsi, onunla məşğul olması və təşəbbüskarlığı da vacibdir. Vətənin maddi və mənəvi sərvətlərini qorumaq, iqtisadi qüdrətinin yüksəlməsinə nail olmaq, həmişə mübariz əhval-ruhiyyədə olmaq lazımdır.

Gənc nəsilə milli mənlilik şüurunun inkişaf etdirilməsi bu gün ən aktual məsələlərdən biri hesab olunur. Çünki dövlətin, dilin, adət-ənənələ-

rin yaşadılmasını şərtləndirən faktorlardan biri də gənclərin milli mənlilik şüurunu dərk etməsindən keçir. Düzdür, burada digər faktorlar da var, amma öndə gələni milli mənlilik şüurudur. Bu faktor həqiqətən də mühüm əhəmiyyət kəsb edən məsələlərdən biridir. Gənclərin buna sahib olmaları bütövlükdə dövlətin ümumi ideologiyasının qorunması baxımından müstəsna rol və əhəmiyyətə malikdir. Eyni zamanda milli-mənəvi dəyərlərin deqradasiyaya məruz qalmasının qarşısını alır. Müşahidələr göstərir ki, sözügedən məfhumun qavranılması gənclərin milli dəyərlərə nə dərəcədə bağlı olması ilə ölçülür. Aydın məsələdir ki, bunun üçün də birinci növbədə ailədə, məktəbdə, ictimaiyyətdə müvafiq mühit olmalıdır. Çünki milli mənlilik şüuru özünüdərk deməkdir. Milli özünüdərk deyəndə ilk növbədə insan bağlı olduğu tarixi kökü, milli mənsubiyyətini, vətənin tarixini bilməli və dərinlən təhlil etməyi bacarmalıdır. Hər bir gənc, vətəndaş dərk etməlidir ki, hansı vətəni, milləti, milli xü-

susiyyətləri təmsil edir. Eyni zamanda, milli dəyərlərin tarixin hansı mərhələlərindən keçdiyini bilməlidir.

Avropa dövlətləri böyük inkişaf mərhələsi keçib və hazırda bu coğrafiyada olan ölkələr dünyanın ən inkişaf etmiş dövlətləri sırasındadır. Bu baxımdan da gənclərimizin Avropadan öyrənməli olduğu çox zəruri məsələlər

Bakir Həsənbəylinin 45 yaşı tamam oldu

İyulun 27-də Ümid Partiyası sədrinin təşkilatı məsələlər üzrə müavini, tanınmış jurnalist, iti qələm sahibi, kəsərli söz ustası, illərini Azərbaycanın demokratikləşməsi uğrunda mübarizəyə həsr etmiş Bakir Həsənbəylinin 45 yaşı tamam olur. Ümid Partiyasının sədri, millət vəkili İqbal Ağazadə Bakir bəyi yubileyi münasibətilə təbrik edib. Təbrikdə deyilir:

Hörmətli Bakir bəy!

Sizi 45 illik yubileyiniz münasibətilə ürəkdən təbrik edirəm! Hər şeydən öncə Sizə Uca Tanrıdan cansağlığı, mənalı ömür, firavan həyat, siyasi və şəxsi fəaliyyətinizdə uğurlar arzulayıram.

Siz hər zaman üzərinizə düşən vəzifəyə məsuliyyətlə yanaşan, cətinlikdən, siyasi təzyiqdən cəkinməyən, başqalarına nümunə ola biləcək bir şəxsiniz. Siz əsl insana məxsus olan bir çox xüsusiyyətləri- dürüstlüyü, səmimiyyəti, alicənablığı və cəsarəti özündə birləşdirən əsl dost, ləyaqətli ailə başçısıdır.

Biz Ümid Partiyası olaraq, işğal olunmuş torpaqlarımızın azad olunması, dövlətimizin güclü, xalqımızın güzəranının yaxşılaşdırılması, ölkəmizdə ədalətli cəmiyyətin qurulması, demokratik idarəçilik prinsiplərinin hakim olması üçün çalışırıq. İnanırıq ki, xalqımızın böyük əksəriyyətinin arzu və istəyi olan bu ideyaları, birlikdə Ümid bayrağı altında gerçəkləşdirəcəyik. Çox şadam ki, Siz də bu istiqamətdə Ümid Partiyasının informasiya siyasətinin müəyyən edilməsində, partiyanın siyasi fəaliyyətinin təbliğində ardıcıl fəaliyyət göstərrsiniz.

Hörmətli Bakir bəy, bir daha Sizi 45 illik yubileyiniz münasibətilə ürəkdən təbrik edir, Uca Tanrıdan Sizə cansağlığı, uzun ömür və bütün işlərinizdə uğurlar arzulayıram.

Hörmətlə:

*İqbal Ağazadə,
Ümid Partiyasının sədri,
millət vəkili*

biz də sözügedən uğurlu inkişaf modelindən düzgün nəticə çıxarmalı, lazım gələrsə ondan da faydalanmalıyıq.

Bu halda belə bir sual yaranır, bəs Azərbaycan gənclərinin vətənpərvərlik təbiyyətinin, milli şüurunun inkişafının Avropa ölkələrindəki gənclərdən fərqi nədedir? Əslində bu məsələ bir qədər həssas yanaşma tələb edir. Ona görə ki, Avropa ilə Azərbaycanın gəncləri, onların həyat tərzini, düşüncəsi arasında olan fərq çox böyükdür. Avropa gənclərinin vətənpərvərlik təbiyyəti ilə bizim gənclərin təbiyyəti arasında müqayisə aparanda görürük ki, onlar qarşılarında duran bir sıra mühüm problemləri həll edib. Yəni onların vətəni işğal olunmadığından bizdə

yaşanan problemlərlə üzleşmirlər.

Hər bir ölkənin gələcəyi onun gənclərinin düşüncə tərzindən, intellektual səviyyəsindən və digər amillərdən asılıdır. Çünki dövlətin gələcəyi onun gəncliyinin çiyini üzərində qurulur. Azərbaycan gəncliyi bütün dövrlərdə ölkənin məsuliyyətli məsələlərinə münasibətdə, həlledici məqamlarda öz sözünü deyib. Ölkəmiz müstəqillik əldə etdikdən sonra gənc nəslin üzərinə daha böyük məsuliyyət düşüb. Gənc nəsil həm də xalqın əsrlər boyu yaradıb-yaxşadığı ənənələri, milli mədəniyyəti yaşatmalı və gələcək nəsillərə ötürməlidir. Bu mənada, gənclərin çiyinlərinə böyük yük düşür. Gənclər, gəlin, bu şərəfli yükümüzün imtina etməyək.

Birinci imtahan

Zamin HACI
zaminhaci@gmail.com

"Alov dilləri akrobat kimi tullanıb meydançadəkə palmaların başını yaladı. Göy üzü qaralmışdı. Zabit şən gülümsünüb Ralfa baxdı: Biz sizin tüstünüzü gördük. Burda sizin aranızda nə olub? Savaş?"

(Uilyam Goldinq, "Milçəklərin hökmdarı")

Bu yay balaca oğlum imtahan verib 1-ci sinfə qəbul olundu. Açıq, Azərbaycan məktəbləri, təhsil sistemi haqda bütövlükdə mənfi ovqata kökləndiyim üçün uşağın sanki Harvarda, Oksforda girmiş kimi imtahan verməsi mənə bir az ironik göründü. Amma neyləmək olar, qayda hamı üçündür, uşağın 6 yaşı dekabrda tamam olduğundan xüsusi imtahan verməli idi. Bu, mənə bir az da öz uşaqlığıma xatırlatdı. O vaxt mən də məktəbə tez getmişəm, hətta bir il tez getmişəm. Rəhmətlik direktorumuz Bahadır müəllim bu səbəbdən mənim adıma 4 ay jurnala yazmağa da icazə verməyib. Sonra görüblər yaxşı oxuyuram, saxlayıblar. Yadımdadır, sonralar o sinifdən ilk buraxılış ili ali məktəbə girən təkə mən olmuşdum, direktorumuzla rastlaşanda "məni niyə o vaxt oxumağa qoymadınız" soruşmuşdum. O da zarafatla nəse deyib, gülüb keçmişdi. Kim bilir, bəlkə də məşhur həkim lətifəsindəkinə bənzər, "sənə düzgün təhsil verilməyib" demişdi.

İndiki məktəblərimizdə təze təhsil naziri Mikayıl müəllimin təbiiq elədiyi yeniliklərdən biri də məktəb seçimi adlı bir məzəli olaydır. Uşaqlar əgər imtahanı uğurla versələr nazirliyin saytında hansısa məktəbləri seçirlər. Guya bunun da nəse fərqi var. Əgər ən dəbdəbəli məktəblərimizdə də oxuyanlar son 3 sinifdə repetitor yanına gedib pulla əlavə təhsil almağa məcburdursa, hansı məktəbdə oxumağın fərqi nədir? Hərçənd o repetitorların da hamısı savadlı deyil. İnsan tanıyıram, son 1 ildə uşağın repetitorlarına 3 min manat xərcləyib, ancaq uşaq qəbulda 190 bal yığdı.

Qayıdıram 1-cilər, daha doğrusu, "xüsusi istedadı olan uşaqlar üçün" dəbdəbəli adı qoyulan imtahana. İnsafən, Təhsil Nazirliyi imtahan prosesini gözləmədiyim qədər səviyyəli, obyektiv keçirirdi. Hər bir uşaq üçün ayrıca imtahan vaxtları saatına, deqişinə qədər bölünmüşdü, nəticədə balacalar nə basabas, nə növbə sıxıntısı görmədilər. Hətta imtahan prosesi videoçəkilişə alınır ki, gələcəkdə mümkün şikayətlər araşdırıla bilsin. Bunları uşaq artıq imtahan- dan uğurla keçdiyi üçün yazmıram. (İstəsəniz bu yerdə qı- mışa bilərsiniz, çünki imtahanın nəticəsini öyrənmədən bir azərbaycanlının həmin prosesə obyektiv yanaşması ancaq lətifələrdə olur). Biz, necə deyərlər, həyatın yalnız ağ və qara rənglərdə olmadığını görməliyik. Boz rəng də var. Hamısı, əlbəttə, dövlət rəhbərliyinin atalıq qayğısı nəticəsində baş verir.

Ancaq prosesdəki xırda qüsurları da yazmaq borcumuzdur. Əminəm Mikayıl müəllim bu istiqamətdə tədbirlər görəcəkdir. Örnək üçün, birinci sinifə qəbul suallar arasında "Ümummilli liderimiz kimdir? Prezident kimdir? Birinci xanım kimdir?" tipli suallar var idi. Lakin "15 iyun Milli Qurtuluş Günü hansı bayramı bildirir?", "Lissabon sammitindən neçə il keçir?" suallarına uşaqlara verilmir. Nə üçün? Niyə biz tariximizə ögey yanaşıyıq? Hər bir uşaq bunlardan əlavə OMON üsyanının yatırılma səbəblərini, Elçibəyin hara qaçdığını, Surətin hazırda harda işlədiyini və sairəni də bilməyə borcludur.

Yaxud hələ altı yaş olmamış uşağa "dövlət atributlarını say" sualı vermək düz deyil. Elə bu səbəbdən mənim oğlum atribut sözünü lağa qoyub gülürdü.

Başqa bir sual Azərbaycan reallığı baxımından faciəvi şəkildə ironik idi: "Əgər parkda valideynlərini itirsən birinci kime müraciət edərsən?" Guya düzgün cavab "polisə" olmalıydı. Ölkədə hamı uşağını polisə qorxudur, belə sual olarmı? Elə bil biz, iraq olsun, Almaniyada-zadda yaşayırıq. Ya da İspaniyada (Mikayıl müəllim söhbəti bilir). Ona görə mənim oğlum tam səmimi cavab verdi ki, valideynlərini itirsə ağlayar.

İtin şəklini göstərib "bu ev heyvanıdır, yoxsa çöl heyvanı" sualını vermək də məntiqli baxımdan düz deyil. Avstraliyada yaşayan dinqo adlı çöl heyvanı, vəhşi heyvan var və dinqolar itdir. Bütün itlər ev heyvanı deyil. Hətta yeri gəlsə pişiyi də tam olaraq ev heyvanı saymaq uşaqları birinci sinifdən aldatmaqdir. Bəs çöl pişiyi necə olsun?

"Bank Technique" də "üçlər" də kim qalib gələcək?

"Bank Technique" də ciddi maliyyə problemləri ilə bağlı mediada bir neçə gündür ki, məlumatlar yer alır. Bildirilir ki, bankda maliyyə çatışmazlıqları yaranıb və qurum ödəmələri həyata keçirməkdə çətinlik çəkir. Xatırladaq ki, beynəlxalq reyting agentliyi "Moody's"-in ölkənin aparıcı banklarından biri hesab edilən "Bank Technique"-nin yerli və xarici valyuta ilə uzunmüddətli depozit reytingini və Caa1-dən Caa2-yə endirib.

Elman Rüstəmov

Cahangir Hacıyev

Samir Şərifov

Agentlik həmçinin bankın kredit qabiliyyətini Caa2-dən Caa3-ə endirib. Bu qiymətləndirmə fevral ayında manatın devalvasiyası nəticəsində bankın kapital ehtiyatlarının zəifləməsinə əks etdirir. Bankın uzunmüddətli depozit reytingi neqativdir. Bu neqativ qiymətləndirmə bankın devalvasiya nəticəsində 25 milyon manat ziyana düşməsindən sonra ziyanın kompensasiya edilməsi üçün kapital yetərliyinə olmamasına dəlalət edir. Bankın Mərkəzi Banka təqdim edilmiş rekapitalizasiya planına əsasən səhmdarların subordinasıyalaşmış borc şəklinə 8 milyon manatın cəlb edilməsi nəzərdə tutulur. Bununla belə, vaxt çərçivələri müəyyən deyil. Bundan əlavə, agentlik qeyd edir ki, 8 milyon manat bankın kapitalının möhkəmləndirilməsi üçün yetərli deyil. "Bank Technique" ən azı 28 milyon manat kapital yatırımına ehtiyac duyur, bunun 5 milyon manatı birinci dərəcə kapitaldır.

Agentlik bildirir ki, əgər bank Mərkəzi Bankdan yetərli dəstəyi alsaydı, onun kredit və depozit reytinginə yenidən baxılacaq.

***

Bankdan verilən məlumatlara görə, yaranmış problem ən yüksək səviyyədə müzakirə olunur və durumun həlli istiqamətində işlər görülür. Hazırda banka öz pullarını götürmək üçün müraciət edən müştərilərə vəsaitləri hissə-hissə verməklə yola salır.

Məlumatlara görə, yaxın bir neçə gün ərzində "Bank Technique"-nin başqa bir banka birləşdiriləcəyi və yaxud digər kiçik bir bankın onun nəzarətinə keçməsi gözlənilir. Azərbaycanın bank sektorunda böyük çəkiyə malik olan "Bank Technique"-nin tamamilə sıradan çıxmasına yol verilməyəcəyi bildirilir. Hazırda bank 30 filialı ilə Azərbaycanda fəaliyyət göstərən ən böyük banklardan biridir və bankın kifayət qədər müştərisi var.

Qeyd edək ki, bank 2012-ci ildən Beynəlxalq Bankın sabiq rəhbəri Cahangir Hacıyevin nəzarətindədir. Cahangir Hacıyev o vaxt bank sektorunda tutduğu mövqedən istifadə edərək müavini Rövşən İsmayılova banka rəhbər gətirib. "Bank Technique" Müşahidə Şurasının yeni tərkibi də (Fuad Mürşüdlü və

Bank sektorunun "boz kardinallarının" mübarizəsi qızıdır

Cahangir Hacıyev bankı güzəştə getmək istəmir; iqtidar külli miqdarda borcu qalan bankirin ölkədən çıxmasını arzulamır; öz pullarını götürmək üçün müraciət edən müştərilərə vəsaitlər hissə-hissə verilir; vəziyyət kimin lehinedir?

Rauf Ağayev) C.Hacıyevin işçilərindən təşkil edilib.

Məlumatlara görə, son günlər ara-sıra ictimaiyyət arasında görünməyə başlamış C.Hacıyev bank sektorunda mövqelərinin tam itirmək fikrində deyil. O, hakimiyyətin ona hədsiz inamını doğrultmayıb və ölkənin ən iri kredit portfelinə sahib olan Beynəlxalq Bankı faktiki batırıb. Amma müəyyən səbəblərdən həbsdən qurtulan C.Hacıyev "Bank Technique"-ni güzəştə getmək istəmir.

Xatırlayırınsızsa, hələ mart ayında istefasından sonra onun "Bank Technique"-nin İdarə Heyətinin sədri vəzifəsinə gətiriləcəyi barədə xəbərlər yayılmışdı. Xəbərlərdə iddia edilirdi ki, yaxın günlərdə Müşahidə Şurasının müvafiq qərarı ilə C. Hacıyev bu vəzifəyə təyin olunacaq. Beynəlxalq Bank işi ilə bağlı kütləvi həbslərin olduğu bir vaxtda C.Hacıyevin "Bank Technique" təyinatı baş tutmadı. Məlumdur ki, C.Hacıyevin şirkətlərinin də hamı "Bank Technique", həm də Beynəlxalq Banka olan külli miqdarda borcu tam ödənilməyib.

C.Hacıyevin ən yaxın adamı, Beynəlxalq Bankın Birləşmiş Ərəb Əmirliklərindəki nümayəndəliyinin rəhbəri Adil Hüseynov hazırda həbsdədir. "Qara polkovnik" kimi tanınan, mərhum polis polkovniki Fətullah Hüseynovun oğlu A.Hü-

seynov bu il mayın 13-də həbs edilib. Ona qarşı Cinayət Məcəlləsinin 178.3.2 (dələduzluq, külli miqdarda ziyan vurmaqla törədildikdə) maddəsi ilə ittiham irəli sürülüb. Qeyri-rəsmi məlumatlara görə, A.Hüseynov 319 milyon manat vəsaiti mənimləməkdə ittiham olunur. Onun vəkili mətbuata bildirib ki, həmin vəsait Birləşmiş Ərəb Əmirliklərində Cahangir Hacıyevə məxsus "İntertekstil" fabrikinin və poladitökmə zavodunun inşasına sərf olunub. Özü də kredit A.Hüseynov tərəfindən götürülməyib.

Ən son məlumatlara görə, A.Hüseynovun mənimləmədiyi məbləğ təxminən 20 dəfə azaldılıb. Bundan başqa, bildirilir ki, 2 aydan artıqdır onunla bağlı heç bir istintaq hərəkatı aparılmır. Bəzi məlumatlara görə, C.Hacıyev borcları müqabilində bu müəssisələrin hökumətə verilməsini təklif etsə də, ortaya başqa bir ciddi problem çıxıb. C.Hacıyevin vaxtilə şərikli olan çəçən əsilli iş adamı Hüseyn Marayevin bu müəssisələrdə 50 faizlik payı var. H.Marayev indi yaranmış fursətdən istifadə edərək müəssisələri tam şəkildə nəzarətə keçirmək istəyir. Bu səbəbdən də C.Hacıyev borc problemini həll edə bilmir. İqtidar da C.Hacıyevin indilikdə bekar qalmasını və ölkəni tərk etməsini arzulamır.

Mümkündür ki, əmanətçiləri narazı salmamaq üçün C.Hacıyev birbaşa bank rəhbərliyinə gətirilməsin və "Bank Technique"-yə ancaq nəzarətə həyata keçirsin. Amma bu məsələdə də C.Hacıyevin əleyhdarları var. Məlumdur ki, bank sektorunun "boz kardinalları" hesab olunan C.Hacıyevlə maliyyə naziri Samir Şərifov və Mərkəzi Bank sədri Elman Rüstəmov arasında uzun müddətdir ki, konflikt var. Bank sektorunun bu üç nəhəngi daima, yumşaq desək, rəqabətdə olublar. C.Hacıyevin istefasından sonra Beynəlxalq Banka maliyyə nazirinin yaxın dostu rəhbər gətirilib. Beynəlxalq Bank rəhbərliyinə öz yaxın adamını rəhbər təyin etdirə bilməyən E.Rüstəmov isə bu məğlubiyyətin əvəzini "Bank Technique"-də çıxmaq istəyir. Göründüyü kimi, yaranmış durum heç də C.Hacıyevin lehinə deyil. Amma C.Hacıyev iqtidardan ən yüksək səviyyədə razılıq ala bilsə, rəqibləri müqavimət göstərə bilməyəcək.

Hər halda, yaxın günlərdə "Bank Technique"-lə bağlı problemin necə həll olunacağı bilinəcək. Çünki Mərkəzi Bank "Bank Technique" lazım olan vəsaiti ayırmırsa, bank müflis olacaq ki, bu prosesin artıq əmanətçilərin öz pullarını geri çəkməklə başladığı göz önündədir.

Rusiya özünün perimetri boyu "Yaxın xaric" ölkələrində hərbi cəhətdən möhkəmlənmək kursunu heç bir iqtisadi sanksiyaya məhəl qoymadan davam etdirir. Bu proses indi təkə ilhaq edilən Krimda, Gürcüstanın işğal altındakı Abxaziya və Cənubi Osetiya bölgələrində, Dnestryanı ərazidə yox, həm də və ən önemlisi, Güney Qafqazda - Ermənistanda, 102 sayılı Gümrü hərbi bazasında intensiv şəkildə gedir.

Rusiya bu ərazilərdə hərbi parkını ən müasir sistemlərlə təzələyir, canlı qüvvə və texnikanın sayını artırır, çağırış sistemindən muzdlu orduya keçir.

Ötən sayımızda rusiyalı generalların - Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının (KTMT) sədri Nikolay Boryduja və Rusiya Silahlı Qüvvələri Baş Qərargah rəisinin müavini, Baş Kəşfiyyat İdarəsinin (QRU) rəisi İqor Serqunun bir-birinin ardınca İrəvana səfər etməsinin mümkün motivləri haqda yazmışıq. Bu səfərlərdə aparıcı leytmotiv Rusiyanın işğal faktından istifadə edərək təkə Ermənistanda deyil, bütövlükdə Cənubi Qafqazda möhkəmlənmək, Qərbi önləmək, ona hər hansı şans saxlamamaq olduğunu qeyd eləmişik. Həmçinin "İsgəndər" taktiki raket-komplekslərini Ermənistanda yerləşdirmək planlarının eyni hədəfə hesablandığını vurğulamışıq.

Belə görünür, Kreml strateqləri xarici siyasətin ənənəvi effektiv və ən etibarlı vasitəsi kimi, xaricdə hərbi mövcudluğu gücəndirmək xəttinə heç vaxt olmadığı qəddər önəm verməyə başlayıb.

"Bu gün Rusiya üçün əsas hədəflərdən biri Gürcüstan və Azərbaycandır". Bu fikri axar.az-a NATO Əməkdaşlıq İnstitutunun rəhbəri Ferrux Məmmədov deyib. Onun sözlərinə görə, Rusiya bütün tərəfləri provokasiyaya çəkmək istəyir.

Sitat: "Rusiya üçün Cənubi Qafqaz dövlətlərinin müstəqilliyi qəbul edilməz olaraq qalır. Bu isə o deməkdir ki, Moskva növbəti addımını atmaq üçün sadəcə, zamanın gəlməsini gözləyir. Bu gün Rusiyanın əsas hədəflərindən biri Gürcüstan və Azərbaycandır. Biri Avropa, digəri isə Asiya qapısı olan bu coğrafi bölgə ondan ötrü strateji önəm daşıyır. Rusiya beynəlxalq güclərlə mövqə mübarizəsində çox gerilədiyi üçün

Rusiyanın bölgədəki iki əsas hədəfi - Azərbaycan və Gürcüstan...

Kreml Qafqazın işğalına yönəlik son hazırlıqlar içində - şok gəlişmə; Moskva ilk dəfə olaraq Ermənistanda ən böyük hərbi və kəşfiyyat təlimlərinə başlayır; geniş miqyaslı gizli təlimlərin məqsədindən ABŞ da xəbərdardır və tərəfdaş-müttəfiqləri xəbərdar edib...

daxilinə çəkilərək, köhnə postsovet məkanında güclənmək istəyir. Bunun yolunu isə işğalda görür. Bizdə olan informasiyaya görə, Rusiya tarixdə ilk dəfə olaraq Ermənistan ərazisində "Qafqaz 2015-2016" kod adı altında ən böyük hərbi və kəşfiyyat təliminə hazırlaşır. Bu yeganə təlimdir ki, orda, sadəcə, Müdafiə Nazirliyi əsgərləri deyil, həmçinin Federal Təhlükəsizlik Xidməti (FSB) və Baş Kəşfiyyat İdarəsinə (QRU) bağlı kəşfiyyat qrupları, Daxili İşlər Nazirliyinə tabe qoşunlar iş-tirak edəcək".

Ekspertin əminliyinə görə, təlimlərdə bir məqsəd var: "Cənubi Qafqazı işğal etmək. Rusiyanın bu təlimi öz ərazisində deyil, məhz Ermənistanda keçirməsi buna işarədir. Bunun iş-tirakçı sayına görə ən böyük təlim olacağı da deyilir. Qərb artıq təlimlər barədə məlumatlıdır və Gürcüstan dövlətinə xəbərdarlıq edilib ki, istənilən təxribatçı addımdan uzaq dursunlar. ABŞ istəyir ki, Gürcüstanı bu təhlükələrdən qorumaq üçün onun Alyansa qəbulu-

Nazir əlavə edib ki, Rusiya Ukrayna ilə kifayətlənməyə hazırlaşmır, "ona görə də NATO və Avropa Birliyi bu gün hərəkət etdikləri kimi hərəkət edə bilməzlər". Müdafiə naziri alyansın gələn il Varşavada keçiriləcək sammitində Tiflisin Qərbdən "dəqiq cavab" gözlədiyini də vurğulayıb.

Maraqlıdır ki, bir neçə gün öncə gürcü ekspertlərindən biri erməni portalına müsahibəsində gürcülərin Gümrü hərbi bazanı ölkənin müstəqilliyinə arxadan real təhlükə saydıqlarını və bu bazaya görə narahat olduqlarını bildirmişdi.

Onu da yada salmaq ki, bu günlərdə Rusiyanın dəstəyi ilə Gürcüstanın iki kəndi alınaraq Cənubi Osetiyaya qatılıb. Nəticədə Qərbin layihəsi olan Bakı-Supsa neft kəmərinin bir hissəsi Cənubi Osetiyanın tərkibinə daxil olub, rusların nəzarəti altına düşüb. Eyni vaxtda Ermənistan özünə aid istiqamətdə Gürcüstanın 10 hektar ərazisini zəbt edib. Əksər analitiklərə görə, Moskvanın bu addımlarında da məqsəd Gürcüstanı təxribata çəkib işğal etməkdir.

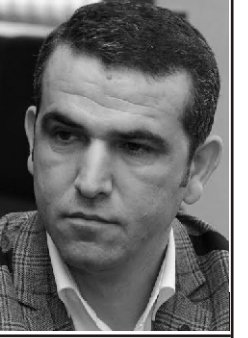
Rusiya hətta öz satelliti və forpostu Ermənistan sarıdan da arxayın deyil. İrəvanda son kütləvi etirazlar zamanı Gümrüdəki hərbi bazanın Ermənistan rəhbərliyinə xəbərdarlıq etmədən ətraf ərazilərdə hərbi təlimlərə başlaması bunun bir anonsu idi.

Hər şeydən, o cümlədən ekspertlərin SOS siqnalından göründüyü kimi, Kreml deyəsən Güney Qafqazın tam işğalına yönəlik son hazırlıqlar içindədir. Əsas hədəf də Gürcüstan və Azərbaycandır.

Sonda əlavə edək ki, bənzər xəbərdarlıqlarla nüfuzlu amerikalı politoloq və sovetoloq Zbiqnev Bzejnski də dəfələrlə çıxış edib.

□ **Siyasət şöbəsi**

Kərimli onu tərk edən dostlarından niyə qorxur?

Azər AYXAN

Son illər Əli Kərimlinin xeyli sayda silahdaşı, partiyadaşı onu tərk edib. Bunların içində AXCP sədri ilə şəxsi dostluq münasibəti olan insanlar da var. Tələblikdən üzü bəri Ə.Kərimli ilə yol gəlmiş ən yaxın dostları onu bir-bir, iki-bir tərk edib yön, əqidə dəyişdirirlər. Aralarında iqtidar düşərgəsinə transfer olunanı da var, sakitcə bir kənara çəkilib "qonorarını" yeyəni də. Eləsi də var ki, Əli Kərimlidən ayrılıb özünə partiya yaradıb və həmin partiya müxalifətdədir - fəqət konstruktiv müxalifət mövqeyində...

Kiçik bir siyahıya baxaq:

1. Asim Mollazadə - AXCP sədrinin müavini olub
2. Qulamhüseyn Əlibəyli - AXCP Ali Məclisinin sədri olub
3. Fuad Mustafayev - AXCP sədrinin müavini olub
4. Bahəddin Həzi - AXCP sədrinin müavini olub
5. Aşef Quliyev - AXCP sədrinin müavini olub
6. Fazil Mustafa - AXCP sədrinin müavini olub
7. Əliməmməd Nuriyev - AXCP Rəyasət Heyətinin üzvü olub
8. Qüdrət Həsənquliyev - AXCP sədrinin müavini olub
9. Əbülfəz Qurbanlı - AXCP sədrinin müavini olub

Siyahını uzatmaq da olar. Amma mənə mənzerəni anlatmaq üçün yetərlidir. Bu, hələ əsas heyətdən gedənlərin az hissəsidir. İndiyədək onlarla orta ranqlı Cəbhə funksioneri, jurnalist AXCP-ni və sədri atıb gedib. Onların adlarını yazsaq, uzun bir siyahı alınar.

İndi fikir verin, Əli Kərimli siyahıda göstərilən şəxslərin adını birçə dəfə pisliyə çəkibmi? (Q.Həsənquliyev və F.Mustafa istisnadır. Amma bu iki şəxsin adları son illər müəmmalı şəkildə Ə.Kərimlinin "qara siyahısından" çıxarılıb. Daha nə "Azadlıq" qəzetində, nə də facebookda Kərimlinin zombiləri onları söymür - A.A.). Onları satqınlıqda, dönlükdə, prinsiplərini, partiyalarını, liderlərini, dostlarını satmaqda suçlayıbmı? Siz Asim Mollazadə haqda "Azadlıq" qəzetinin nə vaxtsa mənfə planda birçə sətir yazdığını görüb-əşitmisizmi? 2013-cü ilin prezident seçkisinə 5 gün qalmış Aşef Quliyev müəmmalı və səs-küylü istefasına görə "Azadlıq"da "gözün üstə qaşın var" yazan oldumu? Fuad Mustafayevin adını çəkib onu qınayan tapılıbmı?

Bahəddin Həziyəvi narahat edən varmı Kərimli cəbhəsində? Baxmayaraq ki, o, ölkənin tirajına, nüfuzuna görə 3 qəzetindən birinin baş redaktorudur. AXCP-dən istefa verib qəzetçiliyi seçəndə B.Həziyevin adını dilinə belə almadılar. "İqtidara satıldın" deyib üstünə yerimədilər.

Ə.Kərimlinin ən son istefa verən müavini Əbülfəz Qurbanlıdır. Bu ayın əvvəllərində qəfil və müəmmalı istefasından sonra Əbülfəzin haqqında "Azadlıq" qəzeti bir cümlə yazmadı.

Cəmil Həsənli iki dəfə öz partiyasını və liderini satıb gedib, sonra qayıdıb və bu gün Milli Şuranın sədri kimi Kərimlinin yanında yenidən mövqə tutur.

Əli Kərimli niyə bu adamları qınamır, qınatdırmır, söydürmür, mənəvi terrora məruz qoydurmur? Amma bütün işini-gücünü atıb Rauf Arifoğluya hücumu keçib. Bir fraqmentə - "Əməkdar jurnalist" fəxri adına görə "Yeni Müsavat"ın baş redaktoruna yazdırdığı, dedirtmədiyi söyüş, təhqir qalmayıb. Amma onu satıb iqtidar tərəfə keçən keçmiş müavinləri barədə susur.

Ə.Kərimli prinsip peşində deyil. Olsaydı yuxarıda adlarını çəkdiyimiz şəxslərin barəsində də heç olmaya ayda bir məqalə yazdırdı. Tam əksidir - keçmiş AXCP-çilər Ə.Kərimli tərəfindən facebookda və "Azadlıq" qəzetində ciddi şəkildə qorunur. Səbəb? Səbəb maddi nemətlər, pul-para, şəxsi çıxarlıqlar. Deyilənə görə, gedənlərin bəziləri hələ də Ə.Kərimliyə faiz verir. Sus payı yəni. Bəlkə bizdən də umur? Faiz, xərclik, xərək tələb edir? Versək götürürmi? Götürər - həm də utanmadan. Belə işlərin sənətkarıdır o...

Bir də axı vaxtilə yanında, çevrəsində olan həmin adamlar bunun çox zibillərini bilir. Birdən adama qayıdıb elə şeylər yazarlar, deyər ki, gərək başını götürüb xaricə qaçsan. Tərs kimi Ə.Kərimliyə iqtidar xarici pasport vermir - ona görə qaçacaq yeri yoxdu, susacaq yeri var.

P.S. Əli Kərimlini tərk edib hətta iqtidar cəbhəsinə keçməyi belə mən böyük fədakarlıq, millətə xidmət sayıram. Kərimli yanında qalınacaq adam deyil. Zətən zaman-zaman bu, isbat olunub. Öz dostları belə bununla yollarını ayırırsa, əlavə nəşə deməyə ehtiyac qalmır.

Ölkənin bank sisteminin vəziyyəti olduqca ciddi və narahatedicidir. Bir neçə gün əvvəl "Evro-Bank" ASC-nin bank lisenziyasının ləğv edilməsi, "Azərbaycan Kredit Bankı" ASC-yə isə müvəqqəti inzibatchının təyin edilməsi əlavə suallar yaradır. Əksər ekspertlər banklarla bağlı çıxarılan bu qərarların mövcud böhranla bağlı olmadığını bildirirlər. Həmçinin bildirilir ki, proses bununla bitməyəcək. Yəni daha bir neçə bank bağlana bilər, bununla bağlı sıx-sıx ehtimallar səslənir.

Ekspert Qubad İbadoğlunun sözlərinə görə, banklar üçün sınaq dövrü başlayıb, bu testdən keçə bilməyən xeyli bank bağlana bilər: "Ötən ilə-dək "istixana şəraitində bəslənən" Azərbaycan bankları bu ilə-dən ciddi risklərlə üzləşib. Bu vəziyyətdən bankların necə çıxacağı hazırda bir çoxlarını, xüsusilə də banklarda əmanətləri olan müştəriləri düşündürən bir nömrəli məsələyə çevrilib. Bugünlərdə prezident fərmanı ilə Beynəlxalq Bankın özəlləşdirməyə açılması, Mərkəzi Bankın İdarə Heyətinin qərarı ilə "EvroBank" ASC-nin bank lisenziyasının ləğv edilməsi, "Azərbaycan Kredit Bankı" ASC-yə isə müvəqqəti inzibatchının təyin edilməsi bu istiqamətdə narahatçılığı daha da artırır. "Fitch" beynəlxalq reyting agentliyi "Bank Technique" ASC-nin reytinglərini geri çəkməsi, 6 ayın yekunlarına görə bəzi bankların, ASB, Access Bank, Mugan Bank, AFB bank və digərlərinin aktivlərinin əvvəlki rüblə müqayisədə azalması bu istiqamətdə problemlərin davamlı olacağını deməyə əsaslar yaradır. Beynəlxalq reyting agentliklərinin qiymətləndirmələrində də zəif kapitallaşma və aktivlərinin keyfiyyətinin aşağı olması səbəbindən təsdiqlənən emitentlərin defolt olma riskinə dair məlumatlar

banklarda sığorta olunmayan əmanətlərin cəmi əmanətlərdə xüsusi çəkisi qorunan əmanətlərlə müqayisədə yüksək olaraq qalır. Bir şeyi də nəzərə almaq lazımdır ki, hazırda "istixana şəraitində bəslənən" Azərbaycan bankları keçid dövrünü yaşayır və bu testdən heç də bütün banklar keçə bilməyəcək, onlardan bir qismi ilə vidalaşmalı olacağıq. Odur ki, əmanətçilər də ayıq olmalı və vaxtında qəbul edəcəyi qərarlarla vəsaitlərini sığortalamağa səy göstərməlidirlər".

Ekspert Pərviz Heydərov isə qeyd edib ki, son günlər banklarda yaranmış vəziyyətlə bağlı ciddi narahatlıq hiss olu-

de sistemdə əvvəlcədən də mövcud olan problemlər daha da dərinləşdi. Sözü qısası, neftin qiymətinin ucuzlaşmasının ölkə iqtisadiyyatını məhz bank sektorundan "vuracağı" demək olar ki, bu dərəcədə zənn edilmir və gözlənilirdi. Lakin görünür, söhbət əgər neftə görə ölkənin məhz pul gəlirlərinin azalmasından gəldisə, bu, özünü ilk növbədə iqtisadiyyatın bilavasitə, necə deyirlər, qan-damar sisteminə göstərməli idi. Onsuz da bu sahədə problemlər əvvəldən də var idi. Bankların real vəziyyətini onların "nəfəs çatışmazlığı" ilə üzləşmələri kimi də xarakterizə etmək olar. Belə ki,

kredit verilməsi də dayandırıldı. Manatın daha kəskin şəkildə ucuzlaşmasının qarşısını almağa çalışan və bu məqsədlə keçən ilin dekabrından bu ilin mayınadək xarici valyuta ehtiyatını xərcləmək məcburiyyəti qarşısında qalan Mərkəzi Bank isə maliyyə sarıdan çevik dəstək göstərməyə aciz qaldı ki, real olaraq da bu sahədə müvafiq addımlar atmaq iqtidarında deyil.

Yeri gəlmişkən, Mərkəzi Bankın rəsmi valyuta ehtiyatları 2015-ci il yanvarın 1-nə 13 milyard 758 milyon 300 min ABŞ dolları təşkil edirdisə, mayın 1-nə 8 milyard 387 milyon 900 min dollara düşdü. Bir sözlə, vəziyyət çox ağırdır. Lakin çıxılmaz da deyil. Belə ki, sistem əhəmiyyətli banklar yaxın müddətə özlərinə gələ biləcək. Və bu məqsədlə dövlət və Mərkəzi Bank tərəfindən yəqin ki, bir sıra əlavə tədbirlərin həyata keçiriləcəyinin də şahidi ola bilərik. Amma digərləri ola bilsin ki, ya bazardan çıxsın, ya da ard-ardına konsolidasiyaya getsinlər. Bununla belə, bir neçə bankın birdən-birə sıradan çıxması kimi hal fikrimcə, baş verməyəcək. Çünki Mərkəzi Bank buna heç vaxt imkan verməyəcək. Əks təqdirdə, bu, "domino oyunundakı" xarakterini ala bilər. Fikrimcə, ilk sağlamlama elementləri də Beynəlxalq Bankda təzyiqinin qarşısını alınması məqsədilə milli pul vahidinin dövrüydə nağd olaraq azaldılması tədbirləri, digər tərəfdən isə əhəlinin "panikaya" düşərək əmanətlərini sürətlə dolarlaşdırması tendensiyası onsuz da problemlə kreditlər həcmi azalmaqdan şübhələndirən vəziyyətdən əziyyət çəkən bankları lap ağır vəziyyətə saldı".

Problemlə kreditlərə diqqət çəkən ekspertin sözlərinə görə, ümumən problemlə kreditlərin həcmi artıq çoxdan az qala 1 milyard yarım manat məbləğinə yaxınlaşdı: "Üstəlik, manatla

bir tərəfdən manatın Mərkəzi Bank tərəfindən ucuzlaşdırılması ilə əlaqədar inflyasiya təzyiqinin qarşısını alınması məqsədilə milli pul vahidinin dövrüydə nağd olaraq azaldılması tədbirləri, digər tərəfdən isə əhəlinin "panikaya" düşərək əmanətlərini sürətlə dolarlaşdırması tendensiyası onsuz da problemlə kreditlər həcmi azalmaqdan şübhələndirən vəziyyətdən əziyyət çəkən bankları lap ağır vəziyyətə saldı".

Problemlə kreditlərə diqqət çəkən ekspertin sözlərinə görə, ümumən problemlə kreditlərin həcmi artıq çoxdan az qala 1 milyard yarım manat məbləğinə yaxınlaşdı: "Üstəlik, manatla

dədir. İdxalın ucuzlaşması nəticəsində daxili bazarda son 1 ayda 7 faizə yaxın azalma qeydə alınıb".

Ekspert Natiq Cəfərli bildirir ki, qızılın qiymətinin son dövrlərdə ciddi dəyişikliyə məruz qalmasının səbəbi valyuta bazarında olan qeyri-sabit vəziyyətdir: "Avro və dolların bir-birinə olan münasibəti son bir ay ərzində təqribən 15 faizə yaxın dəyişib. Valyuta bazarında kəskin dəyişiklik qızıl bazara da təsirsiz ötürməyib. İkinci əsas faktor kimi dünya bazarında baş verən problemlə hadisələri misal göstərmək olar. Avropa məkanında Yunanıstan probleminin həll olunmaması, Amerikada iqtisadi inkişafın keçən ilin sonuna nisbətən bu ilin birinci rübündə zəifləməsi, Yaxın Şərqdə baş verən münaqişələr və s. dünya iqtisadiyyatında qeyri-sabitlik yaradır. Qızılın da qiyməti bu cür hadisələrdə çox həssas davranır. Çox zaman da etibarlı liman rolunu oynayır. İqtisadiyyatda problemlər yaşanarkən, sahibkarlar öz yatırımlarının bir hissəsini qızıla çevirərək orada saxlamağa üstünlük verirlər".

Ekspert deyir. org-a bildirir ki, sonra bir az fəallıq hiss edildikdə aktivlərini qızıldan çıxardaraq qiymətli kağızlar bazara yönləndirirlər: "Bu proses daima oynaq olduğu üçün son dövrlərdə qızılın qiymətin-

"Vəziyyət çox ağırdır, lakin çıxılmaz da deyil.."

Ekspertlər bildirirlər ki, banklar üçün ciddi sınaq dövrü başlayıb

yayılmaktadır. Bunun başlıca səbəblərindən biri də manatın devalvasiyasından sonra bəzi bankların kapitalla olan minimum tələbləri yerinə yetirə bilməməsidir".

Ekspertin sözlərinə görə, odur ki, Mərkəzi Bank kommersiya banklarının kapitalının artırılmasının stimullaşdırılmasına yönələn tədbirlər həyata keçirməklə yanaşı, riskləri idarə etmək üçün kapitallaşma səviyyəsinə olan tələbləri sərtləndirmək siyasəti-

ni də davam etdirməlidir: "Çünki cari vəziyyətdə bank siyasətinin mərkəzində kapitalın strukturu və adekvatlığı, aktivlərin keyfiyyəti və risklərin düzgün idarə olunması dayanmalıdır. Bu situasiyada Əmanətlərin Sığortalanması Fondu da çevik və optimal qərarlar qəbul etməli, eləcə də sığorta hadisələri ilə bağlı operativ məlumatlar yaymalıdır. Çünki məcburi ləğv edilən "Azərbaycan Kredit Bankı" nümunəsində də görsəndi ki, hələ də bəzi

Ekspertlər bildirirlər ki, banklar üçün ciddi sınaq dövrü başlayıb

Qızıl bazarında durğunluqdur - qiymətli metal "qiymətsizləşir"...

Ekspertlər bildirirlər ki, qızılın investisiya baxımından cəlbediciliyi azalır, investorlar sözügedən bazardan öz vəsaitlərini kəsir...

Dünya bazarında qızılın qiymətində ciddi dəyişiklik baş verir. Qızılın 3-10 dollar arasında bahalaşması, 5-7 dollar ucuzlaşması artıq mütəmadi hal alıb. Ekspertlər bunu hal kimi qəbul etmir. Həmçinin bildirilir ki, bu, ciddi və narahatedicidir. Çünki sərməədarlar üçün qızılın sabit olması daha əlverişlidir. Bəzi ekspertlər bu prosesin hələ bir müddət davam edəcəyini də istisna etmirlər.

Ekspert Vüqar Bayramovun sözlərinə görə, qızılın qiyməti dünya bazarında psixoloji həddən yene aşağı düşüb: "Bu isə dünya bazarında qızılın qiymətinin son 5 ildə tarixi minimuma düşməsi deməkdir. Son 1 ildə 16, yarım ildə 15 və iyul ayında 7 faiz dəyər itirən qiymətli metalın qramı artıq psixoloji həddən də aşağı düşməklə sözügedən bazarda ciddi durğunluq yaradıb. Eyni zamanda, son 5 ildə qızılın 8 faiz ucuzlaşması qeydə alınıb.

Dünya bazarında qızıla tələbin azalması, bir sıra ölkələrin öz ehtiyatlarını satışa çıxarması və eləcə də investorların

sözügedən bazardan öz vəsaitlərini tədricən kəsməsi qiymətli metalı "qiymətsizləşdirən" əsas səbəblərdən hesab edilir. Qızılın qiymətinin ucuzlaşmasına təsir edən digər amil isə bu qiymətli metala zinet əşyası kimi marağın azalmasıdır. Hazırda isə dünya bazarında inflyasiya minimuma enib, səhmlərin qiymətləri artmağa başlayıb və dollar güclənir. Bütün bunlar qızılın investisiya baxımından cəlbediciliyini azaldır. Eyni zamanda 2008 və 2009-cu illərdə ehtiyatlarının bir qismini qızıla çevirən bir sıra ölkələr, o cümlədən Çin və Hindistanda qızıl külçələri və sik-

kələri ötən ildən başlayaraq bazara çıxarılan ki, bu da qızıl təklifinin artmasına səbəb olub. Qızılın qiymətindəki dəyişikliklər valyuta bazarında son zaman müşahidə olunan tendensiya ilə də bağlıdır. Dolların möhkəmlənməsi qızıl bazara

iqtsadi və psixoloji təsir göstərir. Digər tərəfdən, qızıl bazarda spekulativ oyunlar da kifayət qədər yüksəkdir və bu da qiymətlərin dəyişməsinə şərtləndirir. Dünya bazarında dəyişikliklər Azərbaycanda qızılın qiymətinə təsir göstərmək-

də dəyişiklik müşahidə edilir. Düşünürəm ki, ABŞ Federal Rezerv Sisteminin iyun və ya sentyabr ayında uçot faizini qaldırmaqla qızıl bazarında müəyyən dərəcədə bu stabilizasiya yaranacaq. Çünki faiz qalxarkən dünyada dolların qiymətinin qalxması baş verəcək. Qızılın öz vəsaitlərini saxlayan yatırımcıların böyük bir qismi yenidən ABŞ qiymətli kağızlarına yönəlməyə üstünlük verəcəklər. Burada qızılın qiymətində 100 dollara qədər ciddi enmənin olacağını ehtimal edirlər".

Qızılın qiymətinin dəyişikliyinə Azərbaycan üçün də əlverişli olmadığını deyən N.Cəfərli əlavə edib ki, Azərbaycanda Neft Fondunun vəsaitləri 30 tona yaxın qızıl saxlanılıb: "Ən acınacaqlısı odur ki, Neft Fondu qızıl almağa qızılın bahalı dövründə başlayıb. Bu baxımdan artıq Neft Fondunun vəsaitlərində xeyli dərəcədə itkilər olub. Bu itkilərlə bağlı dəqiq məlumat vermək mümkün deyil. Çünki bu barədə ətraflı məlumat yoxdur. Amma təxmini demək olar ki, Neft Fondu qızıl alarkən qızılın qiyməti 1300 dollar arasında dəyişirdi. Proqnozlara görə, yaxın gələcəkdə qızılın qiyməti 1000 dollara qədər düşəcək. Onda Neft Fondunun itkiləri daha çox olacaq".

"Mühacir qonaq"

Avropalı qonağımız ötən həftə redaksiyamızı ziyarət edəndə müsahibə üçün razılığını almışdım. Amma bundan öncə Lənkəranda doğmalarını ziyarət edəndən sonra daha rahat danışa biləcəyini demişdi və növbəti dəfə qəzetimizə təşrif buyurdu, səmimi söhbət etdik. Tanışlıq üçün qeyd edim ki, Rahim Sadiqbəyli 1965-ci ildə Lənkəranda anadan olub, İncəsənət Universitetini bitirib.

Azərbaycanın bir sıra televiziya ziyalarında, o cümlədən kinostudiyada işləyib. Moskvada ali rejissorluq və ssenari kursunu bitirib. Sənədli filmlər rejissorudur. İki sənədli filmi dünya arenasına çıxıb. Dəmir yolunda yaşayan uşaqlardan bəhs edən "13-cü yolun sakinləri" çəkilən sənədli film San-Fransisko və Berlin festivallarında nümayiş etdirilib. Rəssam İbrahim Əhrari haqqında çəkdiyi "Əzablı qurtuluş" adlı filmi isə dünyanın bir sıra televiziya zalına satılıb və göstərilib. O cümlədən Berlində sənədli filmlər konfransında nümayiş etdirilib. Ondan sonra da iki alman rəssamı haqqında film çəkib. Eyni zamanda o, Azərbaycanda ilk serialın, 2002-ci ildə yayımlanan 10 seriyalı "Bəyaz həyat" teleserialının müəllifidir.

- Rahim bəy, Azərbaycanı nə vaxt tərk edibsiniz?

- 2004-cü ildən İsveçdə yaşayıram, indi Stokholm şəhərindəyəm. Tərk-i-Vətən olanda sonra bizə oturmaq verdilər. O vaxt qanun çıxdı ki, kimin iki uşağı var və iki ildən artıq İsveçdə yaşayırsa, daimi oturmaq statusu alırdı.

- Azərbaycan vətəndaşlığından çıxarmısınız?

- Xeyr. Çıxmaq fikrim də yoxdur.

- 11 illik mühacirət dövründə Vətənə neçə dəfə gəlmisiniz?

- 5 il gəlmədim. Çünki inteqrasiya prosesi ilə məşğul idim. Həm də dil məsələsi var idi. Mən başqa sahələrdə işləmək istəmədim, elə öz sahəmdə çalışmaq istəyirdim. Həmin müddət də təhsilə getdim. 2 il sifir dil öyrənmə kursları ilə məşğul oldum. Ən aşağı səviyyədən başlayıb universitet səviyyəsinə qədər davam etdim və İsveç dilini mənimsədim. Hətta boş vaxtlarımda miqrasiya idarəsində tərcüməçi kimi də fəaliyyət göstərirdim.

- Övladlarınız böyükdür?

- 3 övladım var. Böyük qızım burada yaşayır. BDU-nu bitirib. Avropa Oyunlarında stadionların dizaynerlərindən biri oldu, hətta mükafat aldı. Bir oğlum, bir qızım İsveçdə yaşayır. Qızım 13, oğlum 10 yaşındadır. İsveç dilində təhsil alırlar, ingiliscə sərbəst danışirlər, Azərbaycan dilini də bilirlər. Üstəlik, rusca da danışirlər, çünki həyat yoldaşım rusca təhsil alıb. O, burada da, orda da kulinariya məktəbini bitirib.

- Milli xərəklər sarıdan korluq çəkməzsiniz...

- (Gülürək) Qətiyyəni! Həm milli, həm də Avropa mətbəxi sarıdan problemimiz yoxdur. Biz çalışırıq ki, inteqrasiyaya çox üstünlük verək. Mən də orda paralel qaydada vebdizayner məktəbinə getdim. Artıq hər il Azərbaycana gəlirik. Atam Lənkəranda, "Böyük bazar" məhəlləsində yaşayır, 78 yaşın içindədir.

- Azərbaycandan gedişinizdə

"Bir-birimizə hörmət etməyi bacarmırıq"

siyasi baxışlarımız səbəbkar oldu, yoxsa...

- Mən heç vaxt partiyalı olmamışam. Hətta komsomol da olmamışam. Babam Həsən Sadiqbəyov uzun müddət vəzifələrdə işləyib, Astaranın 1-ci katibi olub. 1975-ci ildə rəhmətə getdi. Yadımdadır, onda bizi yığdı dedi ki, hansı biriniz Kommunist Partiyasının üzvü olsanız, zəhmətimi sizə haram edim. Babamın vəsiyyətinə əməl etdik. Mühacirətə getməyimizə gəldikdə, bəzən insan daha fərqli mühitdə yaşamaq istəyir. Mən burada bir sıra sənədli filmlər çəkdim, o cümlədən Əflatun Amaşovun rəhbərlik etdiyi RUH Jurnalistlər Birliyinin fəaliyyəti barədə. Həmçinin o vaxt "Yeni Müsavat"ın iki müxbiri Elbəy Həsənlı və Kamil Tağısoy təzyiqlə məruz qalmışdı, onlardan müsahibə almışdım. Yəni deməzdim ki, siyasi baxışlara görə ölkədən getdim. Daha çox azad mühit axtarırdım. Yerli televiziyalarda işlədiyim dövrdə də mənim İbrahim Əhrarinin vasitəsilə Almaniyaya ilə çox sıx əlaqəm var idi. Düşünürdüm ki, Almaniyaya gedərəm. AzTV-də, ANS-də işləmişəm, "Space" ilə əməkdaşlıq etmişəm, ATV-nin qurucularındanam. Daha sonra "Internyus"da çalışmışam.

- Burda qalsaydınız, indi ən azı "Tərəqqi" medalı almışdınız...

- (Gülürək) Ola bilər. Uşaqların təhsil alması orda çox gözəldir. Bəlkə də missiya məsələsi var. Düzdür, heç nəyin fanatı deyiləm. Ancaq biz orda da Vətəni daha çox təbliğ etmək istəyirik.

- İsveçdəki Azərbaycan diasporunun durumu ilə bağlı vəziyyət necədir?

- Açıq etiraf etmək lazımdır ki, lobbicilik, diaspora siyasəti çox aşağı səviyyədedir. Bu işlər komitələrlə, təşkilatlarla həyata keçirilmir. Bu məsələlər daha çox insanların özlərinin fəallığından asılıdır. Diaspora Komitəsinin ordakı nümayəndələri bilmirəm hansı işlərlə məşğul olurlar, ancaq uğursuzluq dalınca gəlir.

- Niyə belədir? Erməni diasporu hətta Ermənistan maliyyə göndərir, Qarabağ separatçılarna dəstək verir. Bizdə niyə durum ürəkaçan deyil? Bizdə

Rahim Sadiqbəyli: "Biz "mənəm-mənəmlik" xəstəliyinə tutulmuşuq"

təşkilatlanmanın qarşısında duran səbəb nədir?

- Biz "mənəm-mənəmlik" xəstəliyinə tutulmuşuq ki, bunu mən edim. Fərqi yoxdur, Azərbaycan daxilində də belədir, xaricində də. "Biz"lə "mən" arasındakı uçurum bizi normal fəaliyyət göstərməyə qoymur. Sizə bir fakt deyim, orda Hrant Dinkin anım mərasimi oldu. Bunu İsveç Jurnalistlər Birliyi təşkil etmişdi. Aparıcı kim olsa yaxşıdır? Avropa Jurnalistlər Birliyinin sədri. Orda isveçlilər, avropalılar daha çox idi, nəinki ermənilər. 3-5 erməni var idi. Biz parlamentdə, ya kənarda Xocalı haqqında bir tədbir keçirmək istəyirik, inanın ki, özümüzdən başqa heç kəs olmur. Bu, həddindən artıq üzücüdür və bizə pis təsir edir. Sizə başqa bir fakt deyim. Avropa Oyunlarından qabaq İsveç televiziyaçıları Azərbaycan haqqında çox tənqidi və aşağılayıcı reportaj yayımladı. Özü də fakta əsaslanmadığı halda, həddindən artıq kəskin şəkildə Azərbaycan rəhbərliyini ittiham etdilər. Təəssüflər olsun ki, diasporumuz buna reaksiya vermədi. Bir gündə Azərbaycan haqqında nəinki tənqidi, hətta təhqiredici məqalələr İsveçin bir sıra qəzetlərində dərc olundu. Lakin yenə də 20-30 il orda olan diaspora nümayəndələrindən heç kəs buna münasibət bildirmədi ki, siz niyə bir ölkənin üst düzeyinin korruptsiyada və digər məsələlərdə ittiham edirsiniz. Mən və dostum Babək Azəri buna etiraz etdik. İsveç televiziyaçıları bizə cavab yazdı və televiziyaçıları bizə dəvət etdilər.

- İsveçdə azərbaycanlıların və cəmiyyətlərin sayı barədə konkret məlumat varmı?

- Fərqli məlumatlar var. Deyirlər ki, İsveçdə 30 minə yaxın güneyli-quzeyli azərbaycanlı yaşayır. Quzeylilər barədə 5-10 min rəqəmləri də eşlənilir. Cəmiyyətlərə gəldikdə, hər kəndin, hər şəhərin adına bir cəmiyyət yaradılıb. Orada cəmiyyət yaratmaq problem deyil, çox asan məsələdir.

- Avropa ilə Azərbaycan ara-

la yemək yeməyi təklif edirdilər. Amma, dedi azərbaycanlılar bir-birinə hörmət etmirlər. Adıca sürücülər də bir-birinə yol vermir, yol keçən piyadaya yol vermir, addımbaşı siqnal verirlər. Ancaq mən inanıram ki, bunlar da düzələcək.

- Vətənə birdəfəlik qayıtmaq niyyətiniz var, yoxsa artıq İsveçlə bağlı seçiminizi edibsiniz?

- Xeyr. Bunu heç kəs dəqiq deyə bilməz. Mən Azərbaycanı çox sevirəm, fürsət olan kimi Vətənə gəlirəm.

- Gələcəkdə övladlarınız istərsə, isveçli ailə ilə qohum ola bilərsiniz?

- Mən övladlanma demişəm iki millətlə qohum ola bilərik, biri ermənidir, o biri millətin adını çək-

fə özüm tədbir keçirdim. Bakıdan da Lalə Məmmədovanı dəvət etmişdim. İnanın ki, heç kəsin gözlemədiyi halda 360 bilet satıldı. Hansı ki, 200-250 yer düşülmüşdü. Mən 30-40 isveçliyə biletləri havayı verdim, təbliğat məqsədilə. İsveçlilər gəlib Azərbaycan bayrağı altında "Yallı" oynadılar. Necə gözəl idi. Bunu da isveçli ilə birgə etmişdim. 28 Mayda belə tədbir keçirmək istəyirdim, diasporanın oradakı nümayəndəsi qarşısını aldı. Həmin günə 4-5 tədbir keçirdilər, onların da tədbirinə 25-30 adam gəldi və qoymadılar ki, mən böyük bir tədbir keçirim. Təəssüflər olsun ki, bu məsələlərdə biz əlbir olub öz mədəniyyətimizi göstərə bilmirik. Qarşılıqlı hörmət lazımdır. Mən şəxsi maraqlarımı düşünən adam deyiləm. Amma eyni zamanda cəhdikəlim xərclərin qarşılığında ciddi ziyana da düşmək istəmirəm. Amma kənardan deyirlər ki, "Rahim bacarırsan, gələn ona mane olaq".

- Rahim bəy, Azərbaycanda olduğunuz günlərdə "Yeni Müsavat"ı izləyirsinizmi? Baş redaktorumuzun təltif olunması ilə bağlı fərqli yanaşmalardan xəbəriniz varmı?

- Təbii ki, xəbərim var. Mən İsveçdə də musavat.com-u daim izləyirəm. Bilgisayarımdakı Azərbaycanla bağlı səhifəm musavat.com-dur. Musavat.com-a baxandan sonra digər linklərə də daxil oluram. Açıq deyim, mən "Yeni Müsavat"ın yazdıqlarına əvvəlki illərdən çox, indi daha çox etimad bəsləyirəm. Mən İsveçin həm də parlament müxbiriyəm. Həm də İsveç XİN-də qeydiyyatdan keçmiş ilk azərbaycanlı jurnalistəm. İndi AzərTAcin da müxbiri var, mənə qabaq iclaslarına qatılıram. Görürəm ki, aşırı millətçi partiyanın nümayəndəsi ilə sosial-demokratların nümayəndəsi olan baş nazirin bir-biri ilə dialoq necə keçir... Rauf Arifoğlunun Əməkdar jurnalist adı alması məni çox sevindirdi. Yeni müxalif mövqelə qəzetin redaktoru belə bir mükafat alıb. Niyə də almasın? Əslində yaxşıya yaxşı demək, pisi tənqid etmək mətbuatın borcudur. Bu gün "Yeni Müsavat" qəzeti bu parametrlərə uyğun gəlir. Bəzən əlbəttə, aşırı tənqidi məqalələr də olur. Amma bütün bunlar polemika səviyyəsində olsa, daha yaxşıdır. Əslində qəzet redaktorunun, ya müxbirinin partiyalı olması heç cür doğru deyil. Lakin dövlət başçısı tərəfindən qəzetçinin mükafatlandırılması gərəkdir ki, heyret doğurmasın. Vaxtilə sizin qəzeti oxuyanda düşürgələr arasında kəskin qarşıdurmanı müşahidə edirdim. Amma indiki mənəzərə çox yaxşıdır. Bütün məsələlərin çözümlü dialoqdan asılıdır. Bu gün Rauf Arifoğlunun Əməkdar jurnalist adı alması bir örnekdir, buna pis baxmaq lazım deyil. Rauf Arifoğlu bunu bacardı, qəzetçi kimi dialoqa gedə bildi, hansı aşdı, sərhədi keçdi. Şair demişik, "Kəssə hər kəs tökülən qan izini, Qurtaran dahi odur yer üzünü..." Belə adamları yalnız təqdir etmək lazımdır.

- Matbuatın durumu ilə bağlı İsveçdə vəziyyət necədir?

- Əslində orda bütün mətbuat hökumətə müxalifdir, tam azaddır. Lakin İsveçdə mətbuat on illərdən sonra gəlib bu səviyyəyə çatıb. İsveç dünyanın ən çox miqrant gedən ölkəsi olub. 80 il bundan qabaq İsveçdə 1 milyondan artıq miqrant Amerikanı gedib. Amerikanın Pensilvaniya ştatında İsveç kəndi var, Nyu-Yorkun iki məhəlləsi ni köçməni isveçlilər yaradıb.

- Matbuatın durumu ilə bağlı İsveçdə vəziyyət necədir?

- Ən böyük arzum budur ki, insanların o qədər imkanları olsun, evlərinə qonaq gələndə utanmasınlar. Biz bir-birimizə hörmət etməyi bacarmalıyıq, istər Avropada, istər burda.

- Baziləri "hörmət"i ayırı cür başa düşür...

- (Gülürək) Yox, o "hörmət" olunmasa, daha yaxşıdır. Biz millət olaraq bir-birimizə hörmət etsək, böyük problemlərimizin də həllinə nail ola bilərik. Novruz bayramı münasibətilə mən ilk də-

□ Elşad PAŞASOY FOTO: "YM"

"Ən böyük arzum budur ki, insanların o qədər imkanları olsun ki, evlərinə qonaq gələndə utanmasınlar"

2015 -ci ilin birinci yarısının yekunlarına görə, Azərbaycan Dövlət Neft Fonduna (ARDNF) 4 milyard 54 milyon manat vəsait daxil olub. Bu, təqribən 3,9 milyard dollar vəsaitdir. Bu haqda fondun ikinci rübün yekunları ilə bağlı açıqlamasında məlumat verilir.

Qeyd edək ki, 2014-cü ilin yanvar-iyununda ARDNF-yə daxil olan vəsaitlərin ümumi məbləği 6 milyard 493,6 milyon və ya 8,3 milyard dollar təşkil etmişdi. Bu baxımdan ötən ilin birinci yarısının göstəriciləri ilə müqayisədə Neft Fondunun gəlirləri manatla təqribən 33 faiz, ABŞ dolları ilə isə 2,1 dəfə azalıb. 2014-cü ildə Neft Fondunun ümumi gəlirləri 16,2 milyard dollar təşkil etmişdi.

Ekspertlər bildirirlər ki, Neft Fondunun gəlirlərinin azalması dünya bazarlarında neftin qiymətlərinin təqribən iki dəfə azalması ilə əlaqədardır. İlin ikinci yarısında isə neft qiymətlərinin bir qədər də azalması tendensiyası haqda proqnozlar verilir. Bundan əlavə, Azərbaycan neftinin ixrac həcmi obyektiv səbəblər üzündən IV rübdən başlayaraq bir qədər azalmağa başlayacaq.

Ekspert Qubad İbadoğlunun sözlərinə görə, Neft Fondunun gəlirləri xərclənməsəydi, indi hər bir azərbaycanlının 10 min 270 manat yığımları olardı: "Dövlət Neft Fondunun son açıqlaması bir çox məsələlərə işıq salmaq baxımından əhəmiyyətlidir. Bu əsasda aparılan hesablamalara görə, 2001-ci ildən 2015-ci ilin iyul ayının 1-nə qədər fonda 97 milyard 574 milyon 100 min manat vəsait

daxil olub ki, onun da 66,76 faizi və ya 65 milyard 144 milyon 500 min manatı xərclənib. Bu isə nəzəri cəhətdən o deməkdir ki, indiyə qədər satışdan və idarəetmədən əldə etdiyimiz vəsaitlər xərclənməsəydi, hazırda fondada adambaşına 10 min 270 min manat yığım olardı. Lakin qazandıığımız vəsaitlərin 66,76 faizi xərcləndiyinə görə, bu il iyul ayının 1-nə Neft Fondunun yığımları 35 milyard 783 milyon 300 min ABŞ dolları təşkil edib. Bu da ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 4,9 faiz azdır. Hazırda fondada yığılmış vəsaitlərin məbləği adambaşına 3 min 766 ABŞ dolları təşkil edir".

Ekspertin sözlərinə görə, təhlillər göstərir ki, hazırda dövlətin maliyyə imkanlarını zəiflədən aşağıdakı tendensiyalar müşahidə olunur: "Fondun büdcəsinin illik gəlirlərində 2011-ci ildən başlayaraq azalır. Belə ki, 2014-cü ildə büdcənin illik gəlirləri 2011-ci ilə müqayisədə 27,6 faiz aşağı düşüb. Bu il fondun gözlənilən gəlirləri 2009-cu il səviyyəsində olacaq. Həmçinin fondun büdcəsinin xərcləri yarandığı vaxtdan 2014-cü ilədək artmaqda davam edib, ötən ildən isə azalmağa başlayıb. Fondun daimi artan yığımları bu ildən başlayaraq azalır və ilin sonuna 2012-ci il səviyyə-

Neft Fondunun gəlirləri azalır, səbəblər çoxdur...

Ekspertlər bildirirlər ki, fondun gəlir və xərc siyasətini tənzimləmək üçün fiskal qaydalar qəbul olunmalıdır, Neft Fondu qızılın qiymətlərinə görə 395,7 milyon dollar ziyan edib...

sine qədər enəcəyi gözlənilir. Bu tendensiyalar onu göstərir ki, hazırkı situasioda Neft Fondunun gəlir və xərc siyasətini tənzimləmək üçün fiskal qaydalar qəbul olunmalıdır. Onun büdcəsindən dövlətin strateji layihələrinin birbaşa maliyyələşdirilməsi dayandırılmalı, bütün investisiya layihələrinin maliyyələşdirilməsi hər il üçün nəzərdə tutulan aralıq Dövlət Investisiya Proqramı çərçivəsində həyata keçirilməli və büdcə prosesi vasitəsilə tənzimlənərək, parlament tərəfindən qəbul edilməlidir. Neft Fondunun büdcə layihəsinə Hesablama Palatası tərəfindən rəy verilməli və onun büdcəsi geniş formatda müzakirəyə təqdim edilməlidir".

Ekspert Natiq Cəfəri isə qeyd edib ki, fonda daxilolmaların azalması narahatedici

məqamdır: "Neft Fonduna bu ilin ilk 6 ayında 3,9 milyard dollar vəsait daxil olub, 2014-cü ilin eyni dövründə daxil olan vəsaitin həcmi 8,3 milyard dollar təşkil edib, yeni daxilolmalar 2,1 dəfə azalıb. Fondun problemləri tək bununla bitmir, son məlumatlara görə, Neft Fonduna 30 ton qızıl saxlanılır. Fond qızıl almağa 2012-ci ildə başlayıb və həmin il 10 ton qızıl alıb. 2012-ci ildə qızılın ortalama qiyməti hər unsiya üçün 1668 dollar olub. Neft Fondu 2013-cü ildə əlavə olaraq 20 ton qızıl alıb, həmin il qızılın ortalama qiyməti 1409 dollar olub. 2015-ci il iyul ayının 27-də, yəni bu gün dünya bazarında qızılın qiyməti hər unsiya üçün 1085 dollardır. Gələn indi itkiləri hesablayaq: 1 ton qızıl 32.150 unsiyaya bərabərdir, 2012-ci ildə alınan 10 ton qızıl 321.500 unsiyadır. 2012-ci ilin ortalama qiyməti 1668 dollar, bu günə olan qiymət 1085 dollar - fərq 583 dollar, alınan qızılın həcminə vuraraq fərq - 187,4 milyon dollar təşkil edir. 2013-cü ildə qızılın ortalama qiyməti 1409 dollar olub, bu günə olan fərq - 324 dollar, həmin il alınmış qızıl 20 ton, yəni 643000 unsiya təşkil edir, alınan qızılın həcminə vuraraq fərq - 208,3 milyon dollar təşkil edir.

Yeni belə çıxır ki, 30 ton qızıl almaqla Neft Fondu bu günə olan qızıl qiymətlərinə görə 395,7 milyon dollar ziyan edib. Neft Fondu bu günə olan ehtiyatlarını açıqlayarkən qızılı aldığı qiymətlə hesablayır, ya bu günə olan real qiymətlə? Fondun vəsaitinin 5 faizə yaxını rubl və türk lirasında saxlanılır, bu valyutaların məzənnəsi son 1 ildə 2 dəfəyə yaxın aşağı düşüb, indi ehtiyatlar hesablandığında rubl və liranın məzənnəsi necə hesablanır, itkilər nəzərə alınır mı?"

□ RÖYA

Bank sektoru yeni "zəlzələ" ərəfəsində

Natiq Cəfəri: "İlin sonunadək xeyli sayda bankın lisenziyası ya ləğv ediləcək, ya da ki, kiçik banklar böyük banklar tərəfindən "udulacaq"

Azərbaycanın bank sektorunda baş verən böhran ölkədə böyük narahatlıq doğurub. Bir-birinin ardınca bir neçə bankın lisenziyasının ləğv edilməsi vətəndaşların bank sektoruna olan inamını sarsıdıb. Ekspertlər daha bir neçə bankın bağlanacağı və ya idarəçilik sitemində dəyişiklik olacağı barədə proqnozlar verirlər.

Ekspert Natiq Cəfəri "Yeni Müsavat"a bankların hazırkı durumunu şərh edib. Onun sözlərinə görə, ölkə iqtisadiyyatına zərbə vuran böhran ən azı ilin sonunadək davam edəcək: "Manatın devalvasiyasından sonra bank sektorunda belə bir böhranlı vəziyyətin yaranacağı barədə dəfələrlə açıqlamalar vermişdik. Azərbaycan bankları manatın devalvasiyasını həzm edə bilmir. Çünki bank sektoru uzun zaman idi ki, bəlli bir düzənlə çalışırdı, yəni özünə xarici valyuta ilə, xüsusən də dollarla ucuz faizli kreditləri cəlb edirdi. Lakin sonradan məcburən dolları yüksək faizlə manata çevirərək bazara çıxartdı. Məlum devalvasiyadan sonra bankların dollarla olan borcları

birdən-birə 35 faiz artdı. Təbii ki, banklar bu cür situasiyaya hazır deyildilər. Yaranmış stresli vəziyyət getdikcə bankların problemlərini artırmağa başladı. Çünki artıq kreditlərin geri dönüşündə problemlər yaşanmağa başlamışdı, indi də əhali əsasən də dollarla götürdükleri kreditləri geri qaytarmaqda çətinlik çəkir. Çünki devalvasiyadan sonra kreditlər həddindən artıq bahalaşmış. Bundan başqa, ölkədə bəzi obyektlərin bağlanması, tikinti işlərinin dayandırılması əhəlinin gəlirlərinin azalmasına səbəb oldu. Bildiyiniz kimi, bəzi banklar həddindən artıq böyük həcmli kreditlər vermişdi. Məlumatla görə, ümumi respublika üzrə geri dönüşü olmayan kreditlərin

həcmi 1,3 milyard manatdır. Qeyd edim ki, bu rəqəm bir neçə ay bundan öncə açıqlanmışdı, hazırda bu rəqəmin həcmi getdikcə daha da artır".

Ekspert bu ilin sonunadək daha bir neçə bankın bağlanacağına gözləndiyini deyib: "Bütün bu proseslərə nəzərən böyük gümanla deyə bilərəm ki, ilin sonunadək bir neçə bankların bağlanması, lisenziyaların geri alınması, bəzi kiçik bankların böyük bankların tərə-

findən daxil edilməsi proseslərinin şahidi olacağıq".

Natiq Cəfərov Mərkəzi Bankın üzərinə düşən vəzifələri məsuliyyətlə yerinə yetirmədiyini də qeyd edib:

"Hazırda əsas vəzifə budur ki, bank sektorunda yaranmış bu vəziyyət panikaya çevrilməsin. Heç bir bank bu cür panikanın öhdəsindən gələ biləcək durumda deyil. Əhali kütləvi şəkildə banklardakı əmanətlərini geri çəkməyə başlasa, da-

ha ciddi problemlər yaşanar və bankların ayaqda durma şansı sıfıra enər. Nəticədə Mərkəzi Bank və hökumət bankların işinə xitam verməli olacaq.

Mərkəzi Bank və hökumət başlanan bu böhranın qarşısını almaq üçün əvvəlcədən düşünülmüş proqram tərtib etməli və onun idarə olunması üçün addımlar müəyyən etməli idi. Lakin çox təəssüf ki, belə bir addımın şahidi olmadıq. Bu gedişat da onu göstərir ki, bu ilin sonunadək bank sektorunda hələ çoxlu təlatümlərin şahidi olacağıq, xeyli sayda bank ya ləğv ediləcək, ya da ki, kiçik bankların böyük banklar tərəfindən "udulması" prosesi başlayacaq və insanların banklara olan inamı sarsılacaq. İnamsızlıq isə daha ciddi problemlərə yol açacaq. Bu da nəinki bank sistemində, ümumiyyətlə, ölkə iqtisadiyyatı üçün ciddi zərərdir".

Ekspert bugünlərdə daha iki bankın, xüsusən də "Bank Technique"nin tezliklə ləğv edilmək ehtimalının olduğunu

deyib: "Məlum olduğu kimi, "Bank Technique" bundan öncə də problemlər yaşamışdı. Əvvəl adı, sonra isə idarə edilməsi dəyişdirildi. Lakin görünən odur ki, hələ də bu bankla bağlı problemlər davam etməkdədir.

Bundan başqa, "Bank of Azerbaijan" da ciddi problemlər yaşamaqdadır. Və çox güman ki, yaxın gələcəkdə bu iki bankla bağlı müəyyən qərarlar veriləcək. Güman ki, ya Mərkəzi Bank tərəfindən həmin banklara yeni idarəçi təqdim olunacaq, ya da onlar tamamilə ləğv ediləcək. Bu, hər iki bankın borc səviyyəsindən asılı olacaq. Yəni əgər onların kreditlə bağlı problemlərini hərsənsi bir bank öz üzərinə götürsə, Mərkəzi Bank da çalışacaq ki, problemi bu yolla həll etsin. Əks halda, ləğvetmə komissiyası yaradılacaq və həmin banklarda əmanətli olan insanlar ciddi problemlə qarşılaşacaq".

□ Xalidə GƏRAY, musavat.com

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Qarabağ

ABŞ-in təşəbbüsü ilə Qarabağa dair sülh danışıqları azacıq canlanan kimi cəbhə xəttində vəziyyət yenidən gərginləşdi, Rusiya generalı İrəvanı az qala "su yolu"na döndərdilər. Hazırda təmas xəttində nisbi sakitlik hökm sürsə də, bunun davamlı olacağına heç kim zəmanət verə bilməz. Əsas səbəb bəlli: münaqişənin "memarı" olan Moskva Vaşinqton və Brüsseldən fərqli olaraq Bakı ilə İrəvan arasında həttə itkin düşmüş şəxslərlə bağlı kiçik etimadın belə, yaranmasında maraqlı deyil.

Kreml geniş miqyaslı müharibədə də ilk baxışda maraqlı görünür, ona görə ki, müharibə həm də böyük risklər, proqnozlaşdırılmayan ağır nəticələr, o sırada tərəfdaş Türkiyə ilə münasibətlərin pozulması, bölgədə terror təhlükəsinin (İŞİD və s.) artması, hərbi əməliyyatların Şimali Qafqaza nüfuz etmə riskləri və başqa bu kimi qəfil təhlükələr deməkdir.

Odur ki, şimal qonşumuz Dağlıq Qarabağ məsələsində Azərbaycan və Ermənistan münasibətində "qamçı və kökə" siyasətini davam etdirir; münaqişə tərəflərini silahlandırmaqla yanaşı, onların arasında müharibənin başlamasına da isti baxmır, bölgədəki hərbi situasiyanı idarə eləməyə çalışır; ara-sıra regionda həlledici güc olduğunu həm Azərbaycan və Ermənistan, həm də Qərbe nümayiş etdirməyə say edir.

Bu mənada Moskva ilə Qərbin Qarabağ probleminə,

bütövlükdə regiona yanaşmalarında prinsipial fərq Ukrayna nümunəsindəki kimi özünü qabarıq şəkildə göstərməkdir: əgər ABŞ və Avropa dinc nizamlaşdırma müstəvisində real irəliləyiş olmasına və bununla da müharibə ehtimalının sıfırlanmasına çalışırsa, Rusiya Donbas məsələsindəki kimi əksinə, yalnız bunun imitasiyası ilə məşğuldur. Məhz Rusiya amilinə görə 25 ildən çoxdur "yük yerində qalıb".

***

Dünən Azərbaycan və Ermənistan prezidentləri arasında sonuncu dəfə (27 oktyabr 2015) keçirilmiş Paris görüşünün 9 ay tamam oldu. Ötən 9 ayda heç xarici işlər nazirləri səviyyəsində də düz-əməlli danışıqlar aparılmadı. Bu da öz növbəsində yeni müharibə təhlükəsini labüd olaraq artırır.

Cəbhə xəttindəki "3 günlük müharibə"nin isə 1 ili yaxınlaşır. Keçən il məhz bugünlərdə atəşkəs dövründə ilk də-

göre - var.

"Minsk Qrupu həmsədrələrinin regiona son səfəri ehtimal ki, konkret nəticə ilə bitəcək. Ermənistan tərəfinin atdığı addımlar bunu deməyə əsas verir". **Siyasi İnnovasiya və Texnologiyalar Mərkəzinin direktoru, politoloq Mübariz Əhmədov** bu qənaətdədir ("Trend"). Onun sözlərinə görə, erməni tərəfinin itkin düşənlərlə bağlı siyahıların dəyişdirilməsinə razılıq verməsi bu yöndə bir addımdır.

Politoloq hesab edir ki, Ermənistan prezidenti Serj Sərkisyan artıq başa düşür ki, daha böyük güzəştlərə gedə bilər: "Sərkisyan itkin düşənlərin siyahısının dəqiqləşdirilməsini kiçik məsələ hesab

Qərbin "əraziləri boşalt"

çağırışının pərdəarxası

Ermənistan çıxılmaz vəziyyətə düşüb; Qərbin qəzəbindən yayınmaq üçün Dağlıq Qarabağ ətrafındakı torpaqlardan çıxmalı olan İrəvan bu yandan da Rusiya hədələri ilə üz-üzədir...

fə olaraq kifayət qədər genişmiqyaslı hərbi qarşıdurma olmuşdu. Sözsüz ki, Azərbaycanın güclü ordusu var və düşməne həmişə layiqli cavab verməyə hazırdır. Verir də. Ancaq onu da unutmamaq olmaq ki, uğursuz sülh danışıqları, nəticəsiz görüşlər istər-istəməz Silahlı Qüvvələrimizin hərbi heyətinin də ovqatına təsir edir, onu istənilən an müqəddəs savaşa hazır olmaq, yeri gələndə işğalçının cavabını bir az da sərt şəkildə verməyə kökləyir.

Hərgah, politoloq Fərhad Mehdiyevə görə, son günlər ermənilərin cəbhə xəttində aktiv tərribat fəaliyyətləri keçirmək cəhdləri hələ ki müharibədən xəbər verməz (axar.az): "Bu tərribatlar əlbəttə ki, müharibə anonsu deyil. Çünki Dağlıq Qarabağ ətrafındakı işğal altında olan hər hansı rayonun geri alınması üçün aviasiya və artilleriya cəlb olunaraq strateji yüksəkliklər ələ keçirilməli, mühəndis-kommunikasiya qurğuları və müdafiə xətti qurulmalıdır. Azərbaycan bunu əlbəttə ki, icra et-

mək gücündədir. Çünki güclü dövlətdir, onun güclü ordusu var. Onu sınağa dəyər".

Xatırladaq ki, bir neçə gün öncə Ermənistan Silahlı Qüvvələrinin bölmələri cəbhənin Goranboy, Tərtər, Ağdam, Füzuli rayonları istiqamətində, o cümlədən Ermənistan-Azərbaycan dövlət sərhədinin Gədəbəy rayonu sahəsində mövqelərimizi müxtəlif silahlardan intensiv atəşə tutmaqla aktiv tərribat fəaliyyətləri keçirməyə cəhd göstərib. Bütün hallarda düşməne atəşlə zərər vurulmaqla o susdurulub, hərəkət cəhdlərinin qarşısı qətiyyətlə alınıb və ən azı 5 nəfər itki verməklə geri çəkilməyə məcbur edilib. Düşmənin qarşısı alınarkən Silahlı Qüvvələrimizin hərbi qulluqçusu, müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət keçən əsgər Fətəliyev Eldar Səxavət oğlu şəhid olub.

***

Yaranmış durumda vasitəçilik missiyasının önəmi əlbəttə ki, artır. Eyni zamanda hərbi insidentin ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrələrinin bölgəni tərk edən kimi baş verməsi də diqqət çəkməyə bilmir. Bəs diplomatların sonuncu səfəri ilə təmas xəttindəki yeni hərbi eskalasiya arasında hansısa bir uyğunluq, bağlılıq varmı? Bəzi siyasi müşahidəçilərə

edərək güzəştə getdi. Bununla da o, yenidən özünü ABŞ-ın müttəfiqi kimi göstərir. Çünki bu təklifin müəllifi ABŞ-dır. Sərkisyanın Dağlıq Qarabağ məsələsinə digər güzəştə isə Dilqəm Əsgərov və Şahbaz Quliyev Azərbaycanı qaytarılmasına razılıq verməsidir. Əslində bu, iki çox kiçik güzəştlərdir. Amma nəzərə almaq lazımdır ki, Ermənistan bu vaxtadək bu güzəştlərə də razı deyildi. İndi razılıq verib-sə, demək vəziyyətin çıxılmaz olduğunu başa düşür".

***

İşğalçı ölkə doğrudan da bu dəqiqə ən qəliz durumdadır. Artıq ABŞ, Avropa səviyyəsində Ermənistanın Dağlıq Qarabağ ətrafındakı əraziləri boşaltmaq çağırışları səslənir. Bu, çağırışlar son zamanlar həm də ona görə intensivləşib ki, Rusiyanın bölgədə hərbi cəhətdən daha da möhkəmlənmək planları baş tutmasın.

İrəvan Qərbi razı salmaq, onun qəzəbinə tuş gəlməmək, ən önəmli, özünü, blokada olan iqtisadiyyatını gec-tez xilas etmək üçün bu yöndə hansısa addımlar atmaq zərurətidir. Digər tərəfdən isə öz ağası Rusiyadan haqlı olaraq qorxur, Kremlin sözündən çıxma bilmir. Məsələ bundadır.

Putinin "canavarları" Qarabağa gəlir?

Bəzi KİV-lər Rusiya Erməniləri İttifaqının vitse-prezidentinin birinci müavini Sergey Saumyanın istinadən xəbər verib ki, "Gecə canavarları" motoqrupu iyulun 31-də Ermənistanı gedəcək. Avqustun 1-də onlar İrəvanın Respublika meydanından keçəcək, "soyqırım" abidəsini ziyarət edəcək, sonra isə Qarabağa yollanacaqlar.

Lakin Rusiyanın baykerlər klubu "Gecə canavarları"nın mətbuat katibi Anna Komarova virtualaz.org-un əməkdaşına bildirdi ki, "canavarların" iyulun 31-də Ermənistanı və daha sonra Azərbaycanın işğal altındakı ərazilərinə səfəri haqda informasiyaya malik deyil. Onun sözlərinə görə, "canavarların" Ermənistanı səfəri haqda ilk dəfə eşidir. "Ən azından hələlik bu haqda mənə heç kim heç nə deməyib" - mətbuat katibi bildirdi.

Bununla belə, sayt "Gecə

canavarların"nın işğal altındakı Azərbaycan ərazilərinə mümkün səfəri barədə Moskvadakı səfirliyimizi məlumatlandırıb.

Məlumat üçün bildirdik ki, "Gecə canavarları" Putinin imperiya ideyalarını dəstəkləyən aqressiv qrupdur. "Gecə canavarları" bayker klubuna "Xirurq" ləqəbli Aleksandr Zaldostonov başçılıq edir. Putin dəfələrlə bu klubun üzvləri ilə görüşüb. Bu da deməyə əsas verir ki, "canavarlar" Kremldən kurasıya olunur. "Canavarlar" Putinin seçki təbliğatında, da-

ha sonra Kırımın Rusiya birləşdirilməsinin və Ukraynadakı separatçı qüvvələrin dəstəklənməsində fəal iştirak edib.

"Canavarlar" mayın 9-nu Berlində qeyd etmək üçün Avropa yürüşü çıxıblar, lakin bəzi ölkələr onlara viza verməyib.

Lökbatanda məhkumları daşıyan maşın qəzaya düşdü

6 məhkum və nəzarətçilər müxtəlif dərəcəli xəsarətlər alıb, qəzada sürücü ölüb

Ədliyyə Nazirliyi Penitensiar Xidmətə məxsus olan, məhkumların daşınması üçün nəzərdə tutulan nəqliyyat vasitəsi ilə "Pajero" markalı avtomobil toqquşub. "Yeni Müsavat" a daxil olan məlumata görə, Qaradağ rayonu, Lökbatan qəsəbəsinin ərazisində baş vermiş qəza zamanı "Pajero" markalı avtomobilin sürücüsü dünyasını dəyişib.

Daxili İşlər Nazirliyinin saytında yer alan məlumatda bildirilir ki, iyulun 25-də 17 radələrində Qaradağ rayonunun Lökbatan qəsəbəsində Bakı şəhər sakini Elxan Hacıyevin idarə etdiyi "Toyota" və Tofiq Xudabaxşiyevin idarə etdiyi "QAZ-3309" markalı avtomobillər toqquşub. Nəticədə hər iki sürücü xəstəxanaya yerləşdirilib, E.Hacıyev orada ölüb. Saytda məhkumları daşıyan "QAZ-3309" markalı avtomobilə məhkumların xəsarət alıb-alınması haqda

məlumat verilmir.

Verilən məlumata görə, olay məhkumlar məhkəməyə aparılarkən baş verib. Qəza zamanı sürücüdən başqa nəzarətçilər və 6 məhkum müxtəlif dərəcəli xəsarətlər alıblar. Qəzanın "Pajero" markalı avtomobilin yüksək sürətlə idarə olunması və yolun əks tərəfinə çıxması səbəbindən baş verdiyi bildirilir. Hazırda faktla bağlı Qaradağ Rayon Polis İdarəsinin İstintaq şöbəsində araşdırma aparılır.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Hamilə sevgilisini ütü ilə yandıran kişi həbs edildi

Sabunçu rayonu, Zabrat qəsəbə sakini Aliyə Mansurovanı döyərək işgəncələr verən sevgilisi həbs edilib. Baş Prokurorluqdan "Qafqazinfo"ya verilən məlumata görə, A.Mənsurovanın qeyri-rəsmi birgə yaşadığı Rüşfət Mehdiyev tərəfindən döyülərək bədən xəsarətləri alması, eləcə də ütü vasitəsilə əlini yandırması faktına görə rayon polis idarəsinin istintaq şöbəsində Cinayət Məcəlləsinin 128-ci (qəsdən sağlamlığa yüngül zərər vurma) maddəsi ilə cinayət işi başlanıb.

İş üzrə zəruri istintaq hərəkətləri yerinə yetirilməklə, kifayət qədər əsaslar olduğundan cinayət əməli Cinayət Məcəlləsinin 133.2.2-ci (əzab vermə aşkar surətdə hamilə vəziyyətdə olan qadın bəzəsində törədildikdə) maddəsinə tövsiyə edilib.

Rayon polis idarəsi və prokurorluğun əməkdaşları tərəfindən həyata keçirilən istintaq-əməliyyat tədbirləri nəticəsində qeyd edilən cinayəti törətməkdə şübhəli bilinən Rüşfət Mehdiyev tutularaq istintaqa cəlb edilib. Hazırda iş üzrə istintaq tədbirləri davam etdirilir.

Bakıda maşın 5 yaşlı uşağı vurdu

Qaradağ rayonunun Sahil qəsəbəsində müəyyən edilməmiş avtomobilə uşağın vurulub. Daxili İşlər Nazirliyinin saytının məlumatına görə, iyulun 26-da saat 17 radələrində Qaradağ rayonunun Sahil qəsəbəsində müəyyən edilməmiş avtomobilə Bakı şəhər sakini, 5 yaşlı Nuran Əli vurulub. Azyaşlı xəstəxanaya yerləşdirilib.

Qaradağ RPİ tərəfindən əməliyyat-axtarış tədbirləri aparılır.

Əyləncəli, sürətli, asan!

Speak English

Klassik metodlardan fərqli olaraq, Siz passiv deyil, aktiv dincəyirsiniz!

Kursumuzun sizə vəd etdiyi bacarıqlar:

- ✓ İlk dərindən son dərəcə qalır ingiliscə danışmaq!
- ✓ Sözləri əzbərləməklə deyil onları istifadə edərək öyrənmək!
- ✓ Danışmaq sürətli qrammatika bilgiləri əldə etmək!
- ✓ Əla tələffüz və güvənə danışımaq
- ✓ Real ingiliscə söhbət!

BONUS english **EXPLOSION**

dərsləri kursumuz tərəfindən tərtiblənməmiş HƏDDİYYƏ olmur!

Bakı şəhəri, Bünyat Sərdarov küç. 2, ev 2,
(012) 492 61 75; (051) 433 46 87; (070) 806 56 63
(İçəri Şəhər metrosu, İran səfirliyinin yanı)

Babasil xəstəliyinin ən müasir metodla MÜALİCƏSİ

Almaniyanın məşhur "Karl Etorts" firmasının aparatı ilə Moskva şəhəri proktologiya ETM-də xüsusi hazırlıq keçmiş həkim tərəfindən qansız, ağrısız, yataq rejimi gozləndirən - lateks həlqə qoyulması.

SƏLİMOV FƏRMAN
Tel: (055) 776-70-34

Azərbaycanda psixoloqun evindən 170 min oğurlandı

Azərbaycanda psixoloqun evindən külli miqdarda pul oğurlanıb. DİN-in saytı xəbər verir ki, Xətai RPİ 35-ci PB əməkdaşlarının həyata keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində iyulun 23-də Qismət Qismətzadənin evindən içərisində 170000 ABŞ dolları pul və 7000 manat dəyərində qızıl əşyalar olan çantayı oğurlamış Bakı şəhər sakini Mehdi Məmmədov tutulub.

Report.az-ın məlumatına görə, evindən oğurluq edilmiş Qismət Qismətzadə psixoloqdur, o, Regional Psixologiya Mərkəzinə rəhbərlik edir.

Məmur oğlu gənc oğlana qarşı əxlaqsız hərəkətlər etdi və...

Kürdəmir rayonunun Çarlı kəndində tükürpədən hadisə baş verir. Avropa.info-nun Kürdəmirdəki mənbələrdən əldə etdiyi məlumata görə, rayonun Çarlı kəndinə Rusiyadan qonaq gələn bir oğlana qarşı (adını etik səbəblərdən yazmırıq - red.) əxlaqsız hərəkətlər edilib.

Belə ki, kənd bələdiyyəsinin sədri Bayram Bayramovun oğlu və onun bir dostu Rusiyadan kəndə bibisigilə qonaq gələn gənc bir oğlana əl-qolunu bağlayaraq ona qarşı seksual hərəkətlər edib.

Məsələ ilə bağlı Kürdəmir Rayon Polis İdarəsinə şikayət edilib və bələdiyyə sədrinin oğlu ilə onun dostu həbs olunub.

Hazırda istintaq gedir. Məsələ ilə bağlı Kürdəmir polisi ilə əlaqə saxlamaq istəsək də, telefon zənglərimizə cavab verən olmadı.

Paytaxtda ata və oğlu həbs edildi

Polis Bakıda ata və oğlu saxlayıb. Daxili İşlər Nazirliyinin saytı xəbər verir ki, Binəqədi RPİ 7-ci PB əməkdaşlarının həyata keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində iyulun 25-də Eldar Bağirova bıçaqla xəsarət yetirməklə sağlamlığına ağır zərər vurmış Bakı şəhər sakinləri, əvvəllər məhkum olunmuş Buskay Seyidəliyev və oğlu Aşur müəyyən edilib. Hər iki şəxs yaxalanaraq istintaqa təhvil verilib.

Bakıda restoranda yanğın olub

Bakıda, Parlament prospektində yerləşən "Naxçıvan" restoranında yanğın baş verib. Fövqəladə Hallar Nazirliyindən «Trend»ə verilən məlumata görə, restoranın mətbəxinə qısa qapanma nəticəsində tüstülənmə baş verib və dərhal qarşısı alınıb.

Yanğının daha da böyüməsinə imkan verilməyib.

Bu gün 39 dərəcə isti olacaq

Iyulun 28-də Bakıda və Abşeron yarımadasında hava şəraiti əsasən günəşli olacaq. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentindən ucnəqta.az-a verilən məlumata görə, şimal-qərb küləyinin əsəcəyi, gündüz cənub-şərq küləyi ilə əvəz olunacağı gözlənilir. Havanın temperaturu gecə 21-26, gündüz 35-39 dərəcə isti olacaq.

Abşeron çimərliklərində dəniz suyunun temperaturu: Sumqayıt, Novxanı, Pırşağı, Nardaran, Bilgəhdə 25-26, Zaqulba, Buzovna, Mərdəkan, Şüvəlanda 26-27, Türkan, Hövsan, Şıx, Sahildə 27-28 dərəcə isti təşkil edəcək.

Sabah Azərbaycanın rayonlarında hava şəraitinin əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Şərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturu gecə 20-25, gündüz 34-39, dağlarda gecə 15-20, gündüz 27-32 dərəcə isti olacaq.

Başağılığı

Məhyəddin Allahverdiyev Aqil və Arzu Səmədbəyli qardaşlarına anasının vəfatından kədərliyini bildirir, dərin hüznə başsağılığı verir.

Məhyəddin Allahverdiyev millət vəkili Vahid Əhmədova anasının vəfatından kədərliyini bildirir, dərin hüznə başsağılığı verir.

Kisilər!!! Axırcı şans!!!

İsraill təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətlə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenoması (vazidə düyünlərin əmələ gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyünməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızıltı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün düyünlə birdən öyilməsi (Peyroni xəstəli.)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Yuxusuzluq və yuxu pozuntuları
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalıqlar və ağırlaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi. Sızanaqlar
- * Yuxuda ikən və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalxması
- * Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoxondroz
- * Onurğa sütununun yırtığı, qulunclarm dərmanatsız müalicəsi

Həkim qəbulu və həkimə zəng etmək saat 11.00-dan sonra
Tel: (012) 437-88-05; (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com
doktor Vaiz Səmədov.

Avtomobil bazarındaki durğunluq tədricən aradan qalır. Dolların bahalaşmasından sonra bazarda alıcılıq zəifləsə də hazırda vəziyyət normaldır. Satıcılar da narazı deyil. "Yeni Müsavat"ın müxbiri Səbəyel rayonu, Badamdar qəsəbəsində olan maşın bazarına baş çəkib və bazarın durumu ilə maraqlanıb.

Paytaxtdakı bu maşın bazarı həftədə bir dəfə bazar günü təşkil olunur. Buraya həm avtomobil alverçiləri, həm də şəxsi maşınlarını satmaq istəyənlər gəlir. Ucu-bucağı görünməyən maşın bazarını gəzib alıcılarla satıcılar arasında gedən dialoqları izləyirik.

Alverçilər əvvəlki aylara nisbətən bu ayda avtomobil bazarının bir qədər dirçəldiyini deyir.

Bazarda özümüzi alıcı kimi təqdim edib müxtəlif markalı ikinci əl maşınların qiymətləri ilə maraqlanıyıq. Satıcılardan biri 1998-ci ilin istehsalı olan "Mercedes E 220" markalı avtomobili 8300 manata təklif edir. Alıcı isə 300 manat endirim etməsini istəyir. Bir qədər mübahisədən sonra avtomobil 8000 manata satılır.

2012-ci ilin istehsalı "Daevo Gentra" markalı maşının qiyməti 13 min manatdır. Lakin alıcılara kredit şərtləri ilə də təklif olunur. İlk ödənişi 1900

manat olmaqla, aylıq 360 manata 50 aya əldə etmək mümkündür.

Ən ucuz təklif olunan avtomobillərdən biri də İran istehsalı olan "Saipa" markalı avtomobillərdir. Bu maşınlar əsasən kreditlə təklif olunur. Belə ki, 1600 manat ilkin ödəniş verməklə 3 il müddətinə aylıq 350 manata almaq olar. Bu avtomobillərin nağd qiyməti 12-13 min manatdır.

Opel markalı ikinci əl avtomobillərin qiyməti 5-7 min manat arasında dəyişir.

Maşın bazarında artıq sovet istehsalı olan "Jiquli" markalı avtomobillərə tələbat azalıb. Bu avtomobillər nə qədər ucuz olsa da alıcısı yoxdur.

VAZ-21 06 markalı şəxsi avtomobili satan Aydın adlı satıcı deyir ki, 3 həftədir hər bazar günü maşınını bazara çıxarır, ancaq müştəri tapa bilmir: "Artıq bu maşınları alan yoxdur. Hamı Avropa istehsalı olan maşınlara qaçır".

Avtomobil bazarında canlanma yaranıb

Maşınların qiymətində cüzi artım müşahidə olunur

Bazarda şəxsi avtomobillərini satanlarla alıcılar arasında alverçilər dəlallığıdır. Belə ki, alverçilər nağd qiymətə avtomobili sahibindən alıb alıcılara kredit şərtləri ilə təklif edirlər. Almaq istədiyi avtomobillə imkanı çatmayan şəxslər bu alverçilərə müraciət edir.

Bazarda ən bahalı avtomobilləri banklar təklif edir. Burada "Mercedes" markalı ikinci əl avtomobillərin nağd qiyməti 14-16 min manatdır. Alıcılar bu məbləğin 30 faizini ilkin ödəniş verməklə, qalan məbləği aylar üzrə bölərək ala bilərlər. Qeyd

edək ki, kreditlə əldə olunan avtomobil qiymətindən asılı olaraq alıcıya təxminən 25-30 faiz baha başa gəlir.

"Range Rover", "Lexus", "Prado" markalı ikinci əl avtomobillər üçün ilkin ödəniş isə 10 min manatdan başlayır. Təbii ki, bu zaman aylıq ödəniş də 1000-1500 manat olur.

Alıcılarda nağd pul az olduğundan bazarda alver əsasən kredit şərtləri ilə reallaşır. Bütün avtomobillərin üzərində nağd qiyməti ilə yanaşı lizinq şərtləri də yazılıb.

Satıcılar avtomobillərin

gömrükdən keçirilməsi zamanı yaşadıqları əngəllərdən şikayət edirlər. Deyirlər ki, 2005-ci ilə qədər istehsal olunan avtomobillər ölkəyə buraxılmır. Yalnız ili 2005-dən yuxarı olanları gətirmək mümkündür. Bu da bazarda qiymətlərə təsir edir.

Satıcılar deyir ki, Azərbaycanda avtomobilin qiymətləri qonşu ölkələrlə müqayisədə həddindən artıq bahadır. Çünki

gömrük haqları yüksək olduğundan bu məbləğ də maşınların satış qiymətinə əlavə olunur.

Maşın bazarında yerləşən avtosalonlarda isə təzə avtomobillər təklif olunur. İkinci əl avtomobillərlə müqayisədə yeni avtomobillərə tələbat nisbətən zəifdir.

□ **Məğrur SALMANOV**
Fotolar müəllifindir

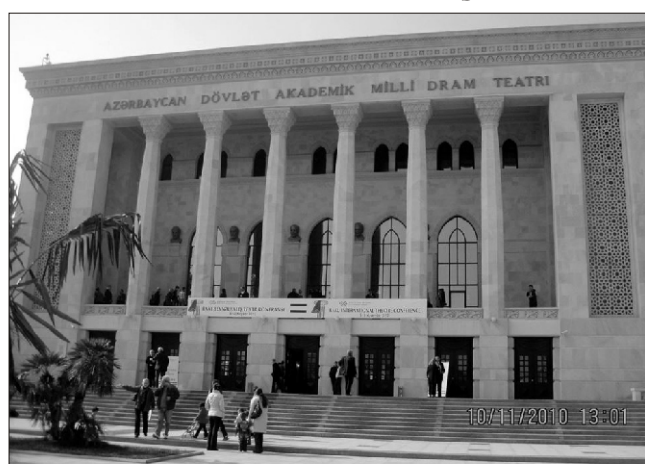
Nazirlikdən "Azdrama" qalmaqalına cavab gəldi

Vüqar Şixəmmədov: "Yeni mövsümdə teatrın məsələsinə baxılacaq"
İsrafil İsrafilov: "Nurəddin Mehdixanlı xalq artistdirsə, mən də elmlər doktoruyam"

Son vaxtlar Akademik Milli Dram Teatrı ətrafında baş verən qalmaqallar ölkə mətbuatının gündəmində olan mövzulardan birinə çevrilib. Xalq artistləri, tanınmış aktyorlar bir-birinin ardınca teatrın rəhbəri İsrafil İsrafilov tərəfindən onlara qarşı edilən haqsızlıqdan şikayətlənir, ittiham dolu açıqlamalar verirlər. Xalq artisti Nurəddin Mehdixanlının teatr direktorunun son üç qastroldan 5 min manat pul mənimlədiyi barədə açıqlama verməsi isə xüsusi diqqət cəlb edib.

Teatrın rəhbəri **İsrafil İsrafilov** bu barədə "Yeni Müsavat"ı açıqlamasında ona qarşı edilən ittiham və iddialara cavab verib:

"Bizim teatrda 17 xalq artisti var. Onlardan yalnız Nurəddin Mehdixanlı narazılıq edir. Əgər o düşünürsə ki, hüquqları tapdalanıb, niyə bunu hüquq müstəvisində həll edib məhkəməyə müraciət etmir? O elə fikirləşir ki, mətbuata açıqlama verəndə hansısa problemi həll olunacaq? Teatrın daxilində ədəbi şöbə və bədii şura var. Kiminsə şikayət

və təklifi olarsa, ora müraciət etməlidir. Xüsusən də bədii şura bu məsələlərə çox diqqətli yanaşır, çünki ordakılar çox professional, işini bilən insanlardır. Əgər Nurəddin Mehdixanlı xalq artistidirsə, mən də elmlər doktoruyam. Yəni mən maşınqayırma zavodundan gəlməmişəm və yaxud da sıradan biri deyiləm. Məni bura direktor təyin edən adamlar mənim şəxsiyyətimə, fəaliyyətimə, iş qabiliyyətimə ya-

xından bələddirlər. Mən neçə-neçə kitabların müəllifiyəm, təşkilatların üzvüyəm, öz vətəni sevmə bir insanam. Nurəddin Mehdixanlı işimdə mənə nəyisə öyrətməyə çalışır. Bununla razılığa bilmərəm. İndi deyirsiniz ki, hansısa aktyor menden çox biləcək? Qoy gedib o, öz işləri ilə məşğul olsun! Həmin aktyor 3 il idi ki, menden razı idi, bəs necə olur ki, indi narazılıq edir?! Bu bir ildə nə baş verdi?"

İ.İsrafilov teatr kollektivində çalışan əksər aktyorların onun fəaliyyətindən razı qaldıqlarını deyib: "Kollektivin böyük əksəriyyəti menden razıdır. Onlar Nurəddin Mehdixanlının və digər bir sıra aktyorların teatr barəsində verdiyi açıqlamalardan narahət olublar. Çünki bunlar bizim teatrın adına zərər gətirir. Deyim ki, verilən açıqlamalar da həqiqətə uyğun deyil. Bu mənə qarşı məqsədli kampaniya, qara piardır və bunun səbəblərini başqa yerdə axtarmaq lazımdır, nəinki mende. Mən öz işlərim barədə Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinə daim hesabat verirəm".

Teatrın ətrafında baş verən qalmaqallarla bağlı Mədəniyyət və Turizm Nazirliyindən cavab gəlib. Nazirliyin İnformasiya və İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin müdiri Vüqar Şixəmmədov "Yeni Müsavat"ı açıqlama verərək bildirdi ki, teatrla bağlı yaranmış bütün narazılıqlar nazirliyin diqqət mərkəzindədir: "Teatrların yaradıcılıq sahəsində zaman-zaman müəyyən problemlər, narazılıqlar olub və elə yaradıcılıq mühitində də həll olunub. Hazırda dövlət proqramı çərçivəsində teatrlarda yeni yaradıcılıq fəaliyyətləri aparılır və yeni mövsümə hazırlıq işləri görülür. Akademik Milli Dram Teatrında çalışan bir neçə aktyorun teatrın rəhbərliyindən narazı olması məsələsinə gəlincə, qeyd edə bilərik ki, nazirlikdə bu barədə artıq məlumatlar toplanıb.

Bildiyiniz kimi, hazırda bütün teatr və konsert müəssisələri məzuniyyət dövründədir. Yeni teatr mövsümünün açılış günlərində qeyd etdiyim məsələyə baxılacaq".

□ **Xalidə GƏRAY**

Hafiz Hacıyev şortik geyinməsindən danışdı "Oliqarxın restoranında şortiklə dincəlirdim"

Müasir Müsavat Partiyasının sədri Hafiz Hacıyevin sosial şəbəkələrdə şortiklə fotosunun yayılması böyük marağa səbəb olub. Çünki bir neçə gün öncə partiya sədrinin özü şortik geyinən kişilərə qarşı çağırış edərək bildirmişdi ki, onların ayağına "kislota" tökmək, lağa qoyub fitə basmaq lazımdır ki, tövbə edib bir daha şortik geyinməsinlər.

"Yeni Müsavat"ı açıqlama verən Hafiz Hacıyev özünün şortik geyinməsi məsələsinə aydınlıq gətirib:

"Sosial şəbəkələrdə şortiklə olan fotom iki il bundan öncə çəkilib. Həmin vaxt Abşeron rayonu ərazisində bir oliqarxın restoranında dincəlirdim. Sanatoriyada, dənizdə dincələrkən şortik geyinirəm. Dənizdə çimərəkən və yaxud da sanatoriyada vanna qəbul edərkən şalvar geyinəsi deyiləm ki? Mən şəhərin mərkəzində, bulvarda, Fəvvarələr meydanında tumanla, şortiklə gəzməmişəm. Bir sözlə, dincələrkən şortik geyinmək qəbahət deyil. Restoranda olduğum vaxt jurnalistlərdən kimsə şəklimi çəkib və fotonu bu yaxınlarda sosial şəbəkələrdə paylaşıb. Mənə qarşı kampaniya başlanan insanlar elə başa düşür ki, Hafiz Hacıyev bu fotodan sonra dediyinin üstündə dayanmayacaq. Hafiz Hacıyev həmişə həqiqətin gözüne dik baxıb, baxacaq da. Bir daha dediyim sözün üstündə dayanaraq bildirim ki, ictimai yerdə şortik geyinmək mənəviyyətsizlikdir və milli mentalitetimizə ziddir. Görürsən ki, bulvarda cavan oğlanlar əynində şortik, yanında da it gəzdirlər. Ayaqlarının tükləri də yanındakı itlərin tükləri qədər qalxıb..."

Hafiz Hacıyev ictimaiyyətə çağırışından sonra şortik geyinən oğlanların sayının azaldığını deyib: "Partiyamızın üzvləri ilə birgə bu barədə monitoring keçirdik və aydın oldu ki, çağırışdan sonra şəhərdə şortik geyinən oğlanların sayında azalma var. Qətiyyətlə bildirim ki, bundan sonra da şortik geyinən kişi və oğlanlara qarşı mübarizəni davam etdirəcəm".

Qeyd edək ki, partiya sədri şortik geyinən kişilərə qarşı mübarizə aparmaq üçün QMİ sədri Allahşükür Paşazadəyə də çağırış etmişdi. Buna cavab olaraq QMİ sədrinin qardaşı millət vəkili Cavanşir Paşazadə azvision.az-a açıqlama verərək Hafiz Hacıyevin fikri ilə razılıqmadığını, kişinin şortik geyinməsində heç bir ayıb və qəbahət olmadığını deyib:

"Şortik geyinmək və geyinməmək kişilik ölçülmür. Ola bilər ki, şalvar geyinsin bir insan, ancaq onun beynində, düşüncəsində əxlaqi problemi olsun, pis fikirlər dolaşsın. Elə də insan var ki, şortik geyinə bilər, ancaq açıq fikirli, açıq sözlü ola bilər. Belə şeyləri heç müzakirə də etmək lazım deyil".

□ **Xalidə GƏRAY**

MÜSAVAT

Son səhifə

N 162 (6190) 28 iyul 2015

4 uşağı övladlığa götürdü

Ingiltərədə yaşayan Elizabet Diamond adlı qadının həyatı həkimlərin bəd xəbəri ilə alt-üst olub. Qadın ilk dəfə 2014-cü ildə ilk dəfə həkimə getdiyi zaman onda beyin xərçəngi olduğu və xəstəliyinin müalicə edilə bilməyəcək həddə olduğu deyilib. Evə gələn Elizabet çarəsiz şəkildə 4 övladının ortada qalacağı haqda düşünməyə başlayıb. Elizabetin xəstə olduğunu öyrənən yaxın rəfiqəsi Lura Ruffiono rəfiqəsinə uşaqların övladlığa götürülməsi haqda söz verib. Bir neçə ay əvvəl isə Elizabet həyatını itirib. Rəfiqəsinin ölümündən sonra hərəkətə keçən Lura onun 4 qızını övladlığa götürmək üçün əlindən gələni edib. Qızları övladlığa götürənə qədər 2 övladı olan Lura hazırda 6 uşaq anasıdır.

Luranın bu addımından sonra ona kömək etmək üçün You Caring adlı saytda yardım kompaniyası başlandı. Qısa müddət ərzində Lura üçün 80 min dollar yardım toplanıb.

Sosial media həvəskarları daha çox intihar edir

Amerikanın səhiyyə jurnalı olan "Cyberpsychology, Behavior and Social Networking"də yayımlan məlumatlara görə, sosial mediada həddən artıq vaxt keçirənlər intihar etməyə daha çox meyilli olurlar. Pev Araşdırma Mərkəzinin məlumatlarına görə, amerikalı gənclərin 92%-i gün ərzində ən azı 2 dəfə sosial media saytlarına girir. Mütəxəssislərin fikrincə, sosial mediadan asılılıq depressiyaya və özünə qapanmağa aparıb çıxarır. Bu da gələcəkdə intihara şərait yaradır.

750 min dollarlıq nişan üzüyü

Qeyri-adi paltarları ilə tanınan Ledi Qaqa instaqram sosial şəbəkəsində 10 karatlıq ürək formasındaki üzüyünün şəklini yayımlayıb. Avropa gəzintisini tamamladıqdan sonra Amerikan Nyu-Cersi ştatındaki villasına qayıdandan 29 yaşlı müğənni "artıq evə qayıdıram" deyərək yazdığı şəkildə üzüyünü də göstərüb. Builki sevgililəri günündə sevgilisi Taylor Kinneydən evlilik təklifi alan müğənninin Lorraine Schwartz markalı üzüyünün 750 min dollar dəyəri olduğu deyilir.

Obamadan "Lipala" rəqsi

ABŞ prezidenti Barak Obama məşhur Keniya rəqsi olan "Lipala"nı oynayıb. Obamanın ata yurdu Keniyaya səfəri zamanı rəqs etməsi kameralara həkk olunub.

Amerika prezidenti Nayrobidə onun şərəfinə təşkil olunmuş ziyafətdə "Sauti Sol" qrupunun çıxışı zamanı Keniya rəqsi ilə onları birgə rəqsə qoşulub. Keniya prezidentinin yoldaşı da onları birgə rəqsə tək buraxmayıb.

Videodan göründüyü kimi, Obama illər keçməsinə baxmayaraq, ata yurdunun milli rəqsini unutmayıb. Bundan əvvəl Obama 2007-ci ildə məşhur "Ellen şou" proqramına qonaq gələn zaman göstərdiyi rəqs performansıyla yadda qalmışdı.

Keniya səfərinin sonunda etdiyi çıxışında Ağ Ev başçısı ölkənin əldə etdiyi nailiyyətləri alqışlayaraq qarşıda duran sınaqları da qeyd edib. Onun fikrincə, Kenya son onilliklərdə iqtisadi və siyasi cəhətdən xeyli irəliləyib. Eyni zamanda ABŞ prezidenti xəbərdarlıq edib ki, korrupsiya, terrorçuluq, etnik ziddiyyətlər, tayfabazlıq, yerliçilik kimi hallar ölkənin gələcəyi üçün təhlükə kəsb edə bilər.

Canavar ailənin daha bir üzvü doğuldu

Dünyada çox nadir hallarda rast gəlinən "Canavar adam" sindromuna sahib hindistanlı ailənin böyük qızının ardınca hər tərəfi tüklərlə örtülü daha bir qızı dünyaya gəlib. Hindistanda yaşayan xəstə ailəsinin 3 qızlarından ən böyüyü olan Savita Sambhaji Rautun 21 gün əvvəl dünyaya gələn qızı da onlar kimi xəstəliyin daşıyıcısına çevrilib. Orta əsrlərdən bəri yalnız 50 nəfərdə rast gəlinən xəstəliyin yeni daşıyıcı hər kəsin diqqət mərkəzindədir.

Yenice ana olan Savita isə nə olursa olsun qızını çox sevdiyini və ondan heç vaxt vaz keçməyəcəyini deyib. Hindistanda dünyaya gələn qızın xüsusilə qollarında və çiyinlərində çoxlu tüklər var.

QOÇ - Deyirlər insanın hər şeydən əli üzüləndə məhəbbət budagından yapışır. Ulduzlar da bu təqvim üçün sizə məhz həmin tövsiyələri təqin edir. Qəlbinizi sevgisiz qoymayın.

BUĞA - Çox maraqlı bir gün yaşayacaqsınız. Bir tərəfdən hadisələrin zövqünüzle uyğunlaşması, digər tərəfdənse maraqlı insanlarla rastlaşmağınız ovqatınızı yüksəldəcək.

ƏKİZLƏR - Yeni görüşlər üçün səmərəli vaxtdır. Yaxşı olar ki, əvvəlcədən təyin edilmiş işgüzar sövdələşmələri təxirə salmayasınız. Məhəbbətdə səmimi olun və kənar təsirlərə baş qoşmayın.

XƏRÇƏNG - Ola bilsin ki, çoxdan görmədiyiniz xeyirxah adamlarla rastlaşasınız. Belə olarsa, öz problemləriniz haqqında onlara danışmaq olar. Bu gün savab işlərinizin sayını artırın.

ŞİR - Dualarınızın sayını artırın, ziyarətgahlara gedin. Çalışın ki, Tanrıya zidd olan hərəkətlərə yol verməyəsiz. Belə etsəniz, ağrı-acılarınız da sovuşub gedəcək. Uzaq yola çıxmayın.

QIZ - Astroloji göstəricilər gün ərzində səhhətinizlə bağlı problemlərin artacağını bildirir. Yaxşı olar ki, fiziki işləri təxirə salıb istirahətə üstünlük verəsiniz. Ac qalmayın.

TƏRƏZİ - Qeyri-adi heç nə gözlənilməsə də, gününüzü maraqlı etmək üçün canfəşanlılığınızı artırmalısınız. Darıxdığınız adamların əhatəsində olun. Keçmiş problemlərdən danışmaq özünü yormayın.

ƏQRƏB - Bir qədər təzadlı məqamlar yaşayacağınız gözlənilir. Buna baxmayaraq, yeni işgüzar əlaqələrə başlamağınız daxili nikbinliyinizi artıracaq. Təcrübəli adamlardan yararlanın.

OXATAN - Kifayət qədər uğurlu gündür. İstər qarşılıqlı münasibətlərdə, istər perspektivli sövdələşmələrdə, istərsə də maliyyə uğurlarına yetişməkdə ulduzlar yardımçınız olacaq.

OĞLAQ - Təxminən saat 15-ə qədər özünüzü təmkinli apara bilsəniz, gözlənilən tələtlərdən qurtulacaqsınız. Sonrakı ərəfədə isə iki sürprizlə qarşılaşacaqsınız. Onların biri pulla bağlıdır.

SÜTÖKƏN - Yaxşı olar ki, ixtiyarınızda olan bu təqvimdə özünüzü çox da üzüməyəsiz. Əks təqdirdə səhhətinizlə bağlı xoşagəlməzliklər mümkündür. İstənilən mübahisədən uzaq olun.

BALIQLAR - Bir qayda olaraq iyulun bu ərəfəsi şəxsi işlərinizdə əsaslı dönüş yaradır. Lakin bu, saat 14-dən sonra mümkün ola bilər. O vaxta qədər, hər bir mübahisədən yayınmalısınız.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Təyyarədə yanğın törətmək istədi

Çinin bir şəhərindən başqa bir şəhərinə təyyarə ilə gedən sənişin təyyarədə yanğın çıxarmağa çalışıb. Adı açıqlanmayan sənişinin qeyri-adi addımı təyyarədəki sənişinləri və pilotu şoka salıb. Çinin Beynəlxalq Hava Limanından verilən məlumatlara görə, sənişin cəhdinin qarşısı sənişinlər tərəfindən alınıb. Gecə saat 00:01 radələrində baş verən hadisədən sonra sənişin polislər tərəfindən nəzarətə götürüldü. Hava yollarından verilən məlumata görə, artıq təyyarəyə yandırıcı, uçucu maddələr, həmçinin kibrit və alışqan keçirmək qadağan edilir.

Səhifəni hazırladı: ŞAHNAZ

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.300

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.